

ZBORI VOLILCEV – ZBORI VOLI OBČANI SPRAŠUJEJO IN PREDLAGAJO

Na zboru volilcev v krajevni skupnosti Beričevo je bilo prav gotovo bolj živahno, kot na katerikoli drugem zboru volilcev v naši občini, zakaj občani na tem območju imajo toliko nerešenih vprašanj kar najbolj življenjske narave, da smo si jih nabrali za polno torbo. Se posebej na račun bežigradske občine so povedali nekaj tako gorkih, da jih skorajda ne moremo ponoviti v povsem takšni obliki kot so bile izrečene. Toda vseeno poskušajmo.

Bežigrad, novembra. Na zboru 24. volilne enote krajevne skupnosti Stožice, ki jo vodi odbornik v naši občinski skupščini predstavljajo Jože Pogačnik, predsednik bežigradske občinske skupščine, in ki se ga je udeležilo okrog 60 občanov, so se volilci predvsem zanimali za ureditev še nerešenih komunalnih vprašanj, otroškega varstva in preskrbe.

Turnerjeva ulica in ulica Pohorskega bataljona

Volilci so se tudi točkrat kakor že na prejšnjih zborih zavzeli, da bi čimprej uredili in asfaltirali Ulico Pohorskega bataljona, ki je posebej ob deževnem vremenu izredno slaba in na nekaterih mestih skoraj neprehodna. To komunikacijsko žilo med novim stanovanjskim naseljem ali sosesko šest in šolo v Stožicah, so že začeli urejevati, zato lahko pričakujemo, da bo prihodnje leto v celoti nared. Odbornik Dremelj se je zavzel, da bi volilci na območju stoženske osnovne šole s prostovoljnimi

delom sami dogradili podaljšek te ceste do šole in nove samopostrežne trgovine na »Korejci«, ki so jo že začeli graditi.

Tudi Turnerjeva ulica je posebej zaradi dovažanja gradbenega materiala na sosesko 6 v tako slabem stanju, da bolj spominja na bojišče kot pa na komunikacijsko žilo za sto in sto občanov, ki tod prebivajo. Tudi to ulico bi morali, ker krpanje 30 in več centimetrov globokih lukenj pri velikem prometu skoraj nič ne zaleže, asfaltirati vsaj do konca prihodnjega leta.

Potrošniški center

Preskrba v 24. volilni enoti zaradi skromnih zmogljivosti špecerijske trgovine, in mlekarne še zdaleč ni zadostna, posebno če vemo, da se bo na ta predel (soseska 6) prihodnje leto doselilo še več sto novih ljudi. Tovariš Jože Pogačnik je volivcem pojasnil, da je na tem območju sicer predviden trgovski center, ki pa ga zaradi resnih finančnih težav občinska skupščina ne more zgraditi zgolj iz lastnih dokaj

skromnih sredstev. Obenem je poudaril, da občina skozi vse leto od vse trgovske mreže na svojem območju ne dobi več kot 60 milijonov din, medtem ko samo gradnja enega takšnega trgovskega centra velja dobrih 70 milijonov dinarjev.

Otroško varstvo

Vzporedno z gradnjo novih stanovanjskih sosesk 6 in 7 ob kamniški železniški progi bo občinska skupščina zagotovila, je med drugim poudaril predsednik Jože Pogačnik, gradnjo ustreznih otroško-varstvenih ustanov, trgovske mreže in vseh vzporednih komunalnih objektov.

Šola – družbena prehrana

Ze v minulem letu se je bežigradska občinska skupščina iz investicijskih vloganj v industrijske obrate preorientirala na investiranje v tako imenovane negospodarske investicije. Letos smo po hudih polemikah in še težjem zbiranju sredstev v rekordnem času dogradili novo osnovno šolo Mirana Jarca, ki je veljala skoraj pol milijarde dinarjev. Prihodnje leto bomo z združenimi močmi in več solivestitorji začeli graditi sodoben obrat družbene prehrane, ki bo dnevno zmogel do 15 tisoč toplih obrokov. Naša

GLASILO
SZDL
LJUBLJANA-
BEŽIGRAD

BOR OBČANOV

NOV. 1964

št. 9

občina je tipično stanovanjska občina, vsako leto se k nam priseli 2 do 3.000 novih občanov, ki v novih naseljih zahtevajo urejeno življenje. Vsega naenkrat zaradi skromnih možnosti, žal, zares ne moremo urediti.

Od 18.000 na 42.000 občanov

Bežigradska občina je po osvoboditvi doživela nesluten razmah. Število prebivalstva se je od osvoboditve, ko je na območju sedanje bežigradske občine živelo komaj dobrih 18.000 prebivalcev, povečala doslej na 36.000 stalno živčih občanov in še za okrog 6 tisoč študentov, dijakov in sezonskih delavcev. Vsem tem ljudem moramo razen stanovanja nuditi v prvi vrsti solidno prehrano. Zato si je letos občinska skupščina zadala za prvo in najpomembnejšo nalogo v prihodnjem letu, dograditev sodobnega obrata družbene prehrane, ki bo v dokajšnji meri kril potrebe naših občanov po dnevni toplih obrokih.

Nadaljevanje na 5. strani

Berite v tej številki...

Ali bo potres podrl hiše za Bežigradom – stran 8

Kako bomo odplačevali stanovanja – stran 4

Belinka povečuje proizvodnjo – stran 5

Obiskali smo Ježico – stran 6-7

Minilo je 21 let

Pred 21 leti, v tretjem letu osvobodilne vojne, so se v starocavnem bosenskem mestu Jajce zbrali predstavniki herojskega ljudstva. Prav tu v majhnem mestecu, so sprejeli vrsto sklepov, ki jih uresničujemo še sedaj, po 21 letih. Prav ti sklepi so pomenili rojstvo nove Jugoslavije in močno prelomico v boju proti okupatorju in domačim hlapcem. S sklepi, sprejetimi 29. novembra 1943, se je rodila državna skupnost enakopravnih narodov, zgrajena na demokratičnem in federalnem načelu.

Dotedanje politično predstavništvo osvobodilnega gibanja v Jugoslaviji, AVNOJ, se je tedaj konstruiralo v vrhovno zakonodajni in izvršni telo Jugoslavije. Ob tej priliki so ljudski poslanci oziroma zastopniki odrekli izdajniški begunski vladi vsako pravico, da bi kjerkoli in pred komerkoli predstavljala Jugoslavijo. Kajti stare Jugoslavije ni bilo več.

Ti sklepi so bili utemeljeni, saj je za njihovo uveljavljanje jamčilo mogočno in čedalje enotnejše osvobodilno gibanje, ki je zajelo vse jugoslovanske narode in dežele.

V drugi polovici leta 1943 se je pred vsem svetom na najprepričljivejši način razodelo, da je edini resni vojaški in politični činitelj v tem delu zaslužnjene Evrope prav enotno jugoslovansko osvobodilno gibanje. To gibanje in predvsem njegova, v ognju sovražnikovih ofenziv prekaljena sila, narodnoosvobodilna vojska in partizanski odredi Jugoslavije, si je v tem času pridobila priznanje vseh sodelujočih ljudi na svetu.

Sklepi, ki so bili 29. novembra 1943 sprejeti na drugem zasedanju AVNOJ, so dokazovali, da si hoče narod sam ustvariti svojo usodo. Duh, ki preveva sklepe, sprejete na ta tako pomemben dan, je duh boja za svobodo in neodvisnost, za enakopravnost narodov, za neoviran razvoj vseh sil ljudstva, ki se je opredelilo za nove, višje oblike družbenega sožitja, za socializem. Duh, ki preveva te sklepe pa je tudi duh vse naše kasnejše notranje in zunanje politike.

Ti sklepi so bili izhodišče vseh nadaljnjih političnih preobrazb, ki so se izvršile v naši domovini do konca vojne in ob koncu vojne, preobrazb, ki jih je dve leti po zgodovinskem zasedanju v Jajcu kronala proglašenje Jugoslavije za federativno ljudsko republiko.

PRIPRAVE NA VOLITVE

Aprila bodo občani volili nove odbornike občinske skupščine. Na novo izvoljeni odborniki bodo zamenjali liste odbornike, ki jim bo aprila potekla dveletna mandatna doba. Takih odbornikov je v občinski skupščini polovica, polovica pa jih bo še ostala. Le-ti imajo mandatno dobo štiri leta. Da bi volitve novih odbornikov potekale čimbolje in da bi novi odborniki lahko dobro opravljali naloge tako z gledišča občanov kot občinske skupščine, so se že začele pripraviti na volitve. Na nedavnem plenumu SZDL Ljubljana-Bežigrad so bile pripravljene aprilske volitve poglavitna tema razprave. Izvoljena je bila tudi stalna volilna komisija, ki bo volitve lahko kvartilno pripravila in izvedla. Poglavitno vprašanje, s katerimi se bo srečala volilna

komisija v zadnjih tednih letošnjega leta, je evidentiranje možnih kandidatov. Komisija bo pripravila spisek vseh tistih občanov, ki jih bodo ljudje predlagali, da naj bi bili odborniki. Predsednik občinskega odbora SD Ljubljana Bežigrad Božo Kovač, je takele ocenil evidentiranje kandidatov:

»Ko bomo razpravljali o kandidatih za bodoče odbornike, moramo upoštevati načelo, naj bi imel vsak občan čim manj funkcij. Z volilno fazo, evidentiranje kandidatov, se nimamo izkušeni, zato bo potrebno več priprav. To je izrazito politična akcija, katere namen je, da občani predlagajo čimveč možnih kandidatov. Najbolje je, da občani predlagajo kandidate na podlagi določenega programa. Hkrati s pripravami na volitve je treba izde-

S plenuma SZDL

lati tudi smernice za prihodnje obdobje dela obč. skupščine, da bodo občani lahko to upoštevali. V nasprotnem primeru bomo lahko dobili popolnoma nasprotno strukturo občinske skupščine, kot bi jo potrebovali za izvrševanje njenih nalog. Če pa bi pustili evidentiranje občanov popolni stihiji, bi lahko prišlo ponekod do zmede. Prav bi bilo, da bi krajevne organizacije SZDL razpravljale o morebitnih kandidatih za odbornike občinske skupščine in da bi potem ta svoj predlog z obrazložitvijo dale v razpravo občanom, ki bi lahko k temu predlogu dodali še druge predloge. Krajevne organizacije SZDL bodo imele v kratkem volilne

konference. Na te konference, ki naj bi bile po možnosti končane do 20. decembra, bi morali povabiti tudi občinske odbornike, ki lahko pojasnijo naloge skupščine. Udeleženci konference naj bi na osnovi teh pojasnil in programa občinske skupščine predlagali potencialne kandidate. Občanom bomo takoj po teh konferencah razdelili anketne liste, s katerimi jih bomo opozorili na naloge občinske skupščine, na kadrovske potrebe in na osnovne pogoje, ki jih mora izpolnjevati odbornik. Rezultate ankete bomo objavili v »Zboru občanov«, ki naj bi ga do-

Nadaljevanje na 10. strani

DELO KOMUNISTOV

BEŽIGRAD, novembra. Delo bežigradskih komunistov v predkongresnem obdobju ali s širšim pojmom izražena predkongresna aktivnost članov ZK Jugoslavije na območju naše občine, kakor tudi povsod drugod, dobiva vsak dan bolj bližajočega se kongresa svojo zaključno obeležje. Tovarišico Betko Stanovnikovo, enega izmed treh bežigradskih delegatov za VIII. kongres ZKJ in uslužbenko letalskega podjetja AA Adria Aviopromet, smo zato zaprosili za kratek razgovor o nekaterih bistvenih problemih, s katerimi se ukvarjajo komunisti v okviru predkongresne aktivnosti v naši občini. Tovarišica Betka Stanovnikova nam je med drugim povedala naslednje:

Zbir in analiza pripomb na predlog statuta ZKJ:

Na seji ideološke komisije smo sklenili, da se člani ideološke komisije in člani občinskega komiteja neposredno udeležijo sestankov v osnovnih organizacijah, kjer bodo razpravljali o predlogu statuta in potem posredovali ideološki komisiji mnenja in stališča članstva. Za splošni vpogled je ideološka komisija zbrala tudi vse ostale materiale in zapiske. Posebej pa smo organizirali skupine komunistov, ki so poglobljeno razpravljali o nekaterih problemih s poudarkom na osebni odgovornosti, ki izhajajo iz članstva ZK načine izvrševanja sklepov, kaznovanje politiko in podobno!

Idejno — politično izobraževanje članov ZK

Ideološka komisija je organizirala razgovor s sekretarji nekaterih osnovnih organizacij, da bi ugotovila, koliko so osnovne organizacije ZK skrbela za idejno politično izobraževanje članov in kakšne metode ter oblike dela so pri tem uporabljali. Tema razgovora je bila: vsebina sestankov osnovnih organizacij, delovanje sekretariata, aktualni politični problemi v posameznih organizacijah (metode samoupravljanja, notranji in medsebojni odnosi, nagrajevanje, kadrovska politika itd.), problemi, o katerih so organizacije poglobljeno razpravljale in problemi, o katerih sploh niso ali pa so premalo razpravljale, težave pri aktiviranju komunistov, itd.

60 let Jožeta Črnuglja

Te dni slavi Jože Črnugelj, tajnik Krajevne skupnosti »Boris Kidrič«, šestdesetletnico svojega življenja, ki ga je v zadnjih petih letih izpolnil predvsem z neumornim delom na terenu. Kot vsestranski družbeni delavec in vodja stanovajske skupnosti je pri svojem delu žel obilo uspehov, ki se izražajo predvsem v uspehih, ki jih je dosegla stanovajska skupnost, za kar mu pripada vse priznanje. Delovnemu in neutrudljivemu, polnemu poleta in dobre volje za nadaljnji razvoj krajevne skupnosti mu želimo predvsem zdravja in energije, da bi bil še dolgo tako uspešen pri svojem delu kot je bil doslej.

— V predkongresni aktivnosti je Občinski komitej ZK Bežigrad usmeril vse svoje delo k obravnavanju aktualnih idejnih vprašanj, k stalni skrbi komunistov za pereče družbene probleme, obravnavanju in reševanju idejno-političnih problemov, kot so: vloga, delovanje in organiziranost ZK, odgovornost komunistov, nadaljnja krepitev

samoupravljanja, delovanje komunistov v občini, zaostajanje razvoja šolstva itd.

Iz vseh teh problemov smo črpali pobude za nadaljnje delo komunistov. Da pa bi bili komunisti še bolj sposobni reševati tekoča in najbolj pereča vprašanja, moramo skrbeti za nenehno dviganje stopnje zavesti, politične razgledanosti, razumevanja današnje vloge ZK in organiziranosti.

Dejavnost ideološke komisije smo vključili v celoto predkongresno dejavnost občinskega komiteja ZK Ljubljana-Bežigrad. Ideološka komisija ni razpravljala in razreševala vseh teh vprašanj v ozkem krogu, temveč je le oblikovala stališča in bila pobudnik nekaterih akcij in

ocenjevali politično delo v občini

iniciator širših posvetovanj. Vprašanja, o katerih smo razpravljali na sejah ideološke komisije, so bila kasneje tudi na dnevnem redu sej komiteja, aktivov, sestankih osnovnih organizacij, itd. Na drugi strani pa je ideološka komisija že na seji komisije vabila razen svojih članov še nekatere komuniste, aktivne na področju, ki je bil na dnevnem redu.

Na osnovi živahne in obširne razprave tako s sekretarji kot pozneje na razširjeni seji občinskega komiteja ZK smo ugotovili:

● da mora biti ideološko-politično izobraževanje povezano s konkretnim političnim delom komunistov

● komunisti naj tudi samostojno proučujejo konkretne probleme.

● komunisti morajo nenehno spremljati ugotovitve in izkušnje drugih pri reševanju političnih problemov

● organizator poglobljenih razprav mora biti občinski komitej, ideološka komisija, sekretarji osnovnih organizacij, sekretariati in aktivji ZK

● posluževati se je treba demokratičnega načina iskanja rešitev aktualnih vprašanj

● program izobraževanja mora biti zmeren, da bo lahko tudi realen

● vse bolj se mora uveljavljati pri izobraževanju induktivna metoda

● koncept: vedno razpravljati o aktualnih vprašanjih in

Program politične šole:

● za člane ZK iz gospodarskih organizacij v sezoni 1964/65 sta organizirana dva oddelka: prvi celodnevni (dvakrat na teden) obsega skupno 112 ur in vključuje predavanja z obširnimi pravimi; drugi je skrajšani celodnevni (enkrat na teden) namenjen slušateljem, ki že absolvirali kakšno politično šolo in imajo politično prakso. Predavanja so skrajšana, poudarek je na samostojnem študiju in na pravih.

● za sekretarja osnovnih organizacij ZK bo šola posebej organizirala posebne seminarje, prav tako pa tudi seminarje za nove člane ZK (zgodovina ZKJ, Program in Statut, vloga ZK v sistemih samoupravljanja).

»Ulice brez imen«

Na pismo »Ulice brez imen« v zadnji številki »Zbora občanov« glede imenovanja ulic in oštevilčenja hiš na Ježici daje naslednje pojasnilo oddelek za splošne in notranje zadeve občinske skupščine Bežigrad:

V pretečen letu je Občinska skupščina Bežigrad izvedla imenovanje ulic v obrobni naši občini, med temi tudi na Ježici. Imenovanje ulic na Ježici se je zavleklo na letošnje leto, ker je Krajevna skupnost Ježica sprejela prvotno predlagana imena ulic in predlagala nova imena. Nato se je mogla občina dokončno izdati ustrezne odločbe. Istočasno pa je poslala tovarni tudi naročilnice za napisne tablice. Ulične in hišne napisne tablice izdeluje tovarna »Etra« Skofja Loka v svoji delavnici v Višmarjih. Tovarna je obvestila občino, da ne more takoj zagotoviti naročila, ker ji je zmanjkalo za to potrebne specialne pločevine, da pa bo dobavila napisne tablice takoj, ko prejme pločevino. Prejšnji teden je sporočila, da je pločevina prispela in da bo izdelala in poslala naročene tablice še v tem tednu.

S tem bo neprijetna zadeva glede napisnih tablic urejena v zadovoljstvo občanov.

»Prehodi za pešce«

Na pismo »Prehodi za pešce«, kjer bralec A. J. med drugim tudi predlaga, da bi na križišču Titove in Einspielerjeve ulice (pri bežigradski pošti) zgradili prehod za pešce pod cesto, odgovarja oddelek za splošne in notranje zadeve občinske skupščine:

Pri skupščini občine Ljubljana-Bežigrad oziroma točneje pri Svetu za splošne in notranje zadeve te skupščine deluje komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu,

Zbor občanov

»Zbor občanov«, glasilo občinskega odbora SZDL Ljubljana-Bežigrad, ureja uredniški odbor: glavni urednik Miran Blaha, odgovorni urednik Niko Lapajne; za upravo odgovarja Manica Gradbenšek. Rokopise in slike pošiljajte na naslov: »Zbor občanov«, Ljubljana, Parmova 41-I. Časopis izhaja enkrat mesečno. Poština plačana v gotovini. Cena izvoda 20 din, letna naročnina 160 din. Težnja račun pri NB 600-15-603-64. Tiskarica ČP Dele

ki poleg ostalega razpravlja druga pristojnim organom določene rešitve.

Tako se je ta komisija sestala tudi dne 17. 3. 1964 in analizirala režim prometa po novi cesti od podvoza do Črnuč. Komisija je ugotovila, da trasa Titove ceste ni dokončno urejena in da jo je do dokončne ureditve vendarle treba ukrepati za varnost prometa. V ta namen je na nekaterih mestih Titova cesta tudi obeležena s črtami, ki označujejo prehod za pešce, razmak med njimi pa ne doseže več kot 300 metrov v tistem delu, kjer je Titova cesta obeležena z dvojno srednjo črto. Tudi z nadaljnjo ureditvijo Titove ceste ni predvidena opustitev prehoda za pešce pri Einspielerjevi ulici, čeprav je težko verjetno, da bo do med semaforso urejenimi križišči tudi prehodi za pešce. Zaradi tega bi bil predlagani podhod idealna rešitev za pešce v tem predelu, vendar pa je to izven naše pristojnosti. Po vsej verjetnosti bo to rešeno z ureditvijo ceste do križišča s Topniško ulico, kar bomo ob priložnosti tudi predlagali.

»Kdaj v kino?«

Za odgovor na pismo »Kdaj v kino?« smo naprosili upravo Pionirskega doma:

Ko pride jesen in z njo dolgi dnevi, je razumljivo, da si ljudje zaželijo iti v kino — in to čim bližje, da se med potjo

ne bodo premočili in zmrazili. Zato je popolnoma upravičena želja Bežigradčanov, da bi tudi oni imeli predstave na svojem terenu, ko imajo tako rekoč dve dvorani: eno v planu, drugo v minevanju) kot je soditi po prepričanju dopisnika V. S.).

Vendar ni popolnoma tako. Pionirski dom, h kateremu zdej spada bivši kino Soča (zdaj Mladinski kino) je namreč iskreno vesel vprašanja v Zboru občanov. Zadeva je naslednja: V Mladinskem kinu so redne predstave vsak petek, soboto in nedeljo ob 10., 15., 17., in 19.30 uri. Gotovo predstavi ob 17. in 19.30 uri časovno ustrezata tudi odraslim. Toda povprečno število obiskovalcev pri zadnji pred-

stavi je bilo septembra 39, oktobra pa 40 ljudi. So pa tudi primeri, ko sedi v dvorani (ki bi lahko sprejela 455 obiskovalcev) le 17 ali 18 obiskovalcev, pripetilo se je celo, da jih je bilo le 11. Dvorange je torej v resnici neizrabljena, predstave tečejo v prazno in Pionirski dom se z začudenjem sprašuje, kaj je temu vzrok.

Ure predstave in naslove filmov redno objavljamo v dnevnem časopisu in radiu. Morda ljudje po imenu Mladinski kino sklepajo, da predvajamo filme, ki so le za mladino. Toda dejstvo je, da primanjkuje mladinskih filmov, zato prečesto tudi mladina gleda takšne, ki so posneti za odrasle — in še dol-

go se ni bati, da bi obratno. Deloma je vzrok morda to, da se dohod Mladinskemu kinu čisto spreminja, ker ob prireditvah v Gospodarskem razstavščem prejo dohod s Titove ceste. Z drugih strani pa je dovolj na tako rekoč brez zaledenja okrog Pionirskega doma ni stanovanjskih zgradb, pa razna podjetja in ustanove. Vprašanje v Zboru občanov prica, da se Bežigradčanji zanimajo za predstave in bosta morda kmalu obe stvari zadovoljni.

PIONIRSKI DOM

SHAJALIŠČE VINJENIH MLADOLETNIKOV

Mnogi občani iz Savskega naselja se pričujejo, da v bifeju v domu družbenih organizacij v Savskem naselju vse prevečkrat vidijo njena mladoletniške. To občani že nekajkrat kritizirali, vendar za enkrat ni še nič boljše. Mladoletniki se v klubu opijajo še naprej mnogi starši pa svojih otrok ne pustijo v center. In njih jim tega ne more očitati, saj Savsko naselje res ne pusti buje prostora za pospeševanje mladinske delikvence. brez tega jo je dovolj. Vendar pa ne more ostati pri sedah, treba je takoj prireditelj službe — in še dol-

Razgovor za Zbor občanov

— Občinska uprava je bila doslej razdeljena na osnovne in posebne upravne organe. Kadar govorimo o upravnih organih, mislimo s tem, da imajo le-ti povsem določeno upravno samostojnost in pooblastila za razna opravila ali postopke: izdajanje obrtnih, gradbenih in podobnih dovoljenj. Za organiziranje teh upravnih organov obstajajo določena načela, na osnovi katerih smo doslej oblikovali različna upravna področja v samostojne organizacijske enote (oddelke).

— Takšno organizacijsko obliko občinske

uprave smo poznali doslej. Za kakšno reorganizacijo gre torej?

— V bistvu obstoja dvoje različnih načel oziroma shem za organizacijo občinske uprave. Gre torej za združevanje vseh opravil občinske uprave po raznoolikosti materije oziroma po njihovi funkciji. Delitev dela po materiji pomeni resorono organizacijsko obliko (oddelki za gospodarstvo, komunalne in stanovajske zadeve itd.), po drugi pa gre za funkcionalno organizacijo vseh opravil: (združevanje planskih nalog, analitični posli, vse upravno-pravne zadeve, združene inšpekcije itd.).

— Zakaj je prišlo do teh organizacijskih premetov?

— Težnje vseh občinskih uprav so, da iz tipično resorskega načina dela preidejo na nekakšno kombinacijo resorsko-funkcionalnega sistema. Spremembe v tej smeri so druge lju-

bljanske mestne občine že realizirale, medtem ko smo tudi mi na najboljši poti, da gremo po njihovi poti.

— Kateri je torej glavni vzrok za te nazkazane spremembe občinskega aparata?

— Dosedanja organizacijska oblika občinske uprave (resorska) je odločno preveč zanemarljiva delo za skupščino in njene organe — svete občinske skupščine. Imeli smo preveč dela za občani in premalo časa za temeljito pripravo materiala za skupščino.

— Kdaj torej lahko pričakujemo napovedane spremembe?

— Za prihodnje zasedanje skupščine 27. novembra pripravljamo spremembo organizacije upravnih organov. To v bistvu pomeni ukinitve dosedanjih oddelkov za gospodarstvo, za splošne in notranje zadeve, gradbene in komunalne zadeve itd. Namesto le-teh

bomo osnovali združene inšpekcijske službe, potem službo za upravno-pravne zadeve, za organizacijo načrtovanja in analize, ustanovili bomo oddelek za notranje zadeve, ki ga doslej nismo imeli, administrativno — tehnične službe, itd.

— Za kakšno organizacijsko spremembo občinske uprave gre pravzaprav?

— Se bo občinski aparat zaradi teh sprememb kaj povečal?

— Organizacijske spremembe v organizaciji občinske uprave ne zahtevajo nikakršnega povečanja zaposlenih, temveč nam bodo le omogočile boljše sistematično in kvaliteto dela. Vse predvidene spremembe pripravljamo z namenom, da bi čimbolj izboljšali servisne usluge za uspešnejše delo v občinski skupščini in boljše delitev dela in nalog v odnosu — uprava skupščina in uprava — občina.

N. L.

OBČANI SPRAŠUJEJO IN PREDLAGAJO

Nadaljevanje s 1. strani

Zbirni kanal A1 in v Savskem naselju

Pri urejevanju komunalnih vprašanj bomo morali na območju krajevne skupnosti Stožice dograditi zbirni kanal A1, za kar potrebujemo nadaljnjih 180 milijonov din. Letos smo končno uspeli urediti plinovod po Ulici Pohorskega bataljona, ki je veljal 38 milijonov din.

go je zaradi na novo projektirane ceste tod za zdaj odpadla. Tu naj bi po prvotnih načrtih zrastle polkrožni blok s 500 stanovanji, veliko stolpnico v središču in naseljem atrijskih hišic. (Novakova ulica, Vilharjeva cesta—podvoz)

Osnutek statuta krajevne skupnosti

Osnutek novega statuta krajevne skupnosti Savsko naselje je izšel v 2.000 izvodih. To, so le napotki, kako naj bi oblikovali novi statut krajevne skupnosti, ki naj bi bil odsev želja, potreb in mnenj občanov. Predstavniki krajevne skupnosti pričakujejo, da bodo občani zares kar najaktivneje sodelovali pri oblikovanju tega ustavnega dokumenta pri prehodu Stanovanjskih v Krajevne skupnosti, ker je to za življenje v takšnem okviru predvsem in samo v njihovo korist.

Zakaj ni šolskih malic?

V osnovni šoli Borisa Kidriča za zdaj še ni toplih malic, ker prav sedaj dogradjujejo novo telovadnico. Kuhinja je bila doslej namreč v veznem hodniku med obema objektoma. Mlečna kuhinja in telovadnica bosta vsak čas dograjeni, zato lahko pričakujemo, da bodo šolarji v najkrajšem času spet redno dobivali tople malice.

Ureditev cest in pločnikov

Po prioritetni listi komunalno ureditev dej v Savskem naselju naj bi prihodnje leto najprej uredili Pesjakovo in Majaronovo ulico, križišče Pesjakove in Matjaževe ulice, ureditev pločnika ob Linhartovi cesti in asfaltirali igrišče pri stolpnih. Hkrati bi morali poskrbeti za ureditev pločnika ob Savski in Smartinski cesti, na prostoru, kjer je včasih potekala, tramvajska proga ter odstraniti s tega predela barake... Kot poseben sklep so volivci sprejeli predlog, naj bi čimprej uredili pločnik ob Savski cesti, kar morajo sedaj pešci hoditi po blatu ali pa po cesti, s čimer ogrožajo varnost prometa.

Družbeni center — gostilna

Krajevni družbeni center ni za zdaj dosegel svojega namena, to niso klubske prostori, va katerih naj bi se shajali občani na pogovore, sestanke, predavanja, skratka na družabno življenje, temveč navadna gostilna. Kjer se ljudje opijajo in celo kvartarje. Z močno organizacijsko roko ali kakršnimkoli pametnim prijemom bi morali to vprašanje čimprej rešiti in dati družbenemu centru tisto vlogo, za kar smo ga zgradili, so med drugim, menili volivci 16. volilne enote v Savskem naselju.

Dve cesti in nobena

Stara cesta, ki povezuje Dol, Beričevo in druga naselja s Črnučami in Ljubljano je letos zaradi izredne obremenjenosti (gradnja, nove ceste proti Trbovljam) tako uničena kot še ni bila nikdar doslej. Težki tovornjaki dvigajo toliko prahu, da pred njim ni varna niti obleka v dobro zaprtih omarah... Vsaj skozi vasi naj bi le-te

ceste pokrili z asfaltom, so med drugim menili občani iz Beričevega in Brinja. Zakaj ne bi uredili cestnega prik-ljučka na novo cesto? Na prošnjo, ki so jo občani v tej zvezi poslali na republiški sekretariat za promet po dveh mesecih, še niso dobili odgovora. Denar za asfaltiranje stare ceste (7 milijonov din) smo imeli še pod črnuško občino, toda cesta je še do danes akademski, pa tudi denarja ni nikjer več... so se pritoževali občani. Tudi podvoz pod novo cesto, ki jih je praktično še bolj odrezala od življenja, kot so bili doslej, so si po dolgotrajnih zapletih komaj priborili. (za dovoz na polja in travnike). Včasih so cesto vsaj polivali, zadnji čas so pa še to pozabili in asfaltirajo ceste in pločnike samo na mestnem območju občine.

Zahtevamo!

Na nedavnem zboru volivcev v Beričevem so se tamkajšnji občani po več kot samo živahni razpravi o bolečih lokalnih problemih, odločili za ustanovitev krajevne skupnosti.

Ta predel bežigradske občine, ki živi nekje na periferiji našega vsakdanjega dogajanja in tempa časa nasploh, je nedvomno ostal pri razvoju občine precej zapostavljen. Vsa razprava na tem zboru se je morda prav zaradi tega omejila zgolj na kategorične zahteve: VODOVOD, CESTA, ZEMLJA... Zakaj?

Nekateri občani namreč še zmeraj navidez žive v prepričanju, da v naši družbeni ureditvi slej ko prej veljajo prastari odnosi med ljudmi v klasičnem razmerju — hlapec : gospodar!

Torej, ker pošteno delam, mi moraš za to dati pošteno plačilo. Mi samo dajemo, dobivamo pa ničesar! Sedaj zahtevamo! Vzeli ste nam talno vodo, dajte nam vodovod... Zgradili ste novo cesto in nas z njo (ker ni priključka nanjo) še bolj odrezali od sveta, polj ter travnikov, povrhu pa še dokončno uničili staro cesto. Vzeli ste nam zemljo...

Zares veliko težkin in bolečih stvari naenkrat! Toda, kaj je za res dovolj, da samo zahtevamo, sami pa niti s prstom ne migamo, da bi rešili vsaj tisto, kar se rešiti da?!

Osnovna naloga nove krajevne skupnosti je, da vzame vse najbolj pereče stvari v svoje roke in jih rešuje po čimkrajši poti. Pobuda za reševanje vseh nepravilnosti in problemov je v rokah prizadetih občanov, ki se morajo tega vendarle že enkrat zavedati, če hočejo, da se bodo stvari hitreje in odločneje premikale kot doslej.

Ob vsem tem pa nikakor ne bi smeli pozabiti, da krompir in pšenica na isti njeni hkrati ne moreta rasti. Tudi pri najbolj kričečih in upravičenih zahtevah naj torej prevlada čut za mero in realna presoja, kaj je mogoče in kaj zares ni mogoče!

Med drugim so se tukajšnji občani močno zavzeli, naj jim občina vrnila preveč plačanih taks na kmečke stroje, ker je pred časom prišlo do določenega znižanja teh dajatev. Tudi hišnine za poslopja na tem območju so v primerjavi z drugimi vasi tri do štirikrat previsoke. Tudi tod so stanovanja točkvali kot v mestu, čeprav so prav vsi pogoji življenja tod bistveno drugačni ali odločno slabši. Povsod so hišnine (sredstva iz tega fonda) namenjene za popravilo hiš, s katerimi razpolaga hišni svet — medtem ko pri nas ta sredstva (vsaj naša) uporabljajo za povsem tretje stvari. Tudi to vprašanje bi morali reševati kot v drugih občinah. Zakaj hiše iz leta v leto bolj propadajo. Prahu je vsepovsod toliko, da če mizo pobrišete, je čez dve uri že spet tako prašna, kot bi se je človek vsaj dva meseca ne dotaknil. Za vzdrževanje in obnovo spomenika Juri, ja Flajšmana občina ni hotela plačati računa, čeprav so to odgovorni predhodno obljubili.

Razen tega so občani iz Beričevega izrazili željo, da hočejo imeti v komisijah za izdajanje lokacij (terenskih) zmeraj tudi svojega človeka, ker gre to delo odločno prepočasno od rok. Človek zlepa ne dobi lokacije, ne gradbene dovoljenja. Torej graditi ne smeš, stanovanj pa ni! Kdo naj to razume. Dokler ne bo lokacij, bodo črne gradnje, kaj naj se mladi naselijo pod šotore?

Čeprav smo že lani povabili predsednika občine, naj nas obišče, ga doslej še nismo videli.

Poročajte o zborih volilcev!

Voda je presahnila

Stanje talne vode v Brinju so iz dneva v dan nižja, ker so v bližnjem jedrskem reaktorju izkopali dva velika vodnjaka... Ko bo reaktor začel obratovati, bodo ljudje na tem območju praktično brez pitne vode. Gradnja ali nadaljevanje gradnje vodovoda Črnuče—Sentjakob—Brinja Beričevo je več kot nujnost. Toda od kje denar? Del odškodnine za črpanje talne vode bo moral vsekakor plačati tudi Reaktor.

Občani so se odločili, da bodo ustanovili svojo komisijo za gradnjo vodovoda, toda tudi občina naj zagotovi svoj delež (realen) za gradnjo tega življenjsko nepotrebnege cevovoda. Podobno zahtevavo so na zboru volivcev postavili tudi občani v Sentjakobu.

Zakaj ne mogoče dobiti nekaj zemlje na robu arondacijskega postopka? So spraševali občani. Ker Agrokombinat nima dovolj primerne zemlje za zamenjavo, zakaj ne bi zožili arondacijski pas? Kmetije iz Beričevega in Brinja imajo predaleč, če bi morali hoditi na polje v Stožice ali Ihan — 10 kilometrov! Takšnih je okrog 20 kmetov. Ta neresena vprašanja bodo v prihodnje lahko postala zelo resen socialni problem za dober del občanov iz Beričevega in Brinja.

Kmetije dajejo smatrajo, da je sekanje redkega drevja in grmovja v pasu ob Savi kaj kratkovidna zamisel, ker bo voda, kakor je ob letošnjih poplavah že pokazala in kot kažejo zgodovinske izkušnje, lahko počasi odplavila dobršen del plodne zemlje, ki jo to drevje sedaj v velikim meri varuje pred občasnimi poplavami. Posebej pametno je dejstvo, da se je vas Beričevo skozi desetletja umikala pred savsko strugo in je sedaj skoraj 600 metrov severneje kot nekdanj!

Iz celotne izredno ostre razprave na tem zboru volivcev je izvenela osnovna misel: tudi mi smo bežigradski občani, zato nikar povsem ne pozabite na nas: VODOVOD, CESTA (priključek in avtobusna postaja) ZEMLJA in zmernejše dajatve.

Vodovod v prvem planu

Ko so razpravljali o komunalnih problemih, so volivci na Črnučah poudarili, da je najbolj potrebno dograditi vodovod. Napeljati bi ga morali še v naselje Gmajno, v stari del Črnuč na Ježo, Dobravo in v Nadgorico. Pred milijonov dinarjev. Volivci smatrajo, da bi morali vodovod zgraditi do konca, ne pa da bodo ta najbolj pereč problem Črnuče obravnavali še leta in leta.

Nova trolejbusna zveza na Črnuče ni najbolj prikladna. Posebno v mestu je treba zelo dolgo čakati, da pripelje trolejbus za Črnuče. Menijo, da bi vsaj pozimi lahko vozil trolejbus na stalni progi Vič—Črnuče. Asfaltirali naj bi trolejbusna postajališča in vsaj na končni postaji uredili pokrito postajališče.

Volivci tudi smatrajo, da bi morali čimprej urediti cesto I. reda skozi Črnuče. Vedno večji promet zahteva da bi morali urediti pločnike za pešce. Predstavniki krajevne skupnosti bodo predlagali lastnikom zemljišč ob cesti, da bi odstopili potrebni del zemljišča za ureditev pločnikov.

Asfaltna baza — smrad

Volivci so tudi zahtevali, da asfaltna baza dokončno uredi čistilne naprave na dimnikih, da bi se Črnučani le rešili nadležnega dima.

Lokacije ali črni zidovi

Glede izdajanja lokacij in gradbenih dovoljenj so menili, da bi morali postopek poenostaviti in čimprej izdelati urbanistični načrt Črnuče. Poudarili so, da bi morali odobriti lokacije domačinom in članom ZB, ki že dolgo let čakajo, da bi lahko zgradili svoje hiše. Menili so še, da bi lahko s sodelovanjem stanovanjskega sklada, gospodarskih organizacij in zasebnikov zgradili tudi na Črnučah kakšen stanovanjski blok.

Ker javna razsvetljava ne deluje najbolje, so predlagali, naj bi skrb zanjo prevzela krajevna skupnost.

Volivci so med drugim tudi predlagali, da bi asfaltirali trolejbusna postajališča s sredstvi, ki so jih prispevali podjetja ob akciji združevanja sredstev za gradnjo trolejbusne proge na Črnuče. Baje je ostalo sedem milijonov dinarjev.

Potrčili so tudi rebalans občinskega proračuna in poudarili pravilnost odločitve, da gre največ sredstev za šolstvo. Pri povečanih sredstvih za komunalna dela pa bi morali predvideti tudi znesek za popravilo škarpe pri mostu

preko Črnušnice na stari cesti.

Nasploh velja poudariti, da se je zbor volilcev na Črnučah udeležilo veliko število občanov. Krajevna skupnost se je na zbor volilcev temeljito pripravila, saj so po vseh hišah poslali skupaj z vabili tudi kratko poročilo o delovanju krajevne skupnosti ter osnutek načrta za prihodnje leto.

Ljudsko posojilo za bolnišnico?

Občani 26. volilne enote v krajevni skupnosti Stožice, ki jih v občinski skupščini predstavlja odbornik tovariš Dremelj, so se na zboru volivcev soglasno zavzeli, naj bi vsi Ljubljančani prispevali del sredstev za prepotrebno gradnjo nove bolnišnice v Ljubljani, ki se nikakor ne more premakniti od načrtovanja in nenehnih diskusij okrog načrtovanja do realizacije. Zakaj takšen sklep oziroma priporočilo? Ker se doslej ni rešeno financiranje tega objekta, ki je brez dvoma več kot potreben in pa zaradi izredne stiske s prostorom v starih in izrabljenih stavbah ljubljanskih bolnišnic, klinik in zdravstvenih ustanov nasploh. V nekaterih oddelkih ljubljanske bolnišnice vlada namreč neznosne razmere, saj v bolniških sobah z 11 posteljami včasih leži tudi po

Ob desnem robu

Občinska skupščina je do srede novembra zasedala 22-krat.

Na dnevnem redu je bilo 140 točk.

Sprejela je 40 poročil.

Od teh je bilo 28 odlokov.

Na dnevnem redu je bilo vse, odborniki so obravnavali vsa tista vprašanja, ki sodijo v sklop njihove pristojnosti.

Očena je torej s formalnega statističa povsem zadovoljiva.

Toda... Ali so vsi odborniki aktivno sodelovali pri določanju občinske politike?

Ne! Zaradi tega bo potrebno nekatero odbornike iz sestava občinske skupščine izločiti.

Enainvajset odbornikov ni dalo v tej mandatni dobi še nobenega predloga. Deset odbornikov je v tej mandatni dobi razpravljalo enkrat, dva krat, morča trikrat... Ali so taki odborniki odrgani od problema tike terena ali občani?

Ali so orientirani le na opek krog problemov in interesov?

Ali zaradi svoje intelektualne nezmožnosti ne morejo posegati v razpravo?

Kdo je kriv? Odbornik ali tisti, ki so ga izvolili?

Ali to ne moti dela občinske skupščine?

Ali ne oblikujejo politike komune pravča odborniki?

Koga zastopajo odborniki z molkom?

Kako bomo odplačevali stanovanja

Na predlog Upravnega odbora Sklada za zidanje stanovanjskih hiš je občinska skupščina Ljubljana-Bežigrad na enem svojih zasedanj sklenila, da naj maksimalni rok za vračilo posojila iz sredstev omenjenega sklada znaša 50 let, obrestna mera pa 1%. Istočasno je upravni odbor sklada predvidel, da znaša udeležba varčevalca lahko tudi najmanj 10%. Razliko do dosedanjih 20% naj bi prispevalo podjetje, tako da bi znašala udeležba le-tega v bodoče 40%, v izrednih primerih bi se pa lahko povečala udeležba sklada od dosedanjih 50% na 60%.

Če primerjamo pogoje kreditnih skladov ostalih ljubljanskih občin, ugotovimo, da so v bežigradski občini najugodnejši. Zato je z dnem, ko je začel veljati sklep občinske skupščine o spremembi pogojev, število varčevalcev, ki je bilo v prvih mesecih tega leta v občutnem upadanju, ponovno poraslo, odstopi od varčevalnega sistema pa so se znižali na minimum.

Vendar pa kljub tako ugodnim pogojem za vračilo posojila še vedno ni dana možnost, da bi si pridobili stanovanja tudi materialno šibkejši interesi, čeprav je potreba po stanovanjih ravno pri teh največja. Vzrok temu je visoka cena stanovanj in posredno, kljub ugodnim pogojem, še vedno previsoka mesečna anuiteta, ki ni v sorazmerju z osebnimi dohodki večjega dela zaposlenih. K temu je treba prišteti še visoko (pa čeprav samo 10%) lastno udeležbo, ki jo je treba vplačati v razmeroma kratkem času dveh do treh let, kar že tako težke pogoje še bolj otežuje.

Pripomniti je treba še to, da nekatera podjetja dajejo posojila pod manj ugodnimi pogoji, običajno z rokom vračila 30 let, kar anuiteto še povečuje. Poleg tega pa še komunalna banka zahteva za svoje delo v zvezi z dodelitvijo posojila in anuitetno službo provizijo v višini 1% obresti od odobrenega posojila, zmanjšana za vsakoletna plačana anuiteta, kar vsaj v prvih letih odplačevanja posojila tudi močno povečuje mesečne anuitete, ki naj bi bile ekvivalentne najemni stanovanj, ki so v družbeni lasti.

V SLEPI ULICI

Kakšne so torej ugodnosti, ki jih bo v najbližji prihodnosti užival delavec, ki bo pridobil stanovanje z namenom varčevanja lastnih sredstev ter s pomočjo posojila podjetja, kjer je varčeval zaposlen in posojilom stanovanjskega sklada?

Vzemimo primer, da znaša površina stanovanja 65 m² ter da je cena 1 m² stanovanja 125.000 dinarjev. — Vrednost stanovanja bi v tem primeru znašala 8.125.000 dinarjev.

K ceni za 1 m² je treba pripomniti, da je to minimalna cena, po kateri se sedaj sklepa pogodbe z gradbenimi podjetji.

Zidanje stanovanja bi se financiralo iz sledičih virov:

10% lastna udeležba	812.500 din
40% udeležba podjetja (rok vračila 50 let, obrestna mera 1%)	3.250.000 din
50% udeležba stanov. sklada (rok vračila 50 let, obr. mera 1%)	4.062.500 din
Skupaj	8.125.000 din

Izračun mesečnega odplačila, ki naj bi bil enakreden najemninam:

1. odplačilo (anuiteta) posojila podjetja	82.000 din	6.900 din
	103.600 din	8.630 din
	186.500 din	15.530 din
2. odplačilo (anuiteta) posojila iz sredstev stanovanjskega sklada		

k temu je treba dodati še: 3. provizijo komunalne banke v višini 1% obresti od posojila iz sredstev stanovanjskega sklada po stanju tega posojila pred začetkom odplačevanja (pri vseh nadaljnjih obračunih predstavlja osnova stanje

posojila začetkom leta)	
40.625 din	3.380 din
	1.200 din
	600 din
4. stroški za hišno upravo	
5. skupni stroški za porabljeno vodo in elektriko	
skupaj mesečni stroški = najemnina	20.710 din

Če se stanovanje nahaja v objektu s centralno kurjavo, je treba najemni prišteti še okoli 3.500 din mesečno.

Ker pa dajejo podjetja svojim delavcem posojila navadno pod manj ugodnimi pogoji, se v tem primeru mesečna najemnina še zviša. Tako bo znašala pri roku vračila samo tega posojila 30 let že 24.310 dinarjev (brez kurjave).

PREVISOKA PROVIZIJA BANKE

Sestavni del mesečne najemnine je tudi provizija komunalne banke, s katero naj bi se krili vsi stroški, ki jih imata banka za evidenco posojila in raznimi drugimi manipulacijami. Ta provizija znaša v prvem letu 40.625 dinarjev. Postavlja pa se vprašanje, ali je delo, ki se sestoji iz vsakoletnega obračuna obresti in odplačila posojila v okviru letne anuitete, ki je izračunana enkrat za 50 let in knjiženja prejetih nakazil na račun posojila, res toliko vredno. Treba si je namreč predstavljati, da so za opravljanje navedenih poslov potrebne letno največ tri ure, mogoče še ura ali dve za ureditve kakšne reklamacije, torej skupno pet ur, ki naj bi bile v našem primeru vredne v prvem letu odplačevanja 40.625 dinarjev, v vsakem naslednjem letu pa nekoliko manj, tako da bi znašale v zadnjem letu odplačevanja, to je čez 50 let le okoli 1.000 dinarjev letno. Če že smatra banka, da je višina provizije primerna, kar najbrž ne bo držalo, zakaj mora biti koristnik poso-

jila obremenjen ravno v prvih letih odplačevanja, ko ima z novim stanovanjem kup drugih izdatkov, ki niso financirani iz posojila, pač pa iz njegovih lastnih sredstev, običajno iz rednih mesečnih osebnih dohodkov, z največjimi zneski provizije. Zakaj se glede provizije ne računajo povprečne letne obresti, ki bi znašale le okoli 1.000 dinarjev mesečno (namesto v prvih letih odplačevanja okrog 3.000 dinarjev).

S tem, ko varčevalec gradi in koristi lastno stanovanje, prevzema nase še eno obveznost, ki postane s časom zelo občutna. Gre namreč za kritje stroškov za večja popravila hiše, ki jih ni mogoče kriti iz sredstev za hišno upravo. Ti stroški se v hišah, ki so družbena last, krijejo iz amortizacije, ki je del najemnine, tako da je tudi v tem pogledu varčevalec v slabšem položaju.

KAKO ODPLAČEVATI POSOJILU

S tem, ko je nakazan problem odplačevanja posojila v zvezi z zidavo lastnih stanovanj, pa je ugotovljeno, da bodo varčevalci v najbližji bodočnosti postavljeni pred dejstvo, da pridobljenih stanovanj, s svojimi rednimi mesečnimi prejemki, ne bodo mogli odplačevati. Pa ne samo to. Zelja občinske skupščine je, da se v najkrajšem času poderejo vse barake in stanovanja. Vendar se tudi v tem primeru pojavlja vprašanje, ali bodo leti sposobni plačevati mesečno najemnino 12.000 do 13.000 dinarjev, pri mesečnih prejemkih okrog 35.000 dinarjev in — navadno — pri zelo številni družini.

Na zadnjem zasedanju predstavnikov jugoslovanskih mest, ki je bilo pred kratkim v Ljubljani, je bilo mnogo govora o zidanju predvsem cenjenih stanovanj. Ugotovili so, da je sedanji tempo gradnje stanovanj prepočasen, da bi ga morali pospešiti, da moramo v bodoče vlagati v stanovanjsko gradnjo več družbenih sredstev. Ob tej priložnosti pa ni bilo govora, kako naj zgradimo stanovanja, katerih cena bo v skladu s finančnimi sposobnostmi koristnikov teh stanovanj.

Davorin GERZINIC

Skupščinska dilema

Na številnih zborih volivcev, ki se v vseh krajevnih skupnostih na območju naše občine bližajo kraju, so občani — volivci v bolj ali manj živahnih razpravah nakazali vrsto neresenih vprašanj (pretežno ožje komunalne narave in hkrati postavilo toliko nujnih zahtev pred svoje odbornike v občinski skupščini, da je že na prvi pogled očitno, da vsega zares ne bo mogoče urediti v prihodnjem letu. Zakaj želje in zahteve občanov — pa naj bodo še tako nujne, realne in upravičene — so v primerjavi s skromno občinsko blagajno v velikem nesorazmerju.

Letos smo se odločili za pospešeno gradnjo nove šole, ker so na več koncih in krajih bili plat zvona: »Tretja, četrta... izmena!« Šola je danes pod streho. Veljala je pol milijarde dinarjev. Ta denar smo z velikimi težavami zbrali od vsepovsod, pa tudi vrtili ga bomo morali! Prav zaradi tega nismo mogli asfaltirati še več cest, ki to kličejo na ves glas, nismo mogli narediti še tega in tega. Kdo bi lahko v nekaj vrstah naštel vsaj najnujnejše? Toda še nismo dobro končali enega dela, ko nas že kličejo še trije bolj nujni problemi, da jih razvozlamo.

Poglejmo jim v obraz: Volivci zahtevajo vodovod, cestno, pločnik — medtem ko

sta družbena prehrana in otroško varstvo v naši občini vse prej kot zadovoljiva. Kaj naj torej storimo? Naj razdrobimo vsa razpoložljiva sredstva in za silo pokrpamo, kar je trikrat nujno, ali pa naj vložimo glavnično razpoložljivega denarja samo za gradnjo novega obrata družbene prehrane ali samo za asfaltiranje cest ali samo za gradnjo varstvenih ustanov ali...? Volivci torej zahtevajo — občinska skupščina pa se bo morala odločiti.

Ob razpravi o zahtevah volivcev pred občinsko skupščino bodo odborniki prav gotovo pred odgovorno dilemo, ko se bodo morali odločiti — ali za koncentracijo sredstev za gradnjo sodobnega obrata družbene prehrane ali za pospešeno urejanje komunalnih vprašanj — osnovne zahteve občanov-volivcev. Oboje je nedvomno dvakrat nujno in neodložljivo, kakor tudi otroško varstvo, toda vseh teh najnujnejših vprašanj s še tako dobro voljo ne bomo mogli rešiti samo v prihodnjem letu, temveč v precej daljšem času.

Prav zaradi tega nam bo še dlje časa potrebna dokajšnja mera realizma, razumevanja in uvidevnosti pri postavljanju prioriteten zahtev pred odbornike občinske skupščine, ki pri tehtanju odločitev prav gotovo ne bo imela lahkega dela. NIKO LAPAJNE

PROSTOR ZA NAŠE MLADE BRALCE

NA GRINTAVEC

Grozeči, črni oblaki so se podili nad Kalškim grebenom, ko sem slabo oblečen stopal po skrbno markirani stezi proti Kokrškemu sedlu.

Pihal je mrzel veter in drevesa so prijetno šelešala. Kmalu me je začelo zebsti ter tudi Kalška gora in bližnji grebeni, ki obdajajo Kokrško sedlo so bili še v gosti megli. Stisnil sem zobe in s hitro hojo premagal to kratkotrajno krizo. Kmalu sem iz obronkov borovcev in raznega grmičevja, ki se je lepo prelivalo v čudovih jesenskih barvah, opazil Kokrško sedlo. Še ta krajši preostanek poti po grušču sem hitro premagal in že sem se znašel pri prijetni Čopovi koči na Kokrškem sedlu, kjer me je pozdravil mrzel jesenski veter.

V koči sem se za silo okrepčal, potem pa sem jo

mahnil na zamegljeni Grintavec.

Grintavec je mogočna in najvišja gora Kamniških planin. Vsako leto mnogo planincev obišče ta piramidasti vrh. Tudi mene je ta mogočna gora pritegnila tega oktobrskega dne in odzval sem se njenemu klicu.

Ko sem zapuščaj Kokrško sedlo in sem se začel vzpenjati na ta mogočni očiak, sem imel veliko voljo za uspeh in kljub slabi in prelahki obleki sem upal, da ga zavzamem. Toda, ko sem prišel nekoliko do višine 2000 metrov, je mrzab še bolj pritiskal, poleg tega pa je bila, zaradi goste megle, še izredno slaba vidljivost. Naenkrat sem obstal in se zamislil. Ali naj se vrnem? sem si tiho šepnil. Ne, ne bom se! Nočem kot poraženec zapustiti to mogočno 2558 m

visoko goro. In z veliko voljo sem se zagrizel v skalnato nekoliko drzno grintavcevo pobočje. Ko sem tako napredoval, sem se naenkrat spotaknil ob skalo, padel in trikrat obrnil. Le moji veseli prispevki se imam zahvaliti, da se mi ni pripetilo nič hujšega. Preostanek poti sem potem nadaljeval bolj umirjeno in kaj kmalu sem se zadovoljen s samim seboj. Tako sem nekaj minut na vrhu in bil vesel ter nosen na mojo veliko voljo in moralo.

Ko sem se vračal, nisem doživel nič posebnega in hitri hoji sem se že po nekaj urah znašel pri prijaznem mu v Kamniški Bistrici. Tu sem se še nekoliko okrepčal, potem pa sem osedlal mogočnega jeklenega konjčka, ki me varno in dovolj hitro pripeljal v zamegljeno Ljubljano.

Nagradni razpis

V počastitev 20. obletnice osvoboditve Jugoslavije in v okviru Jugoslovanskega pionirskih iger 1964-65 razpisuje uredništvo »Zbora občanov« natečaj pismenosti in likovnih del na temo

„Moj kraj, moja dežela, včeraj in danes“

Natečaja se lahko udeležijo pionirji in pionirke bežigradskih osnovnih šol s pismenimi sestavki (vključno pesmi) in likovnimi deli na omenjeno temo. Pismeni sestavki naj ne bodo daljši kot dve tipkani strani. Pri likovnih delih poudarimo večjo umetnostno vrednost, narejene s tušem, kredo in podobnimi materiali, da jih je moč uspešno ponatisniti v časniku.

Pionirji in pionirke naj svoja dela pošiljajo na naslov: Uredništvo »Zbora občanov«, Ljubljana, Parmova 41/I. Razpis velja do dneva mladosti 25. maja 1965. Pionirji in pionirke naj svoje sestavke in likovna dela pošiljajo sproti, ker jih bomo objavljali v »Zboru občanov«. Posebna komisija bo na koncu ocenila vsa prispela dela ter podelila naslednje nagrade:

Za pismena dela:

1. nagrada — Zlato pero »Zbora občanov«
2. nagrada — praktično darilo
3. nagrada — knjižno darilo
4. nagrada — knjižno darilo
5. nagrada — knjižno darilo

Za likovna dela:

1. nagrada — Paleta »Zbora občanov«
2. nagrada — praktično darilo
3. nagrada — knjižno darilo
4. nagrada — knjižno darilo
5. nagrada — knjižno darilo

Pri vseh delih, ki jih pošljete za natečaj, navedite: naslov dela, datum izdelave, ime in priimek avtorja, starost, razred in naslov šole, ki jo obiskuje avtor ter naslov stanovanja.

BELINKA neprestano povečuje proizvodnjo

»Belinka« je zaradi precejšnje avtomatizacije proizvodnje z gledna kemična tovarna. Pri 170 zaposlenih ima 1,4 milijarde letnega bruto produkta. Razen tega pa je »Belinka« tudi edino bežigrasno podjetje, ki je za več kot 100 % povečalo izvoz v primerjavi z lanskim letom. Res je, da v »Belinki« proizvajajo specifične proizvode in da je za perborat in peroksid po vsem svetu precejšnje zanimanje, res pa je tudi, da kolektiv za vse večji izvoz vlaga vse več nara. Medtem ko so še lani izvozili za 52.000 dolarjev, se je letos njihov izvoz povzpela kar na 120.000 dolarjev. Izvozili bi lahko še mnogo več kot že izvažajo, vendar je na domačem tržišču tako veliko povpraševanje po njihovih izdelkih, da bi bilo to nepravilno.

Nikdar ne naredimo dovolj

»Nikoli nimamo skrbi s prodajo,« pravijo v »Belinki«. »Prodamo vse, kar sproti naredimo. Dnevno nam pošiljajo telegrame, domače tovarne detergentov neprestano zahtevajo naše proizvode. Spretno moramo deliti, da zadostimo izvoznim obveznostim in domačim potrebam. Proizvodnjo neprestano povečujemo. Lani smo začeli z rekonstrukcijo, končali smo jo letos. Res, z dvema mesecema zamude, zato smo morali tudi znižati letni plan, vendar proizvajamo sedaj 50 odst. več peroksida kot prej.«

Povečanje proizvodnje perborata

Natrijev perborat uporabljajo vse tovarne detergentov. Brez njega ni moč izdelati detergentov. Vendar ga »Belinka« ne izdelava dovolj za vso Jugoslavijo in izvoz. Zato so se že domenili, da bodo že prihodnje leto povečali proizvodnjo natrijevega perborata za 100 odst. S še enkrat večjo proizvodnjo bodo letno naredili toliko natrijevega perborata, da bodo lahko po-

Tovarna Belinka v Sentjakobu

krili prav vse domače potrebe, razen tega pa jim bo ostalo za izvoz 300 do 400 ton. Uvedli bodo tudi nov tehnološki postopek, ki bo dokaj cenejši od dosedanjega. Po pogodbi naj bi začel novi obrat poslovati 1. julija 1965.

Tudi boraks bodo izdelovali

Načrti za povečanje natrijevega perborata so uresničljivi, vendar je še pomembnejše, da bodo začeli izdelati tudi nov objekt za proizvodnjo boraksa. Doslej nobena jugoslovanska tovarna še ni izdelovala boraksa, inženirji v »Belinki« pa so že osvojili postopek. Za razliko od boraksa, ki ga izdelujejo evropske tovarne, boraksa dekahid-

drata, so osvojili v »Belinki« postopek boraksa pentahidrata. Ta je za keramično industrijo in industrijo emajliranih izdelkov veliko prikladnejši. Boraks bo »Belinka« prodajala, veliko pa ga bo porabila tudi sama, saj je boraks skupaj s peroksidom surovina za izdelovanje natrijevega perborata. V novem obratu za izdelovanje boraksa bodo letno naredili 12 do 13 tisoč ton; s tem bodo jugoslovanske potrebe krite za daljše obdobje. Zadnja leta uvažamo 6 do 7 ton boraksa.

Nespremenjene cene

Zadnje čase so se materialni stroški v »Belinki« precej

povečali. Zvišane cene električne energije, premoga in re nazadnje tudi povečanje osebnih dohodkov vse bolj silijo kolektiv v to, da poviša cene svojih izdelkov. Vendar ima »Belinka« svojevrsten rekord, cene so ostale sedem let kljub velikim podražitvam nespremenjene.

Izvoz izključno na zahod

Še pred nekaj leti je »Belinka« izvažala 3 odst. izvoza na zahod in 97 odst. na vzhod. Letos pa je preusmerila ves svoj izvoz na zahod, na področja s konvertabilno valuto. Medtem ko je dosegala za svoje proizvode na vzhodnih tržiščih 400 in več dolarjev, dosega na zahodu polovične cene. Velika ovira so carine, z izvozom na zahod dosega Belinkini proizvodi komaj polno lastno ceno in tovarna ne zasluži ničesar. Vendar je »Belinka« »dolžna« izvažati na zahod. Z izvozom na zahod mora odplačati inozemske kredite. S prodajo na zapadno tržišče oziroma na področje konvertabilnih valut ne dosega takšnega deviznega efekta kot na področjih z mehko valuto. Zato v »Belinki« menijo, da bi morale banke upoštevati, da iz-

važajo izključno na zahod, sicer bodo morali spet prodajati na trg z nekonvertabilno valuto.

Obeta se težko leto

Do sedaj so v »Belinki« dobro shajali. Letos 1965 pa bo težko leto. Embalaža se je podražila za 60 odst., žveplena

Direktor Belinke Mile Samardžija

kislina za 30 odst., podražitev premoga in elektrike smo že tudi omenili. K temu pa je potrebno prišteti še odplačevanje anuitet. V prihodnjem letu bodo morali odplačevati 90 milijonov starih in 170 milijonov novih anuitet. Razen tega pa se boje tudi redukcij električnega toka, ki lahko napravijo tovarni veliko škodo. Ne samo to, da zaradi ustavljanja proizvodnje lahko izpadejo iz nekaterih zahodnih tržišč, se občutno zmanjšuje proizvodnja. Proizvodnja se namreč ne da čez noč ustaviti, niti čez noč začeti. En sam dan brez električne energije lahko pomeni za »Belinko« neprecenljivo škodo.

Boljši pogoji za delavce

Zadnje čase opažajo, da imajo delavci pogosto ekscese in da vse pogosteje obolevajo. Tovarna je povabila v podjetje posebno komisijo, ki bo pregledala vse pogoje dela in natanko določila delavni čas oziroma dobo, v kateri lahko delavec opravi za zdravje škodljivo delo. Razpravljajo pa že tudi o novi izboljšani ventilaciji, saj je sedanja nezadostna.

TUBA

LJUBLJANA

Proizvaja: izdelke iz plastičnih mas – svinčene in pokositrene za farmacevtsko, kozmetično ali kemijsko industrijo, kakor tudi izdelke iz aluminija in cinka v obliki raznih lončkov in stročnic za kondenzatorje, za elektro in radio-industrijo.

LESNINA – LJUBLJANA

Nudimo sodobno in kvalitetno pohištvo vseh vrst: spalnice, kuhinjsko opremo, kombinirane sobe, šolsko in gostinsko pohištvo, delovne kabine, leseno galanterijo.

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik republike 29. november.

Kolektiv
metalka

Čestita vsem bralcem in občanom za praznik 29. november!

PRORAČUN KRAJEVNE SKUPNOSTI

GLUHA USESA ZA OPOZORILA IN ZAhteve OBČANOV

REKONKCIJA TITOVE CESTE NA JEŽICI

POD POTROŠNISKIM CENTROM JE ZRASLO NOVO NASELJE, vendar v hišah še zdaj nimajo vodovoda.

Proračun krajevne skupnosti smo sestavili precej skromno, v povsem realnih okvirih. Od planiranih sredstev nismo dobili veliko, so dejali odborniki občinske skupščine Ivan Kunovar, predsednik krajevne skupnosti Anton Fras in tajnik Ivan Oven, ki smo jih povabili na razgovor o Ježici in Ježičanih. Naša krajevna skupnost skrbi za približno 5 kilometrov cest.

KOMUNALNI PROBLEMI SEVEDA NAJPREJ

Na Ježici menijo, da so v določenih stvareh zastopljeni. Od sredstev namenjenih v občinskem proračunu za komunalna dela, je odpadla na Ježico le skromna vsota za vodovodne napeljave. Čeprav je razumljivo, da ulice in ceste ni mogoče dokončno urediti in asfaltirati, ker še ne kanalizacije in drugih naprav, pa je še vrsta manjših del za katera niso potrebne kakšne vrtoglave vsote denarja.

Stara, vegasta Uranova hiša zraven Ruskega čarja se bo podrla ob prvem večjem snegu. Predvidena je za rušenje. Stanovalec so zgradili novo hišo. Ta gradnja bo

savju, je ostalo le še pešcača prebivalcev, ki v rubriko o počitku zapíšejo kmet. Če pogledamo še njihovo starost ugotovimo, da so to ljudje pri 60, in 70. letih. Mladi so odšli po drugih službah. Ostareli ljudje se ubadajo z nešeto težavami. Kmetije, ki so nekoč zalagali Ljubljancem z mlekom, krompirjem, zeljem in drugimi pridelki, vedno pogostejše tarnajo o previsoki davkih. Med njimi so dobri gospodarji, ki so doslej vedno izpolnjevali postarjane obveznosti? Kmetije imajo čedalje manj zemlje, menijo na Ježici. Včasih so kaj zaslužili s prevozi, zdaj pa s konjsko vprego ne smejo na cesto. Odpadel je tudi prevoz peska. Od njiv sredi stanovanjskih naselij ni kaj prida koristiti. Mnogo pridelka se uniči, niso pa redki pojavi, da si pridelke prisvojijo kar neznanj lastniki. Tudi na trg vozijo vedno manj. Prestari so, razen tega pa še nimajo prevoznih sredstev.

Odbornik občinske skupščine Ivan Kunovar

prša v anala, saj je minilo nekaj let preden so jo spravili pod streho. Treba je še napeljati vodovodno in električno napeljavo. Tu pa se je zataknilo. Hiša stoji precej na samem in potrebno bo napeljati nekaj sto metrov cevi. Ves proračun krajevne skupnosti bi lahko namenili samo za to gradnjo. Na občini so objavili, da bodo uredili hišo in preselili stanovalec že lani jeseni, toda letos kaže, da bo ostalo še kar pri starem.

Prisla v anala, saj je minilo nekaj let preden so jo spravili pod streho. Treba je še napeljati vodovodno in električno napeljavo. Tu pa se je zataknilo. Hiša stoji precej na samem in potrebno bo napeljati nekaj sto metrov cevi. Ves proračun krajevne skupnosti bi lahko namenili samo za to gradnjo. Na občini so objavili, da bodo uredili hišo in preselili stanovalec že lani jeseni, toda letos kaže, da bo ostalo še kar pri starem.

JEŽIŠKI LABIRINT

Nič več nisem presečen, če me ponovi zbudijo neznanji ljudje, je pripovedoval odbornik Ivan Kunovar. Ježičani vedo, da imam seznam prebivalcev in neznance, ki iščejo neko hišno številko, pošljejo kar k meni.

Tajnik krajevne skupnosti Ivan Oven

SKRIVNOSTNE LOKACIJE

Kakršnokoli urbanistični načrt bo za Ježico prav gotovo prevedel tudi zemljišče za gradnjo individualnih hiš. Na levi strani ceste proti Savljam gradijo vrsto novih hiš, medtem ko za desno stran ni moč dobiti lokalne odločbe. To odločitev odločni čimbelji utemeljujejo s tem, da gre za kmečki predel, Res, da stoji tamkaj nekaj odmaknjenih kmetij, toda zrezata zanje bo čedalje manj potreben. Očrto lokacij je bilo precej zapletov. Znan je primer v Maši vasi, kjer lastnika neče parcelo ni in ni mogla dobiti gradbenega dovoljenja. Je tamkaj takrat zrasla nova hiša. Morda gre za črno gradnjo ali pa tudi ne.

KAJ BO S KMETI?

Na Ježici, v nekdanji kmetovasi na Ljubljanskem Polju.

VARSTVENI ODDELEK PRI OSNOVNI ŠOLI — Otroci z Ježice lahko kar ves dan preživijo v šoli. V varstvenem oddelku dobijo kosilo in malico, seveda pa se tudi učijo, napravijo naloge in se igrajo.

Ježičani o rekreacijskem centru

Na zboru volivcev 24. januarja (1) letos so občani na Ježici razpravljali tudi o rekreacijskem centru. Menili so, da je poslovanje tega gostinskega obrata moč marsikaj občitati, pešbej pa so se ustavili še na adaptacijah, ki so jih tamkaj izvajali. — Objekt se je z adaptacijami spremenil v neresentabilno gostilno in zato občani smatrajo, da se finančna sredstva nenačrtno in razpisno trošijo. Je zapisano v zapisniku, kakšen je finančni položaj rekreacijskega centra ter da jim nasploh obrazložijo poslovanje tega podjetja. Nobenega odgovora niso dobili.

Na naslednjem zboru volivcev 24. marca so postavili enake zahteve in pridali, da je potrebno pregledati poslovanje rekreacijskega centra.

Videti je, da je občinska skupščina podeljevala predloge in zahteve volivcev. Preteklo je deset mesecev in na dan so prišle nepravilnosti in milijonske izgube v tem podjetju, ki prav gotovo niso nastale brez noč. Ko bi pravčasno ukrepali, morda kakšen milijonček ne bi spaval po vodi, menijo na Ježici.

Na Ježici nimajo čevljarja

Medtem ko je preskrba na Ježici dokaj dobro urejena (imajo tri trgovine, dobro založeno mesnico ter prodajalno kruha in mleka), pa občani močno pogrješajo razne obrtne delavnice. Krajevna skupnost je imela v načrtih, da bi zgradili prostore za obrtne delavnice zraven potrošniškega centra na vrhu klanca. Tamkaj bo treba vsak čas popraviti podporni zid, sicer bo v nevarnosti še cesta. Ko bi popravljali podporni zid, bi bila najlepša priložnost, da bi uredili še prizidek. Menijo, da bi v kletnih prostorih lahko uredili manjšo dvorano, ter javno kopalnico, v priložju pa tri lokale, kjer bi našli obrtniki svoj prostor.

Mnenje zbora volivcev so potisnili ob sican, evidentirane nepravilnosti je ugotovila služba družbenega knjigovodstva, pred tem pa so domala leto dni na Ježici mnogo govorili o rekreacijskem centru in priložnosti za ugibanja je dalo prav dejstvo, da jasnega odgovora niso dobili.

Le čemu so besede občanov izvezele v prazno?

RUSKI ČARJE NAROČIL POSAVSKO ŠOLSLO ZELJE

V GOSTILNI, KJER SO ŽELJALI KRALJI IN PESNIKI

Gostilna Ruski čar na Ježici sodi med najbolj znane gostilne v Sloveniji. Ko je ruski car Aleksander januarja 1821. leta pripotoval v Ljubljano na kongres svetstve alianse se je ustavil v gostilni na vrhu klanca, uredil garderobo in se prajež ob-

Ježičani se radi imenujejo posavci

Na vsak način vsa bodo prepričani, da je ruski car Aleksander pred skoraj 150 leti v gostilni na vrhu klanca jedel — posavsko kislo zelje.

Kakor smo že vendar našli, hodnikov za pešce, smeri, se bo na pentijo priključila gorenska vpadnica v Ljubljano, ki bo tako razremenila tudi doslej močno preobremenjeno Celovško cesto in se skupaj s Stajersko zlija v eno cestišče po še nezazidanim zemljišču ob kamniški progii v Ljubljano.

Glede financiranja tega cestnega vozlišča na Ježici in gradnji stajerskega in gorenskega podaljška obeh vpadnic do Ježice in potem naprej do mesta, je zaradi narave obeh cest, ki sta I. reda, več kot očito, da bo za to posrebrela republika. Kdaj in kako bo prišlo do realizacije je zamislil, ki bo vsak čas vsaj na

prometa trolejbusov, po kamniški, hodnikov za pešce, te varianti reševanja rekonstrukcije Titove ceste na Ježici — pentija pod savsko glavni magistralski prometni koridor — v mesto — bo vsaj verjetnosti treba zgraditi vozlišče pred mestom — čez Savo nov most, nato se bo glavna cesta izognila tudi naselju Ormuč — traja od potokala pod naseljem, ki je pred mestom, in se odpre med drugim studira tudi znanj kartograf in kmetarš Selan iz Most pri Kaku, druge, to je gorenske

Ker torej v naših mestih ni lahko pričakovati, da bodo za rešitev tega problema ukrepali v Ljubljano, pešaki mimo naselja naj še povemo, da ni lemo do kakšne nove konstrukcije ali pa — čez tova ceste na Ježici — prišlo, ker bo z obziroma podaljškom magistralske poti potreba povsem odločitava cesta na Ježici, precej razbremenjena namenjena zgolj in lokalni promet. Sicer tudi kot "akcija" na lokalni ravni, ki jo prej doživljamo pravke, vsaj zaradi

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

slavni mojstri pri ruskem carju

Za nepregledno krizišče — ogledalo

Krizišče Titove ceste in ceste proti Savljam je zelo nepregledno. Hiše tik ob cesti močno zmanjšajo dober promet pride na tem krizišču do zelo nevarnih situacij. Morda bi kazalo postaviti ogledalo, saj bi avtomobilistom in kolesarjem omogočilo na ta način boljši pregled in s tem varnejšo vožnjo. Dober kilometer Titove ceste od Ruskega čarja do mostu čez Savo je polna nevarnih situacij. Cestišče je ozko, da se dva večja avtomobila komaj srečata. Nepregledni ovinki se vrstijo drug za drugim, zraven je še klanc in prelaz čez železniško progo. Hodnikov za pešce ni, prav tako tudi ni kolesarskih stez. Zanje ni prostora, česa se komaj moča med hišami. Kaj dlje od naštetih z novo traso določaj nismo prišli. Volivci so že večkrat predlagali, da bi zgradili vsaj nekakšno zaslonno hodnike za pešce. Glasovali so celo za samoprispevek v ta namen. Vendar tudi pri hodnikih se je zataknilo.

V torek nasvidenje

Vsaki torek zvečer se za pejo pri Ruskem čarju zbere skupina ježičkih upokoencev. Nismo jih našli v splošni sobi, v ognju razprav, pri ubranem petju, ko se vsi mladi lahko skrčijo, kot pravijo. »Tudi iz Londona in Koreje pridejo na naše sestanke,« so dejali. No, to so je oseljenčec z Rudnika na drugem koncu mesta, Koreja pa je kar precej zraven, v Stožicah.

— Vino je predrago, klobase si Slovci skoraj ne more privoščati.

— Sem zató, da imajo vsi enake pokojnine.

— »Pavliha« krepko zbada, toda kaj, ko nič ne zaleže. Razprave o pokojninah so dolge, z grenikim priokusom. »Stari upokoencev pričakujejo od novega pokojniškega zakona, večji kos kruha, da jim ne bi bilo potrebno delati še honorarno.

— Ponoči so me zbudili belogardisti. 55 let sem imel, ko so me odpeljali v Dachau.

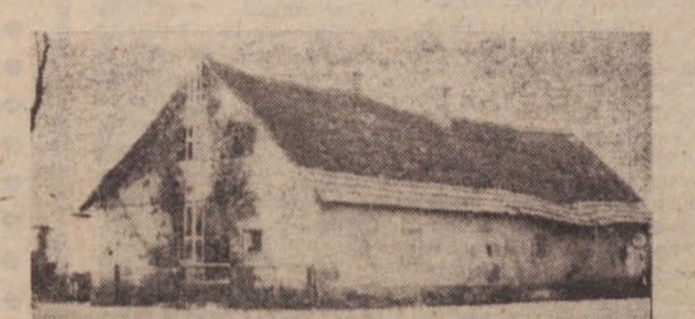
— V Galiciji je 17. pešpolk kranjskih Janezov močno zagode! Lahom. Prali so perilo, da je bilo veselo.

— Sem zató, da imajo vsi enake pokojnine.

Novi proizvod, Kamina

Obrotno pečarsko podjetje Kamin je edino podjetje, ki ima svoj sedež na področju krajevne skupnosti Ježice, kjer imajo tudi dva obrata. Kamin je največji proizvajalec peči v Sloveniji, zraven tega izdelujejo še razne samostojne izdelke, pred kratkim pa so poslali na trg nov izdelek, in sicer stekleni mozaik.

Proizvodnjo samotnih izdelkov polagoma opuščajo. Predpisi ne dovoljujejo več izdelavo kuhinjskih in pečij z odpadnimi materiali in zato povpravevanje po teh izdelkih pada. Grelec, ki si jih izde-

MORDA SE BO POZIMI RES SESULA — Uranova hiša zraven Ruskega čarja na Ježici prav gotovo ni okras glavni cesti. Stanovalec ne morejo preseliti, ker v novo hišo še niso napeljali vodovoda.

Cevi za kanalizacijo naprodaj

Ko so za Uranovo hišo zraven Ruskega čarja podirili staro poslopje, so našli skladišnišče cevi. Vsaki tri leta je že minilo, odkar so jih pripeljali na Ježico. Pravijo, da gre za občinske cevi, ki bi jih rabili za prečrpano postajo za kanalizacijo. Morda jih kje drugje celo nujno potrebujejo, na Ježici pa jih še lep čas ne bodo rabili, saj ne kaže, da bo kanalizacija kaj kmalu zgrajena.

lovali v Kamini, so razne tovarne vgrajevala v peči in kuhinjske, ki so jih izvažali, in Kamin je potemtakem celotno poslovno izvoznik. S steklenim mozaikom so se ukvarjali v laboratorijih več kot eno leto. Pred kratkim so ga preizkusili v Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij in analize so bile zelo ugodne. Pričeli so z redno proizvodnjo in prvi vzorci so že na trgu. Stekleni mozaik uporablja jo za obloge bodisi precljen ali pa notranjosti prostorov.

— Mesnici »Krmelje« in »Škofja Lok« imata odlično meso. Še iz drugih krajev hodijo ponj na Ježico.

— Če je na Martinovo nedeljo lepo, potlej je čez tri dni sneg, so nam dejali. Če pa dežuje, bomo imeli še eno poletje, Martinovo poletje. V nedeljo je bilo lepo, pa tudi deževalo je.

— Seveda smo se nasmehili, ko so nam dejali, da noben upokoencev ne nosi ure, saj je ne more kupiti.

— Morda pa tudi zato, ker jim ni potrebno hlasiati za vsako minuto.

— V gostilni na vrhu klanca je zahajal francoski veleposlanec. Ivan Sedevič, Stane Gmeiner in Stefan Snaj so nam dejali: »Upokoencev bi morali imeti svoj dom.«

VEDNO MANJ SAMOTNIH IZDELKOV — Na Ježici ima svoj sedež edino le obrtno pečarsko podjetje Kamin. Poleg peči izdelujejo še grelice za električne peči in kuhinjske, vendar bodo proizvodnjo teh izdelkov polagoma opuščali.

BO POTRES PODRIL HIŠE ZA BEŽIGRADOM?

Potres v Skopju je hudo prizadel. To vemo vsi. Profesor Ribarič, vodja seizmološke postaje na ljubljanski univerzi, pa ocenjuje, da lahko prav tak potres doživimo v Ljubljani. Zato je mestni svet pri najrazličnejših institucijah že naročil nekatere meritve in druga dela, ki naj bi služila gradbenikom pri načrtovanju novih zgradb. Izvršena je že časna rajonizacija Ljubljane, ki kaže, kje se spleča graditi visoke in kje nizke zgradbe. Določene so že tudi potresne točke. V inštitutu Jožefa Štefana se ukvarjajo z načrtovanjem naprave, s katero se bo dal menda potres vsaj za nekaj časa prej napovedati.

Iz celotnega gradiva Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij smo povzeli tisto, kar se nanaša na Bežigrad.

Kaj je pokazalo Skopje?

Strokovnjaki iz vse Jugoslavije kot tudi strokovnjaki iz inozemstva so natanko študirali vse, kar je bilo v zvezi s potresom v Skopju. Analize kažejo, da so bile močnejše poškodovane nizke zgradbe, medtem ko na drugih potresnih področjih nizke stavbe niso bile najbolj prizadete. Skopski potres je imel namreč visoke frekvence, treslo se je zelo hitro, to tresenje pa je bližje lastnim frekvencam

zgradb pa ni bilo skoraj nobene, ki ne bi bila prav nič poškodovana. Nastalo je vprašanje, ali lahko štejemo stavbe z manjšimi poškodbami za potresno varne. Pri deveti stopnji potresa (od desetih možnih), stane popravilo le 10-30 odstotkov vrednosti celotne zgradbe. Zato strokovnjaki menijo, da so take zgradbe, ki se le poškodujejo in so ljudje v njih na varnem, potresno varne. Zavzemajo se, da bi v bodoče gradili transformatorje in druge podobne naprave povsem nezanesljivo ali če se točneje izrazimo, tako, da se ob določeni potresni stopnji podrejo. S tem se izključijo iz celih področij elektrika in so ljudje varni pred električnimi poškodbami. Na drugi strani pa se strokovnjaki zavzemajo, da bi bili objekti, v katerih so

popustili podporni elementi, zidovi in stebri. Če zataji le en steber, se slika rušenja porazdeli na ostale in ti prenesejo dodatno obtežitev; stavba se ne ruši. Trdnost, oziroma večja vzdržljivost podpornikov pa ni odvisna le od debeline, temveč predvsem od razdelitve sunka. Stavbe, ki stojijo pravokotno na smer sunkov, se rušijo že ob najmanjšem sunku. Da pa bi se sunki čimbolje porazdelili, je treba zidati masivne stropove in z zidnimi armiranimi betonskimi venci. Ta ugotovitev pa ni nova, že od leta 1895 se v gradbenih predpisih za Ljubljano zahtevajo takšne zidave. To pa daje našim stavbam veliko prednost pred skopskimi stavbami.

Strokovnjaki poudarjajo kvaliteto materiala. Laboratorijske rušitve so pokazale, da je razmerje odpornosti pri slabih in dobrih materialih v razmerju 1:4.

Med bistvenimi faktorji, ki vplivajo na rušitev pri potresih, je vsekakor kakovost zemljišča.

Rajonizacija Ljubljane

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij je predlagal časno rajonizacijo mesta Ljubljane. Ta rajonizacija ni popolna, ker še niso izvršene seizmične meritve, ki bi dale solidnejšo osnovo za določitev vpliva temeljnih tal na seizmične sile na zgradbi. Strokovnjaki so določili na podlagi geotektonskih, geoloških, geomehanskih in mikroseizmičnih kriterijev višine zgradb na posameznih področjih na območju mesta Ljubljane.

Ljubljano so razdelili geološko na naslednje enote:

čisto barje, področje mešanih naplavin, savsko prodnato področje in obrobo gričevje.

Geomehanske karakteristike pa delijo Ljubljano na *dobra tla*, ki prevladujejo na severnem delu Ljubljane, to se pravi za Bežigradom (obrobno gričevje in homogena prodnata tla z globoko podtalnico), *srednja tla*, prodnata tla s plastmi prekonsolidiranih glin z zmerno heterogenostjo in s srednje globoko podtalnico, *slaba tla*, mehki melji in glin, velika heterogenost mešanih tal in *zelo slaba tla*.

Najboljši predel za zidavo je med Masarykovo cesto in Savo, na zahodu ga omejuje pas, ki se vleče na vzhodni strani Celovške ceste, na vzhodni strani pa to področje omejuje črta med gradom Fužine in Smartnim.

Predlogi strokovnjakov

Predlogi strokovnjakov so naslednji:

Na najboljšem terenu, ki je zgoraj opisano, je ekonomsko število 12 etaž, na srednje dobrih tleh predlagajo gradnjo zgradb z 8 etažami, na še slabšem področju pa štiri do največ šest etaž.

Če material pri gradnji opečnih stavb ni permanentno kontroliran, je smotno graditi na najboljšem področju

nje dobrem področju 7 etaž in na slabšem 4 etaže.

Za skeletne stavbe predlaga zavod za raziskavo maibe

norma, na najboljšem terenu 10 do 12 etaž, na srednjem področju šest do osem etaž in na slabšem štiri do šest etaž.

Zavod pa se seveda strinja, da je v nekaterih primerih smotno graditi reprezentativne stavbe na slabših terenih. Takta stavba namreč že zaradi nožnje opreme in drugih stvari velja precej, zato ker stroški, ki nastajajo zaradi utrjevanja temeljev zgradbe in zaščitnih mer, ki jih je še posebno treba upoštevati na slabšem terenu, ne presegajo večjega števila odstotkov od celotne vrednosti stavbe. Vse kaj drugega pa so seveda sanovnanjske stolpnice, ki naj bi bile kar najcenejše. Za to seveda na mestih, ki niso najboljše za gradnjo, skoraj ne bi smelo biti prostora.

Kaj gradimo za Bežigradom?

Ne da bi se spuščali v obrčinsko gradbeno dokumentacijo, lahko povemo, da gradimo za Bežigradom prav obratno, kot bi lahko pričakovali. Laično mnenje, da je najbolje zidati za Bežigradom, je že zelo staro, sedaj so ga podprli strokovnjaki s konkretnimi meritvami in izračuni. Vendar to ne pomaga dosti. Za sosesko šest bomo gradili druge soseske. Na območjih, kjer bi bila gradnja stolpcev najbolj smotna, se na velikih kompleksih širijo nekaj nadstropij visoke hiše in med njimi celo pritlične. Ali je taka gradnja upravičena? Čas je, da o tem spregovore tudi občani na zborih volivcev in odborniki.

J. VETROVEC

- V LJUBLJANI IN NJENI NAJOŽJI OKOLICI JE
- BILO OD LETA 1000 DALJE 79 POTRESOV, KI
- SO IMELI JAKOST VEČJO OD PETE STOPNJE.
- OD 79 POTRESOV JE BILO 22 TAKIH, KI SO
- NAPRAVILI NA OBJEKTIH VEČJO SKODO,
- TRIJE POTRESI PA SO BILI RUSILNI. OD TEH
- STA BILA DVA POTRESA LETA 1511 S STOP-
- NJO 9 IN 9,5 IN EN POTRES LETA 1895 S STOP-
- NJO 8,5. NA OSNOVI TEH PODATKOV SE STE-
- JE LJUBLJANA V DEVETO POTRESNO STOP-
- NJO. STROKOVNJAKI MENIJO, DA BODO V
- LJUBLJANI SE POTRESI. TA UGOTOVITEV
- SLONI NA DEJSTVU, DA JE LJUBLJANSKA
- KOTLINA NAJBOLJ SEVERNI DEL POTRESNE
- CONE, KI SE VLEČE V MEDITERANSKEM PO-
- TRESNEM PASU OD AZROV DO HIMALAJE. V
- TEL PASU SE POJAVLJAJO POGOSTNI IN MOČ-
- NI POTRESI. NA POTRESE JASNO KAZEJO
- TUDI RAZPOKANE KAMENINE, GUBE IN PRE-
- LOMI V SAMEM LJUBLJANSKEM GRADU. TO
- SE JE ZLASTI LEPO VIDELO PRI GRADNJI
- PREDORA SKOZI GRAD. ZATO SO USTREZNE
- ZASČITNE MERE V VSEJ LJUBLJANI KAR SE
- DA UMEŠTNE. NI, DA BI JIH PODCENJEVALI.

ju 5 etaž, na srednjem 3 etaže in na slabšem 2 etaži. Kolikor je material pri opečnatih zgradbah kontroliran, je smotno graditi na najboljšem področju 9 etaž, na sred-

riala in konstrukcij na najboljšem področju 12 etaž, na srednjem 8 in na slabšem 6 etaž.

Glede na vse to predlaga zavod, da naj velja splošna

Novo bežigrasjsko naselje ob Glavarjevi ulici

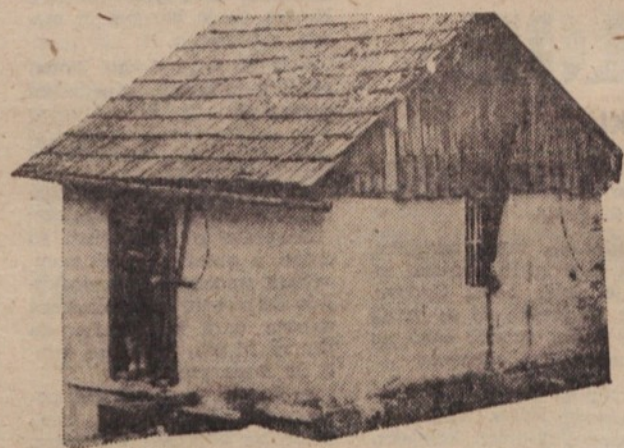
nizkih zgradb. Nekateri inženirji so prehitro sklepali, da so železobetonske konstrukcije varnejše kot manjše zgradbe. Toda rušile so se tudi nizko grajene železobetonske zgradbe (na primer: skeletna zgradba skopskega razstavišča).

Nadaljnje ugotovitve kažejo, da se je od vseh stanovanjskih zgradb, zgrajenih iz opeke, porušilo 7 odstotkov stanovanjskega prostora, 29 odstotkov pa je močno poškodovanega. Potres je torej vzdržalo približno 60 odstotkov opečnatih zgradb. Od teh

draga oprema, radioaktivne snovi, jezovi in podobno, grajeni kar se le da solidno, oziroma tako, da potres ne bo mogel škodovati, sicer bi lahko prišlo do sekundarnih katastrof.

Ukrepi v Ljubljani

Strokovnjaki so ugotovili, da so v Skopju stropovi v glavnem vzdržali, pač pa so

Nekje na Ornučah živijo v sušilnici za sadje tričlanska družina. Prostor je dovolj velik za zajetnega prašiča, nikakor pa ne za družino z otrokom. Lastnik, ki je sušilnico oddal za stanovanje se sam strinja, da tu ni moč živeti. Ker z ženo sama obdelujeta svoje polje, otroci so z doma, je vzel to družino pod krov. »Za tako luknjo ne bomo pomagali,« pravijo ljudje, ki stanujejo v sušilnici. Pa o tem dovolj. Vprašanje je, kako se bo v takem prostoru razvijal otrok, ki mora pisati na kolenih.

Filmarji snemajo

O filmski sekciji pri bežigradski Svobodi ni bilo dosti slišati. Prej se je sekcija ukvarjala le s teoretično filmsko vzgojo mladine (predavanja, predvajanje filmov). Letošnja pomlad pa je prevzel vodstvo sekcije tov. Stante, znani filmski in gledališki delavec. V začetku je štela sekcija le manjše število članov, predvsem mladine, dijakov in študentov. Sicer pa naj tovariš Stante sam pove nekaj o delu mladih filmarjev.

— V začetku ste imeli pri vašem delu veliko težav?

— Seveda. Klub si je zastavil nalogo, da začne tudi praktično vzgajati nove kadre. Zadalji smo si nalogo posneti več študijskih filmov. Pri tem smo imeli seveda težave s tehničnim parkom, saj smo si morali nabaviti snemalno kamero, projektor, filme itd.

— In kakšni so bili prvi rezultati?

— Za mlado sekcijo dokaj spodbudni, saj smo že do sedaj posneli več filmov v barvni in črno-beli tehniki. Člani kluba so se hitro privadili filmskemu delu. Med naše najboljše filme sodijo: Pohod ob žici okupirane Ljubljane, film o Dinosu, Kočev-

ski Rog, Izlet Svobode, zelo dobro je uspel tudi prvi daljši film Vredno je živeti — igrani film o delu in negi bolnikov v Zavodu za rehabilitacijo invalidov. Trenutno pripravljamo tudi daljši film za potrebe slovenskega šolstva o varnosti otroka v prometu na cesti. Delovni naslov filma je Vrni se mi zdrav, otrok! Če bo ta film uspel, bomo s serijo podobnih filmov nadaljevali. Lepo priznanje kvalitnemu delu kluba je tudi naročilo Uprave Slovenskega gledališkega muzeja. Za potrebe SNG v Ljubljani bomo snemali posamezne prizore vseh gledaliških predstav v ljubljanskem dramskem opernem in Mestnem gledališču.

— Kakšno ime pa ima vaš klub?

— Zanimivo, da se glede imena še nismo mogli dokončno odločiti. Predlogov je bilo zelo veliko, kaže, da bomo ostali pri imenu Odsev. Vsekakor bomo morali to čimprej urediti, saj se delovno področje kluba zelo hitro širi, število članstva neprestano raste, radi pa sprejemamo še vsakega novega člana. Na sestankih se sestajamo vsako sredo zvečer v prostorih Svobode—Bežigrad, sicer smo pa tam vsak večer, ko montira-

mo filme in opravljamo razna druga dela.

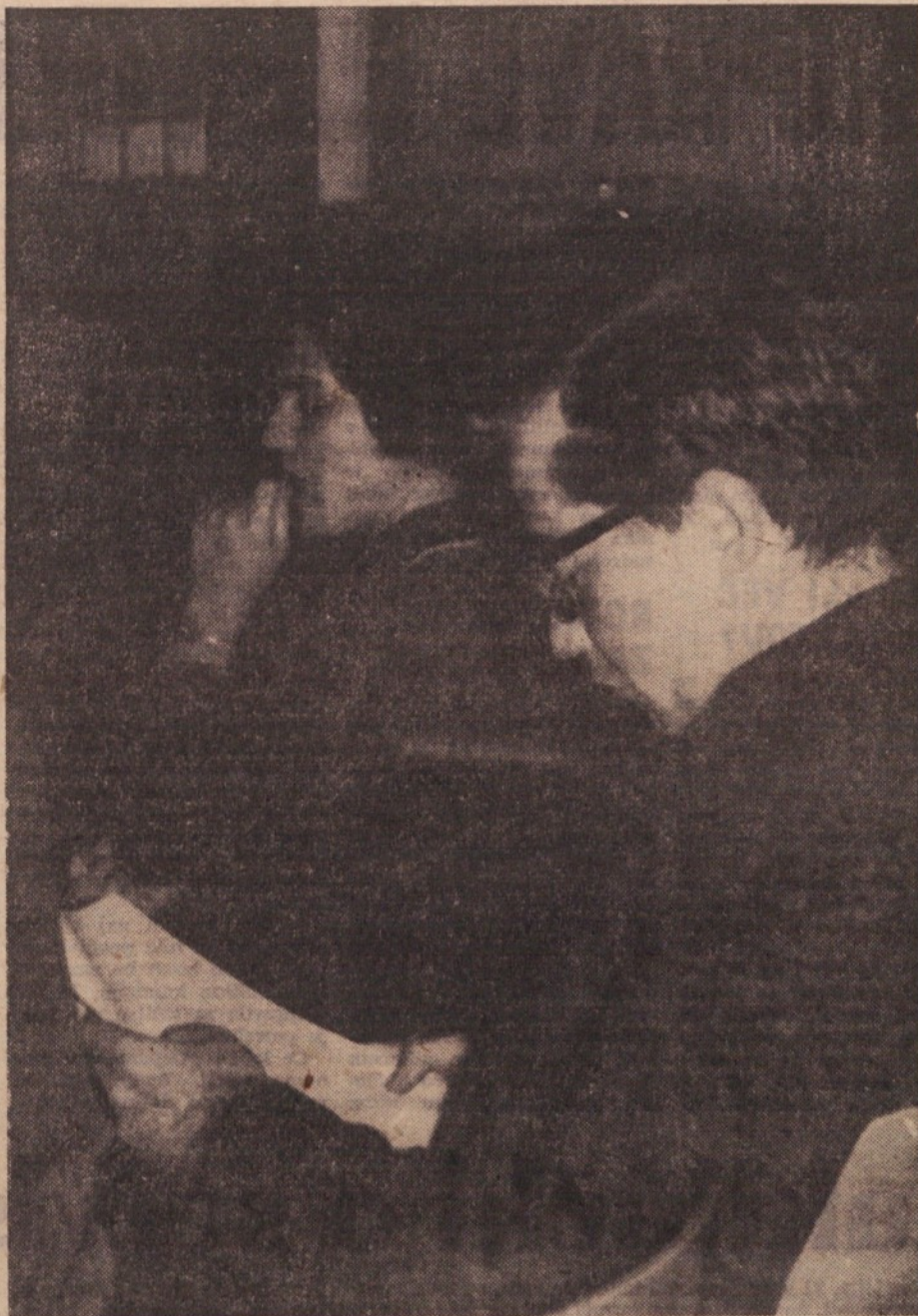
— Kaj pa trenutne težave?

— Čeprav Svet Svobode gleda z velikim razumevanjem na naše delo, si želimo še sami pomagati. Klub si bo skušal z naročili za snemanja komercialnih filmov ustvariti potrebno finančno osnovo za opremo svoje tehnike. Manjka namreč še veliko, predvsem svetlobni park, kar smo zlasti občutili pri snemanju interierjev v Zavodu za rehabilitacijo invalidov. Pri končnem snemanju filma o invalidih in pri začetku našega najnovejšega filma o prometni vzgoji nam je podjetje Triglav-film iz Ljubljane z razumevanjem priskočilo na pomoč z nekaj svetlobnimi telesi za najnujnejše potrebe.

G. S.

Poravnalni svet

Videti je, da je poravnalni svet pri krajevni skupnosti na Ježici odigral svojo vlogo. Sporov in tožb med ljudmi je čedalje manj. Ljudje bolj strpno rešujejo drobne nesporazume, ki so včasih pripeljali do hudih besed. Javno obravnavanje takšnih primerov in to na terenu, kjer se ljudje poznajo med seboj, je marsikoga spametovalo in ljudje zdaj poiščejo mirnejšo pot za poravnavo sporov.

Med sejo občinske skupščine

PRVI METRI FILMSKEGA TRAKU na poskusnem snemanju filma z delovnim naslovom: »Vrni se mi zdrav, otrok!« so že stekli. Režiser in scenarist tov. Stante daje igralcem še zadnja navodila. Snemalec je mladi Edi Pleterky.

Uredništvo Zbora občanov čestita ob dnevu republike

29. novembra!

Berite „Zbor občanov“

Mož, ki je osvajal medalje

Govori nekdanji olimpijec Stane Derganc

TUDI SEDEM KRIZEV NE MOTI BIVSEGA OLIMPIJCA STANETA DERGANCA, da ne bi nazorno pokazal in razložil svojim fantom skrivnosti raznih telovadnih elementov. Bežigradski telovadci se trenutno pripravljajo na javni nastop, ki ga bodo imeli okrog 29. novembra za bežigradske šole

pripravljen na pogovor o telovadbi in — olimpijcih. Lahko bi mu že rekli naš olimpijec. Stane Derganc je namreč sodeloval poleg na vseh ostalih prvenstvih tudi na dveh olimpijadah. Vedno se rad spominja teh srečnih trenutkov. Pred nedavnim je Vjesnik u sriedu izvedel anketo med znanimi jugoslovanskimi športnimi novinarji. Stane Derganc je bil proglašen za četrtega najboljšega jugoslovanskega telovadca vseh časov (Cerar, Kočiš, Stukelj, Derganc).

— Vaša bogata športna, predvsem telovadna kariera, je dobro znana. Kako pa je bilo na olimpijadah?

— Moje prvo srečanje z olimpijado je bilo 1924. v Parizu — s precejšnjo smolo. Kakih 14 dni pred odhodom sem se namre hudo ponesrečil. Na javnem nastopu, s katerim smo skušali zbrati denarna sredstva za sodelovanje, me je namreč pri vletu na drogu »odtrgal«. Padel sem tako nesrečno, da sem si poškodoval hrbtne vretenca. Zdravniki so mi prepovedali nastop, vendar so me kljub temu vzele s seboj na igre v Pariz. Na željo vodnika sem nastopil na vseh orodjih, čeprav poškodovan. Zasedel sem celo četrto mesto pri preskoku čez konja.

Z olimpijade v Amsterdamu 1. 1928 sem se vrnil z dvema olimpijskima kolajnama, česar se seveda prav rad spominjam.

Zaradi »pariške« poškodbe nisem mogel trenirati s polno močjo, vendar so me zopet uvrstili v jugoslovansko olimpijsko vrsto, ki je zelo uspešno nastopala. Celotna vrsta

je za Murnikovo sestavo osvojila bronasto kolajno. Med svoja najljubša odlikovanja pa seveda prištevam bronasto kolajno na preskoku čez konja. S te olimpijade mi je ostal v spominu tudi neljubi incident, ki je nastal, ko so nekateri sodniki preveč favorizirali svoje sonarodnjake. Takrat sta namreč sodila na vsakem orodju le po dva sodnika, kar je dalo obilo možnosti za razne nepravilnosti.

Znano je, da ste se udeležili tudi tretje olimpijade 1. 1936 v Berlinu, »akrat kot sodnik. Ali se s teh treh olimpijad spominjate tudi kakšne »vesele«?

— V spominu mi je ostal naš prihod v Pariz. Ko smo se prijavili kot Jugoslovani, so nas začudeno gledali. Za Jugoslovane namreč sploh vedeli niso. Končno so »ugotovili«, ga smo Srbi, »stvaa qaso... jimi zmagami prvič opozorili na kvalitetne jugoslovanske telovadce.

— Kaj mislite o kvaliteti telovadbe nekdanj in danes?

— Mislim, da je taka primerjava precej težka, saj se danes telovadba razvija v precej drugačni smeri kot nekdanj. Pri današnji vajah pogrešam tudi nekdanjo pestrost: telovadci namreč v glavnem »pobirajo« elemente drug od drugega, tako da so si vaje precej podobne.

— Kot dobrega poznavalca kvalitete orodne telovadbe bi Vas še prosil za Vaše mnenje o Cerarju?

— Miro je zelo kvaliteten telovadec, priden in vztrajen brez primere. Čestitam mu in mu želim, da bo še v bodoče nadaljeval tradicijo dobrih slovenskih telovadcev.

G. S.

PRIPRAVE NA VOLITVE

Nadaljevanje s 1. strani

bili volilci pred zbori volilcev. Drugačno pa bo seveda evidentiranje kandidatov za zbor delovnih skupnosti.

Ankete pa morajo biti temeljito pripravljene, sicer so dokaj tvegana zadeva. Stem pa seveda še ni rečeno, da ne bodo mogli biti izvoljeni ljudje, ki v anketi sploh ne bi bili evidentirani. Z evidentiranjem kandidatov bomo prišli predvsem do dragocenega seznama ljudi, ki jim ljudje zaupajo.

EDEN ALI VEČ KANDIDATOV?

Pred vsakimi volitvami se pojavlja vprašanje »eden ali več kandidatov«. Seveda ni demokratično vsiljevati več kandidatov, kot si jih občani želijo, ni pa demokratično, da je vsiljen le en kandidat. Edino pravilen odgovor na to vprašanje je, naj bo pač toliko kandidatov, kolikor jih občani predlagajo oziroma izvolijo s predpisano večino.

Ne bi bilo prav, da bi premerjali kandidate s preveč osebnimi merili. Upoštevati je treba, da bodo odborniki ljudje iz prakse in da seveda ne morejo biti idealni, zato je treba pri izbiri kan-

didatov spoštovati predvsem tiste objektivne kriterije, ki jih mora odbornik imeti: družbena odgovornost, zavzetost, razgledanost itd. Očitno pa je, da ne more uživati zaupanje kandidat, ki ne čuti družbene odgovornosti in daje prednost ožjim lokalnim interesom pred širšimi, skupnimi interesi. Lahko je precej politične škode, če v takih primerih ne nastopimo z argumenti. Treba je dokazati zakaj nosilec takih idej za kandidata za odbornika občinske skupščine ne ustreza.

ROTACIJA ZA VSAKOGAR

Plenum SZDL je obravnaval tudi rotacijo. Clani plenuma so menili, da je treba načelo rotacije striktno izvajati in da bi le v zelo zelo izjemnih primerih lahko predlagali, da bi bil nekdo še naprej odbornik, čeprav mu je mandatna doba potekla. Tak odbornik pa bi moral biti seveda nenadomestljiv. Ker pa nenadomestljivih ljudi v glavnem ni, bo potrebno rotacijo vsekakor striktno izvajati. Če pa bodo občani na vsak način zahtevali, da jih določen odbornik še naprej zastopa pred občinsko skupščino, temu nima

smisla oporekati. S tem načelo rotacije ni kršeno, temveč je to le vprašanje popolne demokracije.

KAJ NAJ DOLOČA BODOČEGA KANDIDATA?

Veliko je bilo govora tudi o profilu kandidata oziroma o kvalitetah, ki naj bi jih odbornik imel. Podpredsednik občinske skupščine Ivan Vinkler je takole posegel v debato o kvalitetah odbornika občinske skupščine:

Postavlja se vprašanje, kdo in kakšen naj bi bil bodoči odbornik. Prvo se gotovo postavlja vprašanje, kaj določa odbornika. Poklic? Šolska izobrazba? Aktivnost na določenem področju? Vsako zase, verjetno nobeno. Samo neka komponenta vseh teh in še drugih lastnosti. Nagibam se k mnenju, da je vsak občan potencialni kader za odbornika občinske skupščine.

O tem, kakšen naj bi bil odbornik, so bile postavljene teze. O teh tezah bo razpravljala volilna komisija, ki bo pripravila za volitve vse, kar je potrebno.

Če lahko sklepamo po plenumu SZDL, bodo aprilske volitve dokaj dobro priprav-

ljene in bo sestav občinske skupščine tak, kot si ga vsi želimo. Seveda pa volilna komisija vsega dela ne bo zmogla sama, niti ni to njena naloga in pravica, kajti o svojem zastopniku v občinski skupščini morajo slej ko prej odločiti volilci sami.

J. K.

IMENA ZA ČRNUSKA TROLEJBUSNA POSTAJALIŠČA

Na zboru volilcev v Črnučah so sklenili, da se trolejbusna postajališča imenujejo takole: nad postajo naj se trolejbusno postajališče imenuje »Tabor«, pred 300 let staro hišo v Črnučah naj se reče »pri Mavriču« in na zadnji postaji naj se reče »pri Rogovilcu«.

Občani pa niso zadovoljni s postajališčem pri »Alešu«. Potniki imajo še precej korakov peš, da pridejo do tega postajališča, prav tako pa negodujejo tudi pri Ljubljani transportu. Avtobusi oziroma trolejbusi, ki zapeljejo na to postajališče se zaradi neurejenosti postajališča preveč poškodujejo, saj se vozila, ki zapeljejo na to postajališče, zvijejo. Pri »Ljubljani transportu« pričakujejo, da bo nekega dne počila šasija enemu izmed vozil. Zato predlagajo, da se postajališče uredi drugje.

Zaključki o servisih

Komisija, ki jo je imenoval koordinacijski odbor krajevnih skupnosti, da v naši občini prouči delo servisov in predlaga bodočo organizacijo obstoječih dejavnosti, je končala delo. Komisija je po številnih sestankih, razgovorih in posvetovanjih sprejela nekaj sklepov, ki naj bi jih kot priporočila sprejela občinska skupščina. Občinska skupščina bo v začetku decembra razpravljala o krajevnih skupnostih in njihovih dejavnostih, zato je prav, da se že sedaj seznanimo z nekaterimi ugotovitvami.

NACELNA MNENJA KOMISIJE:

- Obstoječi servisi pri posameznih krajevnih skupnostih se po Novem letu reorganizirajo v krajevna obrtna oziroma uslužnostna podjetja.
- Spremembe se izvedejo tako, da bodoča podjetja poslujejo tako kot praktično poslujejo že sedaj — dejavnosti naj ostanejo vse, pravni status pa se spremeni.
- Novonastala podjetja naj bodo samostojne pravne osebe z vsemi pravicami samoupravljanja delovnega kolektiva.
- Nove organizacije ustanavljajo krajevne skupnosti, ki si z ustanovitvenimi odločbami zagotovijo svoje pravice tako glede vrste dejavnosti kot poslovnih sredstev.
- V krajevnih skupnostih,

ki imajo le po enega ali dva servisa in je njegova dejavnost že sedaj proizvodnega značaja, krajevna skupnost v soglasju s kolektivom odloči, ali servis preneha, se osamosvoji ali priključi kakšnemu podjetju.

● Svetom krajevnih skupnosti priporočamo, da že ob tej reorganizaciji težijo za združitvijo dejavnosti tam, ker ni pogojev za ustanovitev samostojnih organizacij.

● V prihodnosti moramo težiti za nadaljnjo integracijo teh uslužnostnih dejavnosti v občinskem merilu, ko bodo že izkušnje sedaj osamosvojenih organizacij nakazale nadaljnji razvoj.

● Finančno poslovanje hišnih svetov in računovodske službe krajevnih delovnih organizacij se rešuje skupno na

ta način, da finančni oziroma računovodski oddelki, ki je samostojna obračunska enota krajevne uslužnostne organizacije, vključuje tudi finančni servis za hišne svete.

Finančno poslovanje je mogoče organizirati za različne komitente v obliki Zavoda finančni servis, ki je samostojna organizacija in pogodbeno opravlja svoje naloge.

Zagotoviti je potrebno, da se usluge hišnim svetom opravljajo na področju krajevnih skupnosti.

● Prizadevati si moramo, da se hišni sveti razbremenijo tehničnih opravil za hišo in postanejo res upravljavci, gospodarji, ki jim pa strokovna služba organizira delo.

● Vodilo pri vseh spremembah dela v krajevnih skupnostih naj bo, da občinske skupščine spremembe ne bi preveč finančno obremenjevale.

● Vzgojno varstveno dejavnost, ki je do sedaj spadala v pristojnost stanovanjskih oziroma krajevnih skupnosti, se z že nastalimi spremembami, ko so vzgojni zavodi postal samostojne de-

lovne organizacije, ki jim je potrdila statute občinska skupščina, dejansko ločuje od dosedanega ustanovitelja krajevne skupnosti. Ustanovitelske pravice pripadajo občinski skupščini, ki bo kot ustanoviteljica organizirala to dejavnost v najprimernejši obliki.

Priporočajo se, da se obstoječi vzgojno varstveni zavodi združijo v en zavod, ki bi imel samostojne poslovne enote.

● Pri vseh oblikah upravljanja delovnih organizacij je zaželeno zagotoviti tudi vpliv javnosti s sodelovanjem v svetih.

● Začetna poslovna sredstva prenesejo na nove delovne organizacije krajevne skupnosti, potem pa te poslujejo po ekonomskem računu.

● Sredstva za osnovno dejavnost varstvenega zavoda bo zagotovila občinska skupščina v enakem razmerju kot doslej.

Vse predlagane spremembe moramo v vsaki krajevni skupnosti smiselno aplicirati na obstoječe razmere in možnosti nadaljnega razvoja.

Turnerjeva ulica — s samoprispevkami občanov bo tudi ta ulica v kratkem asfaltirana

OB DNEVU REPUBLIKE ČESTITAJO:

Industrija gradbenega materiala

CEMENTAR LJUBLJANA

PODJETJE ZA EKONOMSKO PROPAGANDO IN PUBLICISTIKO

Lik

LJUBLJANA, TRG VII. KONGRESA ZKI

Grafična predelovalna industrija

KUVERTA

LJUBLJANA

Destilerija in tovarna likerjev

ALKO

LJUBLJANA

KONFEKCIJA

„KROJ“

ŠKOFJA LOKA

Prodajna mreža,

LJUBLJANA, Stritarjeva 5

BEŽIGRAJSKE ŠOLSKE IGRE

Na tekmovanju med bežigranskimi šolami vodita reprezentanci »Iskre« pri fantih ter gimnazije in Centra strokovnih šol pri dekletih (šole II. stopnje), pri osnovnih šolah pa je zbrala največ točk O. Š. Vita Kraigherja. — Tekmovanje se nadaljuje.

V zadnji številki Zbora občanov smo poročali o začetku športnih tekmovanj med bežigranskimi šolami. Organizira jih občinska zveza za telesno kulturo. Doslej so pionirji in pionirke osnovnih šol že tekmovali v krosu in namiznem tenisu, reprezentance šol II. stopnje pa so se pomerile v krosu, rokometu, košarki in šahu.

Skupni vrstni red po štirih disciplinah je pri šolah II. stopnje naslednji: 1. Šola Iskra 140 točk, 2. in 3. Gimnazija in PTT šola 130 točk, 4. Center strokovnih šol 120 točk in 5. Gradbeni šolski center 70 točk.

Prvenstvo šol II. stopnje v krosu ...

Tekmovanje v krosu za šole II. stopnje je izvedel atletski klub Olimpija. Vsako šolo je zastopalo po dvajset tekmovalcev oziroma tekmovalk pri fantih in dekletih.

Rezultati: mlajši mladinci 1000 m: 1. Šebela (Šola PTT), 2. Gril (Šola PTT), 3. Omerza (Šola PTT). Starejši mladinci — 1500 m: 1. Jovančič (I. gimnazija), 2. Božič (Center strokovnih šol), 3. Horvat (CSS).

Ekvipni vrstni red: 1. Šola Iskra 40 točk, 2. in 3. Šola PTT in Center strokovnih šol po 35 točk, 4. Gimnazija 30 točk.

Mlajše mladinke — 600 m: 1. Košir (CSS), 2. Jerovšek (CSS), 3. Mlakar (Gimnazija). Starejše mladinke — 800 m: 1. Pečkaj (CSS), 2. Rupnik (Gim.), 3. Suhodolnik (CSS).

Ekvipni vrstni red: 1. Center strokovnih šol 40 točk, 2. Gimnazija 35 točk, 3. Šola PTT 30 točk.

... rokometu

Prvenstvo v rokometu je izvedla gimnazija. Borbe med ekipami petih šol so bile zelo izenačene. O končnem vrstnem redu je odločila razlika v golih, saj so kar tri ekipe imele enako število točk.

Rezultati — moške ekipe: CSS:Gimnazija 7:6, PTT:GSC 4:2, Iskra:Gim. 6:5, CSS:GSC 7:2, PTT:Iskra 5:5, GSC:Gim. 5:3, CSS:PTT 5:5, GSC:Iskra 4:2, Gim.:PTT 5:5, Iskra:CSS 5:4.

Vrstni red: 1. Center strokovnih šol 5 točk (razlika v golih 23:18), 2. Šola PTT 5 (19:17), 3. Šola Iskra 5 (18:18), 4. Gradbeni šolski center 4 (13:16), 5. Gimnazija 1 (19:23).

Zenske ekipe: CSS:PTT 9:0, Gimnazija:PTT 7:0, Gimnazija:CSS 5:1.

Vrstni red: 1. Gimnazija 4 (12:1), 2. Center strokovnih šol 2 (10:5), 3. Šola PTT (0:16).

Košarkarji in košarkarice so nastopili v telovadnici Centra strokovnih šol. Pri moških in ženskih ekipah je s precejšnjo premočjo zmagala reprezentanca gimnazije.

Rezultati — moške ekipe: Gim.:Iskra 34:14, CSS:PTT 27:20, Gim.:GSC 49:5, Gim.:PTT 36:10, CSS:GSC 39:2, PTT:Iskra 26:22, Gim.:CSS 40:13, PTT:GSC 39:7, Iskra:CSS 36:20, Gim.:GSC 20:0.

Vrstni red: 1. Gimnazija 8 (93), 2. Iskra 4 (36), 3. PTT 4 (3), 4. Center strokovnih šol 4 (1), 5. Gradbeni šolski center 0 (—133).

Pri ženskih reprezentancah je ekipa gimnazije premagala Center strokovnih šol 20:7 in tako osvojila prvo mesto, ker ekipe PTT šole ni bilo na tekmovanje.

in šahu

Tekmovanje v šahu je izvedla šola Iskra.

Rezultati — moške ekipe: Vse kaže, da imajo telovadci pri TVD — Partizanu Be-

žigrad letos precej smole. GSC 6:0, Gim.:PTT 6:0, GSC:CSS 5,5:0,5, PTT:CSS 4:2, PTT:GSC 4:2.

Vrstni red: 1. Gimnazija 22 točk, 2. Šola Iskra 15, 3. Šola PTT 10, 4. Gradbeni šolski center 8,5, 5. Center strokovnih šol 4,5 točke.

Zenske ekipe: PTT : CSS 5:1, PTT:Gim. 6:0, CSS:Gim. 2,5:2,5.

Vrstni red: 1. Šola PTT 11, 2. Center strokovnih šol 3,5, 3. Gimnazija 2,5.

V skupnem vrstnem redu pri dekletih si za zdaj delita prvo in drugo mesto reprezentanci Gimnazije in Centra strokovnih šol, ki imata po 145 točk, tretja pa je šola PTT s 100 točkami.

Reprezentance šol II. stopnje se bodo pomerile še v odbojki, namiznem tenisu in streljanju.

namreč poslali le teden dni prej. Tako so se morali v društvu odpovedati tekmovanju, celoten trud je šel »po vodi«.

Uspelo prvenstvo osnovnih šol v krosu

Prvenstvo osnovnih šol v krosu je bilo v Dolu. Domači organizatorji so odlično izvedli to tekmovanje. Pomagali so jim še atletski delavci Olimpije ter člani Partizana iz Dola.

Rezultati — mlajši pionirji 600 m: 1. Klančar (Vita Kraigherja), 2. Avanzo (Mirana Jarca), 3. Cunder (Vita Kraigherja). Starejši pionirji — 800 m: 1. Žuger (Vita Kraigherja), 2. Marko (Vita Kraigherja), 3. Zakrajšek (Stožiče).

Mlajše pionirke — 500 m: 1. Taužes (Vita Kraigherja), 2. Rajner (Vita Kraigherja), 3. Sitar (Mirana Jarca). Starejše pionirke — 600 m: 1. Husar (Črnuče), 2. Oblak (Črnuče), 3. Kralj (Dol).

Reprezentance osnovnih šol se bodo pomerile še v igri »med dvema ognjema« ter v streljanju.

SPET DENAR ZA OLIMPIJO

Občinska zveza za telesno kulturo Bežigrad ima v letošnjem občinskem proračunu za vse organizacije zagotovljenih sedem milijonov dinarjev. Enak znesek so za potrebe telesne kulture namenili tudi lani. Za investicije, se pravi za gradnje telesne kulturnih objektov (sem-kaj nista všteti telovadnici v Stožicah in Savskem naselju) pa je letos zagotovljenih v proračunu še tri milijone dinarjev.

Ob dejstvu, da je telesna kultura za Bežigradom skromno razvita ter da imamo pičlo število objektov, sredstev res ni veliko. Ob rebalansu občinskega proračuna telesna kultura ni pridobila ničesar. Ostane torej le še delitev proračunske rezerve.

Lani so iz proračunske rezerve namenili

več kot tri milijone dinarjev za telesno kulturo, vendar ne za bežigradske organizacije (društva Partizan, strelske družine itd.). Se več, sredstva so šla mimo občinske zveze za telesno kulturo. Tri milijone so dobili nogometaši Olimpije, pol milijona akademsko planinsko društvo, 200.000 klub za konjski šport. Nobena med temi organizacijami bistveno ne prispeva k napredku telesne kulture za Bežigradom, društva in klubi, ki jim je to glavni namen, pa živeljarijo.

Ne bi se smelo zgoditi tudi letos, da bi šla finančna sredstva, ki dosegajo polovico proračunov vseh bežigradskih telesno kulturnih organizacij skupaj, spet mimo občinske zveze in s tem tudi mimo bežigradske telesne kulture!

pa ga bodo oblikovno in vsebinsko še izpopolnili.

Delavske športne igre

Občinska zveza za telesno kulturo bo skupaj z občinskim sindikalnim svetom organizirala ob dnevu republike športna tekmovanja med delovnimi kolektivi. Ekipe sindikalnih podjetij, zavodov in šol se bodo pomerile v streljanju, šahu in namiznem tenisu.

Posvetovanje predstavnikov društev in klubov

Telesno vzgojna društva in klubi te dni sestavljajo proračunske dohodkov in izdatkov za prihodnje leto. Občinska zveza za telesno kulturo bo še ta mesec skicala posvetovanje predstavnikov klubov in društev, kjer bodo pretresli finančne načrte ter obravnavali še nekatera druga vprašanja telesne kulture v občini Bežigrad. Med drugim bodo tudi vsi člani telesno vzgojnih organizacij dobili nove, enotne izkaznice, ki jih je izdala zveza za telesno kulturo Slovenije.

Bilten Partizana Ježica

Pri Partizanu na Ježici so izdali tretjo številko društvenega biltena. Bilten pošiljajo organizacijam in društvom, razdeljujejo pa ga tudi med gledalce na tekmah, da bi z delom društva seznanili čim širši krog ljudi. Bilten ureja Jože Girandon, Lovro Močnik, Marina Mandeljc in Aleš Peče. Letos nameravajo izdati še eno številko, v prihodnje

Razširjeni KK Stadion

O košarkarjih KK Bežigrad že dalj časa ni bilo slišati, čeprav so svojčas z uspehom nastopali na raznih tekmovanjih. Zvedeli smo, da je KK Bežigrad pred dobrim letom prenehal delovati, saj se je klub enostavno razšel. Mladinke so prestopile k Olimpiji, o članih pa do danes ni bilo ne duha ne sluha.

Po dajšem odmoru so spet hoteli ustanoviti svoj klub. Na sugestijo Občinske zveze za telesno kulturo so našli nov »doma« pri KK-Stadion. Tja so pristopili z vsem svojim borbim imetjem. Prav gotovo je ta rešitev boljša, saj bi še z enim klubom več samo drobili pičla finančna sredstva.

Tako šteje danes KK Stadion 45 članov, ki tvorijo dve močni ekipi: člansko in mladinsko. Doslej so v klubu delovali le mladinci. Obe ekipi se zelo resno pripravljata na spomladanska tekmovanja v ljubljanski okrajni ligi. Trenirajo dva do trikrat tedensko v telovadnici Gradbenega šolskega centra za Bežigradom.

Vse kaže, da so tokrat člani bivšega KK Bežigrada vzeli vso stvar precej bolj resno in da ne mislijo nadaljevati s takim načinom dela kot pri KK Bežigradu. Upamo, da so z novim imenom privzeli tudi nov, resnejši način dela. G. S.

Kros na Ježici

Partizan Ježica je organiziral jesenski kros za učence in učenke osnovne šole. Sodelovalo je več kot 120 tekmovalcev in tekmovalk. Tekmovalno stezo so speljali kar v bližini doma Partizana. Društvo ima zelo dobre stike z osnovno šolo in plodno sodelovanje je že doslej prineslo ugodne rezultate.

Orodna telovadba Zakaj takšno (ne)obveščanje?

Vse leto namreč redno trenirajo — možnosti, da bi javnosti pokazali, kaj so se naučili, pa nimajo oziroma jim je ne nudijo. Tako kot vsak športnik, si tudi oni želijo preizkusiti svoje znanje v bojih z drugimi. Take stvari se ponavadi dogajajo na tekmovanjih. Teh je sicer kar precej, vendar ne za Bežigradčane.

Začelo se je z republičkim prvenstvom. V društvu so pripravljali dve članski in eno mladinsko vrsto. Kdor pozna orodno telovadbo, bo vedel, da so priprave za taka tekmovanja zelo dolgotrajna in naporna. Ravno zaradi tega običajno že vnaprej določijo točen termin in če ga spreminjajo, ga le podaljšajo in ne skrajšajo. Letos se je pa zgodilo, da so ta datum prestavili za cel mesec pred prvotno določenega. Na Gimnastični zvezi pa so verjetno mislili, da Bežigradčane ni potrebno prehitro obvestiti.

Obvestilo o novem datumu so Iskra:CSS 4:2, Gim.:Iskra 4:2, Iskra:GSC 5:1, Iskra:PTT 4:2, Gim.: CSS 6:0, Gim.: Pred nedavnim so bile tudi izbirne tekme članov za slovensko reprezentanco. Ne glede na to, če bi se kateri od bežigradskih članov uvrstil v ekipo ali ne, bi moralo biti društvo o tem obveščeno.

8. novembra so bile zopet izbirne tekme, tokrat za mladinsko republičko reprezentanco. O tem so v društvu izvedeli šele iz časopisja, ko so bile tekme že mimo. V upravo društva pa zopet ni bilo obvestila. Telefonično so se pozanimali na Gimnastični zvezi, da jim razložijo ta postopek. Na vprašanje, zakaj jih niso obvestili, je sekretar Zveze izjavil, da se po njegovem mnenju ne izplača pošiljati obvestil, ker so to samo dodatni stroški in pa, da Bežigrad nima tako dobrih telovadcev, ki bi po njegovem mnenju lahko sodelovali na tem tekmovanju. Dodal je še, da so obvestili le ožji krog funkcionarjev na Gimnastični zvezi.

In kaj menijo v društvu? Na žalost nimajo na Zvezi nobenega svojega funkcionarja, ki bi jih obveščal o raznih sklepih. Vsekakor bi sodelovanje zaslužili, saj je njihov mladinec na letošnjem držav-

nem prvenstvu kot član slovenske mladinske reprezentance zasedel odlično četrto mesto.

Sicer pa ni toliko važen plasma tekmovalcev, važno je, da mladi tekmovalci na raznih — javnih nastopih naberejo prepotrebne rutine, želijo si nastopov in pa izpopolnitev znanja. In to jim je treba omogočiti, sicer tekmovalci izgubi voljo do dela, društvo pa običajno morda dobrega telovadca.

G. S.

Nova košarkarska ekipa

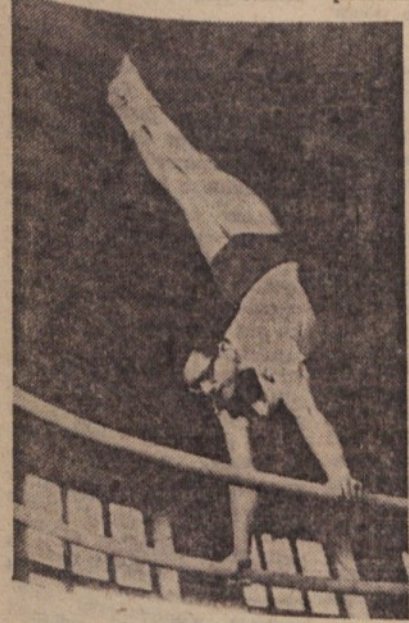
Pri Partizanu na Ježici je pričela vaditi vrsta košarkaric-mladink. Redno jih trenira okrog 20. Košarke so se oprijele resno in z velikim veseljem. Vse so dijakinje osnovne šole v Stožicah.

Za nadaljnji razvoj košarke je ekipa mladink ugodno znamenje, saj le močne mladinske ekipe zagotavljajo dovolj kadra za ekipo, ki tekmuje v republički ligi.

Prijeten večer

Ob zaključku letošnjih gradbenih del na igrišču je Partizan Ježica organiziral zabavni večer za svoje člane. Hkrati so nagradili še dva košarkarja. Matis Presečnik je prenehal aktivno nastopati, Martin Rotar pa je dobil čestitko za 100 odigranih tekem v košarkarskem moštvu Partizana Ježica.

V vrstah Partizana Bežigrad je tudi Zeljko Sambolec, ki je že nastopal v republički mladinski reprezentanci. Na sliki pri vaji na bradlji.

KUPITE POLET

V prihodnji številki »Poleta« O TELESNI KULTURI ZA BEŽIGRADOM Slovenski tednik za telesno kulturo »Polet« prinaša v številki, ki bo izšla v ponedeljek, 7. decembra 1964, obsežen zapis o problemih telesne kulture v bežigradski občini.

NOVA CESTA IN NJENI LJUDJE

O novi cesti, ki bo povezovala Zasavje z Ljubljano, je bilo že zdavnaj veliko govora. Letos, natančneje junija, pa so buldožeri odrinili z/njiv posevke, narinili velike kupe zemlje in na njivah, kjer je še pred nekaj dnevi raslo kdo ve kaj, začeli graditi cesto.

Cesta bi bila lahko že narejena. Če zapišemo še bolj natančno, cesta je že nared. A vseeno ni prevozna, ker manjka še podhod za vozniške vprežne živine in pešce. Ta podhod bo izvenmivojsko križišče med hitro cesto in cesto, ki pelje z Brinja proti šati. Pred dnevi so ga že betonirali, vendar še ni zgotovljen.

OD BISTRICE DO ŠENTJAKOBA

Od Bistrice do Šentjakoba je dolga približno 205 kilometrov. Ta del je najtežji. Na delu sta delavci iz Bistrice in Šentjakoba. Cesta bo dolga 3.400 metrov, poteka pa skozi naselja Šentjakob, Brinja in Beričevo. Kmetje bodo verjetno smeli z vozni na novo cesto, saj to ni avto cesta, temveč hitra cesta. Vendar o tem še ni dokončno določeno. Vsa dela na odseku, ki ga

bratorji, greder in osem kamionov.

KAJ ŠE MANJKA CESTI?

Ze uvodoma smo zapisali, da je cesta v glavnem nared. Asfaltni trak je položen, delajo pa že tudi podvoz oziroma izvenmivojsko križišče. Vendar je treba do tedaj, ko bodo po njej prvič zapeljali avtomobilisti, urediti še marsikaj, tako delavci te dni ure-

na drugih odsekih še ni vse urejeno. Tako kaže, da lahko brez preveč optimističnih napovedi zapišemo, da bo cesta pred Novimi letom zgrajena in povsem prevozna. Delavci cestnega podjetja v Ljubljani

Kdo je asfaltiral odsek do reaktorskega centra?

se bodo oddahnili, kajti graditi cesto na tem delu ni bilo nič kaj prijetno. Ne zaradi dolgotrajnega sušnega vremena. Ne zaradi dežja, ki je zadnji mesec neusmiljeno namakal vse gradbišče, marveč zaradi ljudi, ki so delali delavcem nepotrebne težave.

ZA SLOVO - PRETEP ČUVAJA

Tako kot vsa gradbišča ima tudi to gradbišče svojega čuvaja. Mladenci iz vasi, ob katerih teče cesta, pa so bili tako prijazni, da so se kar štirje spravili na starega, na eno nogo hromega in na eno oko slepega čuvaja. Dva pobalina je odgnal pes. Zbežala sta

Zaključna dela na avto cesti

Dva pa sta junaško pretepla čuvaja zato, ker je čuvaj. To je najlepša zahvala mladim, ki bodo cesto še dolgo uporabljali.

od cestnega podjetja Ljubljana noče prevzeti, zato so jo morali delavci še isti dan, ko je bila narejena, že popravljati. To je bila druga zahvala domačinom, ki jim je pač vseeno, če bo čez dve leti cesta taka, kot ne bi bila nikdar dobro narejena.

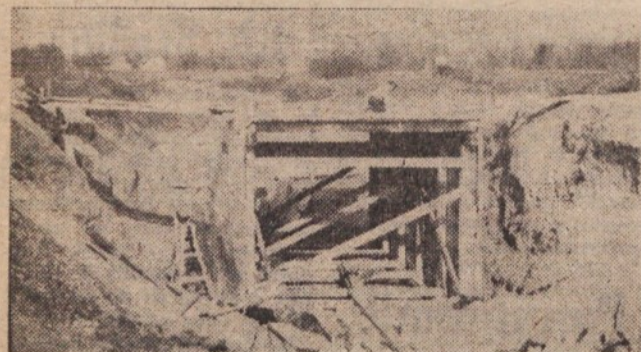
POGOSTNE KRAJE

Da bi se domačini še lepše oddolžili graditeljem, ki so storili za cesto vse, kar so mogli, so pogosto kradih. Kar s triciklom so se pripeljali po naftne sode in bi jih tudi

člani cestnega podjetja niso postopali ostreje in vse tista domačine, ki se ne znajo obnašati sedanji družbi primerno, prijavili. Vendar so se po novi cesti, čeprav je bila zaprta, smelo vozili tudi milijoniki. Nihče ni ukrepal niti takrat, ko so v eni sami noči »dobri« domačini porovali kar šest tabel.

ZAHVALA »OBNOVI«

Delavci Cestnega podjetja Ljubljana se nadalje zahvaljujejo gradbenemu podjetju »Obnova«, ki je ljubeznivo ob-

Ogrodje za podvoz

gradi cestno podjetje Ljubljana, veljajo 205 milijonov din. Investitor gradnje je Skupnost cestnih podjetij SRS.

TISOČI IN TISOČI KUBIKOV

Med gradnjo ceste so tovarnjači Cestnega podjetja Ljubljana pripeljali iz šentvriške gramoznice 13.000 kubičnih metrov gramozja, izkopalji so 23.000 kubičnih metrov zemlje, v nasipe so vgradili 18.000 kubičnih metrov zemlje. Zaposlenih je bilo približno 35 ljudi, ki so jim pomagali trije buldožeri, valjar, trije vi-

jajo zadnje stvari na križišču; ob vsej cesti je treba urediti bankino, to je del ceste, ki je ob robu še utrjen, toda ne asfaltiran. Treba pa bo seveda postaviti še celo vrsto prometnih in cestnih znakov in potegniti na cestišču bele črte. Delavci bodo postavili 16 varnostnih in 5 orientacijskih znakov, 285 smernikov itd. Postavljanje in izdelava enega samega smernika pa velja 3.014 din.

CESTA BO ODPRTA DECEMBRA

Razen tistih stvari, ki še manjkajo na odseku med Bistrico in Šentjakobom, tudi

Predstavniki cestnega podjetja Ljubljana pojasnjujejo občanom kaj je z odškodnino

OBČANI SPRAŠUJEJO IN PREDLAGAJO

Nadaljevanje s 5. strani

19 (!) bolnikov — na posteljah in po tleh. Z ljudskim posojilom naj bi tako zbrali vsaj del tistega najnujnejšega denarja za začetek gradnje in premaknili novo bolnišnico z mrtve točke oziroma iz začaranega kroga utemeljenih in neutemeljenih diskusij.

BREZ USTREZNIH PROSTOROV NI MOČ DELATI

Na zboru volivcev volilne enote Savlje Kleče je večina udeležencev zboru predlagala, da naj se čimprej reši vprašanje prostorov krajevne skupnosti. Volivci so izglasovali, da se namesto dosedanjega krajevnega odbora Sav-

lje Kleče ustanovi Krajevna skupnost Savlje-Kleče. Izvolili so svet krajevne skupnosti: Franca Jakopa, Toneta Pipana, Jožeta Medleta, Cvetko Semole, Anico Luskovec, Franca Selana, Janeza Šolince, Draga Kumaverja, Antona Veldina, Jožeta Varjačiča in Avgusta Cegljarja. V nadzorni odbor pa so izvolili Janeza Marklja, Franca Brišarja in Miro Zatlja. Poravnalni svet krajevne skupnosti Savlje-Kleče pa sestavljajo Zdravko Kukovič, Alojz Čizman in Drago Kumaver; nadomeščajo pa jih Ivan Kumaver, Anica Luskovec in Franc Jakop.

Med razpravo so omenjali tudi komunalna dela. Letos so s temi deli zadovoljni, saj so dobili novo cesto skozi Kleče, ki so si jo že leta in leta tako zelo želeli. Zahte-

vali so, naj se dela na cesti dokončajo in naj odpeljejo material, ki je ostal ob cesti. Volivci so zadovoljni tudi z obnovitvijo ceste v Spodnje Savlje.

Ljudje s področja Savelj in Kleč pa so gradnji polaganje kanalizacije. Zahtevali so pojasnilo o sedanji gradnji kanalizacije in o priključkih na glavni kanal. Niso zadovoljni zato, ker so bili v velikem številu prepoznani obveščeni, kdaj bodo kopali za kanalizacijo. Nekateri so bili obveščeni le en dan prej. Zanimali so se tudi, kdo bo povrnil škodo, ki je bila povzročena s kopanjem kanala. Vendar so bili obveščeni, da bo strokovna komisija poizkusala vso škodo in vsem prizadetim odplačala ustrezno odškodnino.

ČRNUČANI NISO ZADOVOLJNI S CESTO IN RAZSVETLJAVO

»Zakaj občina za Črnuče ne skrbi tako kot za Stožice?«, je vprašal na zadnjem zboru volivcev tridesete volilne enote eden izmed volivcev. Razen zahtev, da se spočeti občinski skupščini, da naj posveča Črnučanom isto skrb kot stožičanom, so volivci veliko razpravljali o cestah. Le-te so na področju nekdanje občine Črnuče kaj slabo vzdrževane. Pa ne samo ceste, tudi okolice blokov so prav takšne. Tako na primer volivci navajajo, da jim ni občina plačala še niti enega kubičnega metra peska za posipanje cest in urejevanja okolice blokov. Na samih Črnučah je kar 47 km cest, ki jih je treba vzdrževati. Volivci tudi niso bili zadovoljni z dejstvom, da je krajevna skupnost Črnuče sklenila, da bo vzdrževala ceste od Črnuč, Beričevega, Šentjakoba, Dola, Podgorice, Našvorice, Ježe, Gmajne in za vsa cestišča čez Savo le za borih 3.900.000 din. Vo-

livci smatrajo, da je tako malo denarja za vzdrževanje toliko kilometrov cest sramotno malo.

Na zboru volivcev so občani zahtevali, naj se asfaltirajo vsaj trolejbusna postajališča.

»Kje je vzrok za tako slabo razsvetlavo?« Tako so se spraševali volivci in ugibali, ali je k temu kriva premajhna angažiranost krajevne skupnosti ali so vzroki kje drugje.

Volivci so zahtevali, da se dodeli za spodnje Črnuče 800.000 din, da bodo namestili sedaj tako pomanjkljiva svetlobna telesa.

Med drugim so sklenili, da naj se takoj začne pobirati vodarina in da naj se vodovodni odbor še nadalje bavi le z gradnjo vodovoda, krajevna skupnost Črnuče pa naj se ukvarja z vzdrževanjem vodovoda. Menili so, da naj krajevna skupnost Črnuče pri komunalni banki najame kredit za dokončno izgradnjo vodovoda.

Občini so postavili vprašanje, kam so šla sredstva, ki

so bila namenjena za otroško igrišče ob otroško varstveni ustanovi.

ŠOLSKE MALICE PREDRAGE

Na zboru volivcev devetnajste in dvajsete volilne enote so občani sprejeli sklep, da se predlaga občinski skupščini, naj se prouči možnost za porenitev šolskih malic. Občani namreč smatrajo, da so malice v šoli predrage.

Razen tega pa je bil govor na zborih volivcev omenjenih volilnih enot še o »selovadnici, strelj telovadnic, zelenicah, gradbenemu tehniku pri krajevni skupnosti, o asfaltiranju nekaterih ulic, o zboljšanjem položaju prostovolnih delavcev, o razbremenitvi šole »Borisa Kidričeve« zaradi novih prostorov v šoli »Mirova Jarca«, o cestnih križiščih, otroških igriščih, ureditvi pločnikov, odstranitvi barak in o ureditvi okolice privatnih zadružnih gradenj.

Občani so sklenili, da se s prvim januarjem 1965. leta sedanja stanovanjska skupnost ukinja in se ustanovi krajevna skupnost.

**OSNUTEK STATUTA
OBČINE
LJUBLJANA-BEŽIGRAD**

Zbir. občanov 1964 (1. I.) str. 9

Gelo

Bežigrajska razglednica

OBČANOM OBČINE LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Pred vami je drugi osnutek statuta naše občine. Ta osnutek je izdelala komisija za sestavo statuta pri Občinski skupščini in v svojem delu upoštevala tako prvi osnutek statuta, ki je bil izdelan oktobra lanskega leta, kakor tudi številne in pomembne pripombe občanov, krajevnih skupnosti, samoupravnih organov in javnih tribun, ki so se zbrale v široki razpravi o ustavi in občinskem statutu spomladi letošnjega leta.

Komisijo je pri sestavi tega osnutka statuta predvsem vodilo načelo, da bi bil statut listina samoupravljanja občine, zapisek pravic in dolžnosti, ki jih imajo občani, delovne in druge organizacije, krajevne skupnosti in vsi drugi samoupravni organi v občini. Obenem je komisija stremela za tem, da bi bil statut napisan čim bolj enostavno in razumljivo. Hkrati pa se je skušala izogniti vsem nepotrebnim, odvečnim podrobnostim, ki bi tekst statuta obremenjevale in le povečevale število členov, so pa stvar dodatnih, posebnih pravilnikov, odlokov in poslovnikov, kakor tudi statutov posameznih delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, zavodov in drugih organizacij. Kako in koliko je komisija v tem uspela, bo pokazala in presodila javna razprava.

Da bi občanom omogočili čim lažje in uspešnejše proučevanje in razpravljanje o predloženem osnutku statuta, opozarja komisija na nekatere važnejše določbe in variantne predloge:

RECORDS OF THE LIBRARY BOARD

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

I. DEL: UVODNE DOLOČBE

V 6. členu je predvidena varianta, da bi bil praznik mesta Ljubljane 9. maj, obenem tudi praznik naše občine. Smatramo, da je ta predlog sprejemljiv, saj je Ljubljana enotno mestno območje in je prav, da imamo skupni praznik namesto sedanjih pet občinskih in še enega mestnega.

24. junij pa bi v tem primeru postal praznik krajevne skupnosti Črnuče.

II. DEL: DRUŽBENI IN EKONOMSKI ODNOSI

V tem delu so predvsem važna določila o družbenem načrtovanju, tako v delovnih organizacijah, kot v občini. Še posebej velja opozoriti na obvezo vseh odgovornih organov, da posvečajo pozornost dolgoročnemu, večletnemu načrtovanju, katerega sestavni del mora biti tudi načrtovanje potrebnih strokovnih kadrov, tehnoloških rekonstrukcij, izboljševanja organizacije dela itd.

Osnutek statuta tudi določa, tako pri družbenih načrtih kot urbanističnem načrtu občine, širok in demokratičen postopek sestavljanja, razpravljanja in sprejemanja teh načrtov preko javne razprave, zborov volivcev, krajevnih skupnosti, delovnih organizacij in samoupravnih organov v občini. S tem je uzakonjena sedanja praksa pri sprejemanju družbenih načrtov, ki je dala že lepe rezultate. Prav tako je s statutom obvezana občinska skupščina, da seznanja najmanj vsakega pol leta občane o izpolnjevanju družbenih načrtov in proračunov, o problemih in izpadih, ki ob tem nastajajo in da za odstranjanje le-teh tudi ustrezno ukrepa.

V poglavju o materialni osnovi in sredstvih občine je komisija smatrala za potrebno, naznačiti, da materialno osnovo občine ne tvorijo le sredstva iz osebnega dohodka in drugih obveznosti občanov, temveč prav tako tudi sredstva delovnih organizacij, ki poslujejo v občini.

Navedba družbenih skladov občine, ki sedaj obstajajo sicer ni nujna, in obvezna, vendar pa smatra komisija, da ni odveč, če jih v statutu navede hkrati z nameni trošenja njihovih sredstev. Občinska skupščina pa ima vsekakor pravico, da posamezne sklade ukinja, združuje ali razdružuje.

Za važnejša smatra komisija določila 22. člena, ki določajo pravo uporabe dveh najvažnejših skladov, tj. družbenega investicijskega in stanovanjskega sklada.

Vredno je opozoriti tudi na 29. člen, ki obvezuje delovne organizacije, da predvsem same skrbijo za svojo razširjeno reprodukcijo ob

uporabi kreditnih sredstev bank in da v večji meri v te namene združujejo in smotrno trošijo svoja prosta sredstva.

V določilih o denarnem zavodu (Komunalni banki) je v osnutku jasno postavljeno načelo, da opravlja kreditiranje gospodarstva denarni zavod povsem samostojno, v okviru enotnega kreditnega sistema v SFRJ. Pravice in razmerja občinske skupščine do denarnega zavoda, se pojavljajo le v tem, da občina s svojimi dolgoročnimi in letnimi družbenimi načrti vpliva na usmerjanje bančnih in družbenih sredstev v posamezna področja gospodarstva in družbenega standarda.

III. DEL: KOMUNALNA DEJAVNOST, STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN IZKORIŠČANJE ZEMLJIŠČ

Komunalna dejavnost, gradnja stanovanj in stanovanjsko gospodarstvo nasploh ter izkoriščanje zemljišč, so za našo občino, na katere območju se razvija intenzivna stanovanjska in komunalna gradnja, izredno pomembne.

Zato je komisija smatrala, da je za ta področja dejavnosti potrebno navesti v statutu obširnejša in precizna določila. Tako o tem, kdo skrbi in izvaja komunalno dejavnost, kot tudi o zbiranju sredstev za izgradnjo in vzdrževanje komunalnih naprav. Pri tem je komisija prav tako skušala uzakoniti obstoječo prakso v tem, da »prioritetni red gradnje komunalnih naprav in objektov, na območju posamezne krajevne skupnosti, določajo občani na zborih volivcev, na predlog organov krajevne skupnosti«.

Morda je prav zaradi dosedanjih izkušenj in zaradi sedanje in bodoče intenzivne gradnje novih stanovanjskih sosesk na območju naše občine, značilno, da je v osnutek statuta v 40. členu prišlo določilo, ki obvezuje investitorje stanovanjske gradnje na območju občine, da »so dolžni zagotoviti skupno z občinsko skupščino, da se istočasno z izgradnjo stanovanjskih hiš, zgradijo tudi potrubne komunalne naprave, poslovni lokali, družbeni prostori in prostori za vzgojo in varstvo otrok«.

Za gradnjo in pridobivanje stanovanj je v osnutku statuta jasno postavljeno načelo, da stanovanja gradijo predvsem občani in delovne organizacije sami s svojimi lastnimi sredstvi. Pri tem jim občina pomaga predvsem s sredstvi stanovanjskega sklada tako, da jim omogoča kredite.

Glede na to, da je pa še precej občanov, ki kljub temu, da tudi oni prispevajo del sredstev v obliki stanovanjskega prispevka za izgradnjo stanovanj, ne morejo računati ali nimajo realnih možnosti, da bi do stanovanja kmalu prišli, je osnutek statuta predvidel možnost, da občinska skupščina lahko odloči, da ti občani uživajo ugodnejše pogoje pri izkoriščanju sredstev stanovanjskega sklada.

Zanemarjati ne gre tudi vzdrževanja in uporabljanja obstoječega stanovanjskega fonda. Zato osnutek statuta v svojem 42. členu posebej obvezuje občane — stanovalce in njihove organe upravljanja stanovanjskih hiš — hišne svete, da smotrno gospodarijo in vzdržujejo zaupano jim družbeno imovino.

Glede na to, da je območje mesta Ljubljane v urbanističnem in komunalnem pogledu nedeljiva celota, je vsekakor razumljivo, da

bodo večino komunalnih dejavnosti in predvsem komunalnih storitev opravljale skupne, mestne komunalne organizacije (kot so Snaga, Mestni vodovod, Mestna plinarna itd.), kar osnutek statuta v svojem 39. členu tudi predvideva in dopušča.

IV. DEL: DRUŽBENE SLUŽBE IN DRUŠTVENA DEJAVNOST OBČANOV

V tem delu, ki obravnava za občane precej zanimiva področja, je skušala komisija predvsem jasno določiti pravice in dožnosti tako občanov kot občine, odnosno njenih organov. Pravice občanov do izkoriščanja družbenih služb pa so zagotovljene le do take stopnje, ki jih v sedanjem položaju omogočajo materialna osnova in razpoložljiva sredstva občine.

Tako je med drugim obstajal predlog, da se učencem osnovnih šol zagotove brezplačno tudi učni pripomočki (učila, učbeniki itd.), vendar to za sedaj ni bilo sprejemljivo.

Nujno pa je opozoriti na določila, ki poleg organov občine, obvezujejo tudi vse delovne organizacije in vse druge organe samoupravljanja, da predvsem sami skrbijo za nenehno strokovno izpopolnjevanje svojih delavcev, za pridobivanje novih tehničnih znanj in da v te namene namenijo potrebna sredstva.

Pomembna so določila, ki pod poglavjem C. obravnavajo vzgojo in varstvo otrok. To področje postaja za našo občino, zaradi vedno hitrejšega priseljevanja in povečevanja prebivalcev, posebno otrok, vedno bolj pereče in mu bo morala občinska skupščina v bodoče posvetiti kar največ pozornosti in nameniti tudi več sredstev. Morda bo potrebno k tem določilom v osnutku še kaj dodati.

Na področju zdravstvenega varstva osnutek precej določno naveda pravice, ki jih uživajo občani v splošnem zdravstvenem varstvu. Prvenstvena skrb in naloga občine, njenih organov in zavodov pa je na tem področju predvsem razvijanje in izboljševanje preventivnega zdravstvenega varstva.

Novost v tem osnutku predstavljajo določila (63. in 64. člen), da s sredstvi socialnega zavarovanja upravljajo in gospodarijo zavarovalci sami v okviru svoje komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Sedaj obstoja samostojna komunalna skupnost socialnega zavarovanja za našo občino, osnutek pa dopušča možnost skupne komunalne skupnosti z drugimi občinami, kolikor bi to bilo bolj smotno in racionalno.

Za službo socialnega in invalidskega varstva je značilno, da osnutek predvideva, poleg za to poklicanih strokovnih organov tudi večje angažiranje kadrovsko-socialnih služb delovnih organizacij in socialnih komisij krajevnih skupnosti. Tako osnutek v 66. členu uzakonja dosedanje prakso — ki se je pokazala zelo uspešna — o izvrševanju neposredne pomoči socialno prizadetim občanom in o soddločanju pri dajanju take pomoči s strani organov krajevnih skupnosti.

Prav gotovo med občani, katerim občina posveča posebno skrb in pomoč, ni mogoče izpustiti onih, ki so za našo svobodo in današnjo stvarnost žrtvovali svoje najdražje ali svoje zdravje. Zato je naša dolžnost, da jim s statutom občine priznamo pravice, ki jim gredo in

omogočimo osnovne življenjske pogoje. To pa ni dolžnost le občine in njenih organov, temveč tudi vseh delovnih organizacij, kjer so ti tovariši, borci NOB ali vojaški vojni invalidi, danes zaposleni.

Kulturno-prosvetne, telesno-vzgojne, tehnične in razvedrilne dejavnosti sicer ne spadajo v družbene službe, pomenijo pa sestavni del življenja človeka in občana. Za te dejavnosti občina ne ustanavlja posebnih služb, pač pa jih razvijajo občani sami v zadevnih društvih, klubih in organizacijah. Obveznost vseh v občini — delovnih organizacij gospodarstva in družbenih služb, krajevnih skupnosti, predvsem pa občinske skupščine — pa je, da te dejavnosti občanov podpirajo, predvsem pa da zagotavljajo materialno osnovo za njihovo uveljavljanje (kulturno-prosvetne, telesno-vzgojne objekte itd.).

Značilnost tega osnutka statuta pa je morda v tem, da skrb za upravljanje in vzdrževanje teh objektov prenaša na krajevne skupnosti in vse družbene činitelje v njej in da posebej podpira gradnjo in urejevanje krajevnih družbenih centrov in domov krajevnih skupnosti, ki naj postanejo zbirališča in družbeni centri občanov, kjer bodo ti neposredno uresničevali svoje samoupravne pravice.

V. DEL: SAMOUPRAVLJANJE V OBČINI

V tem delu osnutek najprej obravnava oblike neposrednega samoupravljanja občanov, to so zbori volivcev, referendum, krajevne skupnosti in zbori stanovalcev ter hišni sveti, za tem pa oblike posrednega samoupravljanja, to je organizacijo in delo občinske skupščine kot najvišjega organa oblasti in družbenega samoupravljanja v občini.

Pri zborih volivcev predvideva osnutek za veljavno sklepanje 10 odstotno udeležbo volivcev volilne enote, kar je v dosedanji praksi povprečna udeležba.

Večjo vlogo se daje delovnim predsedstvom zborov volivcev, ki bi po osnutku statuta postali stalna delovna predsedstva, z mandatno dobo dveh let. Delo in naloge teh stalnih delovnih predsedstev bo določal posebni poslovnik o delu zborov volivcev.

Območja zborov volivcev odnosno volilnih enot niso vnesena v statut, temveč bodo predmet posebnih odlokov občinske skupščine. To zato, ker se bodo območja v bodoče še precej spreminjala zaradi intenzivnega povečevanja prebivalstva v naši občini.

Krajevnim skupnostim je v osnutku statuta namenjena pomembna vloga v neposrednem samoupravljanju občanov, čeprav to morda iz števila členov ni razvidno.

Komisija za sestavo statuta se je odločila, da bi v občinskem statutu navedli le osnovna določila, naloge in pravice krajevnih skupnosti, dočim naj bi podrobna določila o organizaciji in nalogah vsebovali statuti krajevnih skupnosti. Upoštevati moramo namreč različne pogoje delovanja pa tudi različne naloge krajevnih skupnosti na območju naše občine. Imamo namreč pet krajevnih skupnosti, ki obsegajo izrazito mestna območja in šest krajevnih skupnosti na primestnem in vaškem območju.

Prav tako je komisija smatrala, da iz istega vzroka, kot pri zborih volivcev, v občinskem statutu ne dajavamo območij in meja krajevnih skupnosti. Sedanja območja, odnosno predlog za število in območja krajevnih skupnosti so razvidni iz zemljevida občine, ki je objavljen v »Zboru občanov« št. 963. Ta predlog predvideva, da bi obstajale naslednje krajevne skupnosti:

1. Krajevna skupnost Bežigrad
2. Krajevna skupnost Boris Kidrič,
3. Krajevna skupnost Črnuče, ki bi obsegala naselja Črnuče, Dobravo, Nadgorico in Ježo,
4. Krajevna skupnost Dol — Beričevo, ki bi obsegala naselja Dol pri Ljubljani, Kleče, Podgoro, Videm, Zaboršt, Zajelše, Beričevo in Brinje,
5. Krajevna skupnost Ježica,
6. Krajevna skupnost Podgorica — Sentjakob,
7. Krajevna skupnost Savlje,
8. Krajevna skupnost Savsko naselje,
9. Krajevna skupnost Stadion,
10. Krajevna skupnost Stožice,
11. Krajevna skupnost Tomačevo.

O tem predlogu naj bi se občani v razpravi o občinskem statutu izjasnili, da bi nato občinska skupščina lahko s posebnim odlokom določila območja krajevnih skupnosti.

Izredno važno vprašanje za krajevne skupnosti, to je vprašanje sredstev za njihovo delovanje obravnava 99. člen osnutka. V tem členu predvideva osnutek dve vrsti sredstev, ki jih zagotavlja občina za delo v krajevni skupnosti. Prva so sredstva občinskega proračuna za redno delovanje organov krajevne skupnosti (delo tajništev ali tajnikov), druga pa so izključno namenska, za polno ali delno financiranje določenega programa in nalog, ki jih opravlja krajevna skupnost. To so sredstva občinskega proračuna (za socialne pomoči, urejevanje in vzdrževanje krajevnih družbenih centrov) in sredstva občinskih družbenih skladov (šolskega sklada — za delovanje vzgojnovarstvenih ustanov; komunalnega sklada — za gradnjo in vzdrževanje komunalnih naprav, ki jih prevzema krajevna skupnost; cestnega sklada — za vzdrževanje manjših cest in krajevnih potov, ki ga opravlja krajevna skupnost itd.).

Morda ni odveč opozoriti še na določilo v tem členu, ki obvezuje občinsko skupščino, da iz družbenih sredstev omogoča posojila in kreditiranje servisne dejavnosti krajevnih skupnosti, kar do sedaj ni bil slučaj.

Določila o koordinacijskem odboru krajevnih skupnosti so vnese na v osnutek zato, ker je ta posvetovalni organ nastal pred dvema letoma povsem spontano in iz potreb samih krajevnih skupnosti in v tem času dokazal pravico in pomembnost svojega obstoja.

Z razliko od prvega osnutka statuta so v ta osnutek vnese na določila o zborih stanovalcev in hišnih svetih. Navajajo predvsem pravice in dolžnosti stanovalcev in njihovih organov družbenega upravljanja stanovanjskih hiš.

V II. poglavju, ki govori o organizaciji in delu občinske skupščine in njenih organov, so navedena naprej osnovna določila ustave in zakonov o sestavi, volitvah, delokrogu in pravicah ter dolžnostih občinske skupščine kot skupščine temeljne družbeno-politične skupnosti. Med temi določili je morda osebno pozornost posvetiti III. členu, ki obravnava načine, kako se zagotovi javnost dela občinske skupščine.

Med organi občinske skupščine so vsekakor najpomembnejši njeni sveti, ki se ustanavljajo za posamezna področja gospodarstva in družbene dejavnosti v občini.

Komisija je smatrala za potrebno, da se sveti občinske skupščine navedejo v statutu, da bi bili občani o tem seznanjeni. Občinska skup-

ščina pa ima pravico, da posamezne svete po potrebi ukinja, združuje ali razdružuje.

V določilih o stalnih komisijah občinske skupščine je potrebno opozoriti na razširjeno vlogo komisije za predloge, vloge in pritožbe. Ta komisija bi v bodoče ugotavljala in obravnavala ter reševala vse nepravilnosti ali samovoljo s strani vseh organizacij in organov v občini, ne le občinske skupščine ali občinske uprave. Zato je, zaradi uspešnega delovanja te komisije, v osnutku statuta predvidena posebna služba za vloge in pritožbe in to kot organ občinske skupščine, ne pa občinske uprave.

Tudi komisiji za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja so v osnutku statuta poverjene širše in odgovornejše naloge. Delo te komisije v bodoče ne bi bilo samo v pripravi predlogov za imenovanja organov občinske skupščine ali vodilnih uslužbencev delovnih in drugih organizacij, temveč tudi odgovorno delo v programiranju ter razporeditvi potrebnih strokovnih kadrov na vseh nivojih in v vseh panogah gospodarstva in družbenih dejavnosti v občini.

V poglavju o občinski upravi sta v 148. členu predvideni dve varianti. Po prvi naj bi občinska skupščina določila temeljne in posebne upravne organe s posebnim odlokom, v drugi pa so obstoječi temelji in posebni upravni organi navedeni. Po drugi varianti ima občinska skupščina pravico, da navedene temeljne in posebne upravne organe, odnosno organizacijo občinske uprave po potrebi spreminja s svojimi odloki.

VI. DEL: MEDOBČINSKO SODELOVANJE IN MESTNI SVET

Kljub temu, da se v dosedanjih členih osnutka statuta omenjajo možnosti medobčinskega sodelovanja, ustanavljanja medobčinskih zavodov in služb, je komisija za sestavo statuta smatrala za potrebno, da zaradi nadaljnjega razvoja še večjega medobčinskega sodelovanja to vprašanje obravnava v posebnem delu. V teh določilih so navedeni osnovni principi medobčinskega sodelovanja — posebno med občinami na področju mesta Ljubljane — in dana možnost občinski skupščini, da tako sodelovanje še naprej razvija.

Kot ena izmed občin na območju mesta Ljubljane, je nujno, da naš občinski statut vsebuje tudi določila o sodelovanju z mestnim svetom Ljubljane, kot organom samoupravljanja mesta. Podrobnejša določila o financiranju Mestnega sveta in njegovih pristojnosti za zadeve skupnega mestnega pomena, komisija še ni mogla vnesti, ker so ta določila predmet posebnega zakona o mestih, razdeljenih na občine in statuta mesta Ljubljane.

VII. DEL: PREDPISI OBČINE, PRAVNA POMOČ IN JAVNOST DELA

V tem delu je morda najvažnejši 162. člen, ki skuša določiti načine kako zagotoviti javnost dela tako občinske skupščine in njenih organov, kot vseh organov družbenega samoupravljanja v občini. V ta namen predvideva osnutek izdajanje občinskega glasila, občasnih publikacij o delu občinske skupščine in njenih organov, kakor tudi organizirano medsebojno informativno službo.

V tem osnutku statuta niso posebej obravnavani odnosi in razne kako zagotoviti javnost dela tako občinske skupščine in njenih organov, kot vseh organov družbenega samoupravljanja v občini. V ta namen predvideva osnutek izdajanje občinskega glasila, občasnih publikacij o delu občinske skupščine in njenih organov, kakor tudi organizirano medsebojno informativno službo.

V tem osnutku statuta niso posebej obravnavani odnosi in razmerja občinske skupščine in delovnih organizacij. To zato, ker je komisija smatrala, da so delovne organizacije — sicer samostojne in upravljene po načelu delavskega samoupravljanja — del občine in da predstavlja občinska skupščina, predvsem njen zbor delovnih skupnosti, višjo obliko združevanja samoupravnih organov in funkcij na nivoju občine kot temeljne družbeno-politične skupnosti. V tem organu — občinski skupščini — se skupno razrešujejo problemi delovanja in razvoja posameznih delovnih organizacij in razvoja družbenega standarda v občini kot celoti. Zato daje osnutek statuta naše občine poudarka predvsem na skupno delovanje in odločanje najvišjega organa družbenega samoupravljanja v občini — občinske skupščine — in organov delavskega in družbenega samoupravljanja posameznih delovnih organizacij gospodarstva in družbenih služb.

Komisija se zaveda, da ta osnutek statuta naše občine nikakor še ni popoln in najboljši. Prav dopolnjevanje in oplojevanje vsebine tega osnutka je naloga široke javne razprave med občani in njihovimi samoupravnimi organi.

Komisija za sestavo statuta se je z občinsko organizacijo SZDL dogovorila, da bi bila javna razprava o osnutku občinskega statuta od januarja do 15. marca 1964. V organizirani razpravi bo komisija za sestavo statuta, skupaj z občinskim odborom SZDL organizirala več javnih tribun, na katerih bi proučili posamezna področja družbene dejavnosti v občini (kot npr. šolstvo, zdravstvo, socialno skrbstvo, krajevne skupnosti, hišni sveti itd.). Krajevne organizacije SZDL pa bodo v svojih sekcijah omogočile obravnavo osnutka vsem občanom, kjer bi istočasno obravnavali tudi osnutke statotov krajevnih skupnosti.

Komisija za sestavo statuta občine poziva vse občane, organe samoupravljanja delovnih in drugih organizacij, občinska vodstva družbeno-političnih in društvenih organizacij v občini, da ta osnutek statuta naše občine temeljito prouče in svoje morebitne pripombe in dopolnitve dostavljajo na naslov Komisije za sestavo statuta, Ljubljana, Parmova 33.

Občani!

Sodelujte aktivno v razpravi in oblikovanju statuta svoje občine, da bo ta postal resnična »ustava« naše komune.

Komisija za sestavo statuta
občine Ljubljana-Bežigrad

I. DEL: UVODNE DOLOČBE

1. člen

Občina Ljubljana-Bežigrad je temeljna družbeno-politična skupnost, v kateri občani, v okviru enotnega družbenega sistema in po načelih družbenega samoupravljanja, zagotavljajo materialne in druge pogoje za delo in razvoj produkcijskih sil, določajo in razdeljujejo sredstva za potrebe občine, ustvarjajo pogoje za zadovoljevanje materialnih, socialnih, kulturnih drugih skupnih potreb, usklajujejo individualne in skupne interese ter uresničujejo čim bolj neposredno samoupravljanje.

2. člen

Pravice in dolžnosti občanov in občine so določene z ustavo, zakoni, s tem statutom in z drugimi splošnimi akti občine.

Občani občine Ljubljana-Bežigrad so dolžni, po svojih močeh in strokovnosti, prispevati k splošnemu napredku občine.

Občani imajo pravico in dolžnost, da po svojih sposobnostih sodelujejo v organih družbenega samoupravljanja v občini.

3. člen

Občani imajo v občini zlasti naloge, pravice in dolžnosti, da:

— ustvarjajo in zagotavljajo materialne in druge pogoje za razvoj produkcijskih sil in za delo ljudi v skladu z razvijanjem socialističnih odnosov;

— usmerjajo in usklajujejo razvoj gospodarstva, družbenih služb in drugih dejavnosti;

— odločajo v okviru delitve družbenega dohodka o uporabi sredstev za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb v občini; odločajo o vlaganju sredstev za gospodarski in družbeni napredek v občini;

— organizirajo in pospešujejo, skupno z delovnimi organizacijami in v okviru krajevnih skupnosti tiste dejavnosti, ki neposredno služijo občanom, družinam in gospodinjstvom za zadovoljevanje njihovih vsakodnevnih življenjskih potreb;

— s svojim delom ustvarjajo in zagotavljajo materialne in druge pogoje za izboljšanje življenjskih pogojev in razmer, za zadovoljevanje svojih potreb na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, zdravstvenega, socialnega in otroškega varstva, telesne vzgoje, rekreacije, stanovanj, komunalnih in društvenih dejavnosti;

— določajo splošne pogoje za dejavnost komunalnih in podobnih organizacij, uporabo zemljišč in stavb v družbeni lastnini ter stvari v splošni rabi in skrbijo, da se uporabljajo v skladu s splošnimi interesi in pod pogoji, ki so določeni z zakoni;

— ustanavljajo krajevne skupnosti, delovne in druge organizacije, komunalne in družbene službe;

— opravljajo družbeno nadzorstvo nad gospodarjenjem z družbeno lastnino v občini; varujejo družbeno in zasebno lastnino; skrbijo za javni red in mir;

— uresničujejo osebne, politične in samoupravne pravice ter vse oblike neposredne demokracije, dane občanom z ustavo in tem statutom

V občini občani uresničujejo tudi druge funkcije družbene skupnosti, razen tistih, ki so z ustavo določene kot pravice in dolžnosti širših družbeno-političnih skupnosti.

4. člen

Občina Ljubljana-Bežigrad je pravna oseba. Njen sedež je v Ljubljani.

5. člen

Območje občine Ljubljana-Bežigrad obsega naslednje katastrske občine in naselja:

	Zadobrova (del)
a. Mesto Ljubljana (del)	Ljubljana (del)
Brinje (del)	Ljubljana (del)
Dravljje (del)	Ježica, Kleče, Šavljje
Ježica (del)	Ljubljana (del)
Kapucinsko predmestje (del)	Ljubljana (del)
Spodnja Šiška (del)	Jarše (del), Mala vas na Posavju,
Stožice (del)	Stožice, Tomačevo
Sv. Petra predmestje I (del)	Ljubljana (del)
Ježica (del)	Črnuče (del)
Stožice (del)	Črnuče (del)
b. Mesto Ljubljana (del)	Beričevo, Brinje
Črnuče (del)	Dobrava pri Črnučah
Stožice (del)	Dol pri Ljubljani, Viden,
Beričevo	Zahoršt pri Dolu
Črnuče (del)	Dragomelj
Dol pri Ljubljani	Kleče pri Dolu
Dragomelj	Ježa, Nadgorica
Kleče	Podgora pri Dolskem,
Nadgorica	Zajelše
Podgora:	Podgorica pri Črnučah,
Podgorica:	Pšata, Sentjakob ob Savi
Smartno ob Savi (del)	

Meje občine določa zakon.

6. člen

Praznik občine Ljubljana-Bežigrad je 24. junij.

Varianta:

Praznik mesta Ljubljane 9. maj (27. april) je tudi praznik občine Ljubljana-Bežigrad.

7. člen

Delo občinske skupščine in njenih organov ter vseh organov družbenega samoupravljanja v občini je javno.

Pravica javnosti se lahko omeji samo v primerih, ki jih določa zakon.

II. DEL: DRUŽBENI IN EKONOMSKI ODNOSI

I. POGlavJE: USMERJANJE IN DRUŽBENO NAČRTOVANJE RAZVOJA OBČINE

A. DRUŽBENI NAČRTI

8. člen

Skladen razvoj gospodarstva in družbenih služb ter vsklajevanje splošne potrošnje s proizvodnjo, zagotavlja občina z občinskimi družbenimi načrti.

9. člen

Občinski družbeni načrti upoštevajo vsa materialna sredstva v občini, ki v okviru delitve družbenega dohodka služijo za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb ter vsa sredstva za gospodarski in družbeni razvoj, s katerim razpolagajo delovne organizacije in samoupravni organi v občini.

Občinski družbeni načrti predvsem:

— določajo osnovna razmerja za delitev družbenega proizvoda in narodnega dohodka v občini;

— usmerjajo skladen razvoj proizvodnje in drugih gospodarskih dejavnosti, s čimer se ustvarjajo najugodnejši družbeni in materialni pogoji za delo in načrtovanje v delovnih organizacijah;

— določajo osnovna razmerja in smernice za razvoj tistih panog, ki so za občino posebnega pomena.

10. člen

Z občinskimi družbenimi načrti se zagotavlja tudi materialni in drugi pogoji za izboljšanje splošnih življenjskih razmer občanov, posebno na področju vzgoje in izobraževanja, prosvete, kulture, zdravstva, socialnega varstva in otroške, telesne vzgoje in rekreacije, graditve stanovanj in komunalnih naprav in na drugih področjih.

11. člen

Za načrten razvoj občine, izdeluje in sprejema občina večletne dolgoročne in letne načrte družbenega razvoja občine.

Pri sestavljanju svojih načrtov razvoja, upošteva občina večletne in letne načrte posameznih delovnih organizacij.

Letni in dolgoročni družbeni načrti delovnih organizacij in občine morajo obvezno vsebovati tudi letne in dolgoročne načrte potreb po strokovnih kadrih, načrte vzgoje in strokovnega izpopolnjevanja delavcev v delovnih organizacijah in v družbenih službah.

12. člen

Letne in večletne načrte delovnih organizacij vsklajuje občinska skupščina z načrtom razvoja občine in smernicami širših družbeno-

političnih skupnosti. Občinska skupščina lahko da k letnim načrtom delovnih organizacij svoje pripombe in ahteve, da o njih razpravljajo pristojni organi samoupravljanja delovnih organizacij.

13. člen

Preden občinska skupščina sprejme letne in večletne družbene načrte, jih da v razpravo občanom, delovnim organizacijam, krajevnim skupnostim in družbeno-političnim organizacijam.

Njihove pripombe in predloge obravnava občinska skupščina hkrati, ko sprejema družbene načrte.

Občinska skupščina obvesti občane, delovne organizacije, krajevne skupnosti in družbeno-politične organizacije, o sprejetih družbenih načrtih in o stališčih, ki jih je zavzela do njihovih predlogov.

14. člen

Občinska skupščina spremlja izpolnjevanje večletnih in letnih načrtov razvoja občine, kakor tudi izpolnjevanje programov razvoja in letnih načrtov delovnih organizacij. V ta namen so delovne organizacije dolžne dostavljati občinski skupščini periodična poročila o izpolnjevanju njihovih načrtov.

15. člen

Občinska skupščina obravnava izpolnjevanje družbenega načrta občine in delovnih organizacij najmanj četrletno, o izpolnjevanju teh načrtov pa seznanja občane, krajevne skupnosti in družbeno-politične organizacije najmanj vsakega pol leta.

16. člen

Občinska skupščina lahko v skladu z zvezno in republiško ustavo, zakoni in s tem statutom, v primeru, ko ugotovi tehtne vzroke za neizpolnjevanje načrtov posameznih delovnih organizacij, sprejme priporočila in stori ustrezne ukrepe, da se odpravijo vzroki, ki ovirajo izpolnjevanje načrtov občine ali posamezne delovne organizacije.

B. URBANISTIČNI NAČRT OBČINE

17. člen

Z občinskim urbanističnim načrtom zagotavlja občina regionalni razvoj občine in njenih naselij. Z njim predvsem določa: ureditev posameznih mestnih sosesk in naselij, osnovno prometno mrežo, zazi-dalne okoliše, ureditev voda in komunalnih naprav v naseljih, rekrea-cijske prostore ter mrežo šolskih, zdravstvenih, družbenih in kulturno-prosvetnih ustanov.

Urbanistični načrt občine, ki zajema vplivno območje mesta Ljubljane ali samo njen del, je vključen v generalni urbanistični načrt mesta Ljubljane.

18. člen

Predlog urbanističnega načrta občine sestavljajo organi občinske skupščine, v sodelovanju s strokovnimi organi in organizacijami ter krajevnimi skupnostmi.

Preden občinska skupščina sprejme urbanistični načrt občine, ga mora dati v javno razpravo občanom, delovnim organizacijam, krajevnim skupnostim in družbeno-političnim organizacijam in pri sprejemanju obravnavati njihove pripombe.

II. POGLAVJE: MATERIALNA OSNOVA OBČINE

19. člen

Materialno osnovo občine tvorijo sredstva delovnih organizacij, sredstva ustvarjenega družbenega dohodka in sredstva, ki pripadajo občini iz osebnih dohodkov in iz drugih virov, ki jih določajo zakoni za družbene potrebe na območju občine, sredstva iz obveznosti občanov, ki jih predpiše občina ter sredstva, ki jih na podlagi proste odločitve združujejo občani in delovne organizacije v občini.

20. člen

Sredstva občine se zbirajo v proračunu in skladih.

Sredstva občinskega proračuna se uporabljajo za kritje stroškov prosvete in kulture, socialnega varstva in preventivnega zdravstva, za delovanje države in občinske uprave, za vzdrževanje komunalnih naprav, za delovanje družbeno političnih organizacij, društev, krajevnih skupnosti, občinskih in medobčinskih zavodov, za kritje anuitet iz posojil prejšnjih let, za rezerve ipd.

21. člen

Sredstva občine, potrebna za ostale dejavnosti, se zbirajo v posebnih skladih. Praviloma obstojajo naslednji skladi:

1. družbeni investicijski sklad, iz katerega se kreditirajo delovne organizacije za osnovna in obratna sredstva in občina za investicije objektov splošne potrošnje in družbenega standarda;

2. sklad za zidanje stanovanjskih hiš, iz katerega se kreditira gradnja stanovanj, poslovnih prostorov in k tem objektom spadajoča komunalna ureditev;

3. šolski sklad, katerega sredstva se uporabljajo za financiranje osnovne dejavnosti šolskih in predšolskih zavodov in za investicije v šolstvo;

4. komunalni sklad, ki je namenjen za gradnjo in vzdrževanje komunalnih naprav v občini;

5. cestni sklad, iz katerega se gradijo in vzdržujejo ceste v občini;

6. sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij, iz katerega se dajejo krediti in dotacije delovnim organizacijam, po posebnih predpisih.

22. člen

Pravico na uporabi sredstev investicijskega sklada občine imajo prvenstveno tiste delovne organizacije in področja gospodarstva, katerih razvoj predvideva perspektivni in letni program razvoja občine in ki poslujejo v skladu s politiko gospodarskega razvoja občine.

Pravico uporabe sredstev sklada za zidanje stanovanjskih hiš imajo vse delovne organizacije, ustanove in občani, ki zadovoljujejo pogoje, ki jih predpiše sklad ali občinska skupščina.

23. člen

Za razvoj posameznih služb in dejavnosti in za uresničevanje določenih nalog, lahko občinska skupščina ustanovi tudi druge sklade.

Z aktom o ustanovitvi se določijo viri dohodkov, namen uporabe, način upravljanja, nadzorstvo nad poslovanjem sklada in sestav organov upravljanja.

24. člen

Skladi so praviloma pravne osebe in se upravljajo po načelih družbenega upravljanja.

Sredstva skladov se zbirajo na osnovi zveznih, republiških in občinskih predpisov. Skladi poslujejo po svojih pravilih in finančnih načrtih, ki so sestavni del družbenih načrtov občine.

25. člen

Organi upravljanja skladov morajo o poslovanju sklada, zlasti pa o izpolnjevanju finančnega načrta, občasno, najmanj pa dvakrat letno poročati občinski skupščini.

Če občinska skupščina ugotovi nepravilno uporabo sredstev sklada, zahteva odpravo teh nepravilnosti ali razveljavi ali odpravi nepravilne sklepe organov družbenega upravljanja skladov.

26. člen

Sredstva občine razporeja občinska skupščina samostojno v proračun in sklade z letnimi finančnimi in družbenimi načrti občine.

Pravica občinske skupščine, da samostojno razporeja sredstva, se ne more omejevati, razen v primerih, ko to določa zakon.

Občinska skupščina ne more določati obveznosti, po katerih pripadajo sredstva občini z veljavnostjo nazaj.

27. člen

Preden občinska skupščina sprejme proračun, ga dá v razpravo občanom, delovnim organizacijam, krajevnim skupnostim in družbeno-političnim organizacijam.

Njihove pripombe in predloge obravnava občinska skupščina hkrati, ko sprejema proračun.

Občinska skupščina obvesti občane, delovne organizacije, krajevne skupnosti in družbeno-politične organizacije, o sprejetem proračunu in o stališčih, ki jih je zavzela do njihovih predlogov.

Občinska skupščina o izvajanju proračuna obvešča občane vsakega pol leta.

28. člen

Za uresničenje skupnega programa razvoja družbenega standarda, se združujejo v občini na podlagi proste odločitve sredstva občanov in delovnih organizacij. Način združevanja in namen uporabe sredstev se določi z letnim načrtom gospodarskega in družbenega razvoja občine.

Dohodke, ki jih občina dosega s prispevki občanov in delovnih organizacij za določene skupne potrebe, določa občinska skupščina le po

sklepu zborov volivcev, oziroma samoupravnih organov delovnih organizacij.

Sredstva, ki jih občina doseže po prejšnjem odstavku, se morajo uporabljati samo za namen, za katerega so bila zbrana.

29. člen

Delovne organizacije so dolžne predvsem same skrbeti za svojo razširjeno proizvodnjo. V ta namen in v cilju krepitve gospodarske moči občine sredstva, ki jim ostanejo po kritju družbenih obveznosti, delovne organizacije samostojno združujejo in odločajo o programu trošenja teh sredstev.

30. člen

Za pospeševanje gospodarskega razvoja v občini, napredovanja proizvodnje in razvoja v delovnih organizacijah in dejavnosti v družbenih in drugih javnih službah, ima občina denarni zavod (komunalno banko).

Občina ustanovi denarni zavod sama ali skupaj z drugimi občinami. Denarni zavod dela po splošnih predpisih, ki veljajo za denarne zavode in po smernicah ter navodilih občinske skupščine. Zbira sredstva, opravlja kreditne posle, plačilne službe in druge naloge, ki so mu poverjene. Pri njem se nalagajo sredstva, s katerimi razpolaga občina in sredstva občinskih skladov. Posebno razvija hranilniško službo.

Denarni zavod se upravlja po načelih družbenega samoupravljanja.

31. člen

Denarni zavod opravlja kreditiranje samostojno, v okviru enotnega kreditnega sistema v SFRJ, vendar je dolžan za večje družbene naložbe na območju občine, upoštevati večletne in letne programe razvoja in družbene načrte občine.

Prav tako mora denarni zavod zagotoviti, da imajo delovne organizacije ob enakih, na podlagi zveznega zakona določenih pogojev, možnost dobivanja od njega kredite.

Denarni zavod je dolžan, da predloži občinski skupščini, ob sestavljanju letnih družbenih planov, svojo kreditno bilanco, kakor tudi, da občinski skupščini občasno, najmanj pa enkrat letno, poroča o svojem poslovanju.

32. člen

Občinska skupščina lahko sama ali skupno z delovnimi organizacijami ali preko denarnega zavoda, razpiše posojilo za izgradnjo objektov, ki so posebnega pomena za pospeševanje gospodarskega razvoja občine ali napredka splošnega družbenega standarda v občini.

III. DEL: KOMUNALNA DEJAVNOST, STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN IZKORIŠČANJE ZEMLJIŠČ

A. KOMUNALNA DEJAVNOST

33. člen

S komunalno dejavnostjo v občini se zagotavlja nemoteno delovanje komunalnih naprav, z nujenjem komunalnih uslug in storitev pa zadovoljujejo osnovne življenjske potrebe občanov in njihovih skupnosti glede preskrbe z električno, toplotno energijo, vodo, kanalizacijo,

snago, vzdrževanjem cest, nasadov in zelenic, mestnega prometa, tržnic itd.

Občina zagotavlja smotrno izgradnjo in ureditev komunalnih objektov in naprav z določitvijo in izvajanjem večletnih programov in letnih načrtov komunalne dejavnosti v okviru občinskih družbenih načrtov in na osnovi urbanističnega načrta občine.

34. člen

Komunalne službe v občini opravljajo komunalne delovne organizacije, krajevne skupnosti in njihovi servisi, nekatere naloge pa opravljajo organi občinske skupščine neposredno.

Komunalne organizacije so samostojne delovne organizacije, ki poslujejo po gospodarskem računu. Komunalna organizacija določi ceno svojih storitev s tarifo.

Razmerja med občino in komunalnimi organizacijami, vrste in obseg storitev, kakor tudi določanje cen za te storitve, se urejajo s posebno pogodbo med občino in komunalno organizacijo.

Če občinska skupščina smatra, da je tarifa za komunalne storitve previsoka glede na materialne zmožljivosti neposrednih plačnikov, lahko komunalni organizaciji predpiše nižjo tarifo, vendar le takrat, če komunalni organizaciji zagotovi razliko iz lastnih sredstev.

35. člen

Delo komunalnih organizacij je podrejeno javnemu in družbenemu nadzorstvu. Družbeno nadzorstvo opravljajo organi občinske skupščine, organi krajevnih skupnosti in občani neposredno s tem, da nadzorujejo izvrševanje pogodbenih storitev in da na zbiorih občanov obravnavajo delo komunalnih organizacij ter dajejo svoje predloge in mnenja.

36. člen

Upravljanje in vzdrževanje komunalnih naprav v naseljih in vaseh lahko prenese občinska skupščina na krajevne skupnosti. V takem primeru jim občinska skupščina zagotavlja tudi potrebna sredstva.

Pri uresničevanju programa investicij in vzdrževanju komunalnih objektov in naprav, sodelujejo tudi delovne organizacije in občani s svojimi sredstvi in delom.

V smotrnem izvajanju komunalne dejavnosti sodelujejo občani predvsem s tem, da skrbno uporabljajo in vzdržujejo komunalne naprave v svojem neposrednem okolju in naprave ter objekte, ki so javnega pomena.

37. člen

Sredstva za financiranje komunalne dejavnosti v občini se ustvarjajo in zagotavljajo v proračunu, v zadevnih družbenih skladih in v skladih organizacij, ki se ukvarjajo s komunalno dejavnostjo. V družbene sklade, iz katerih se financira komunalna dejavnost, se stekajo sredstva, ki pripadajo skladom po aktu, s katerim so bili ustanovljeni in po veljavnih predpisih.

Za zgraditev komunalnih naprav se lahko združujejo tudi sredstva delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, hišnih svetov in občanov. Občinska skupščina daje prednost tistim investicijam, kjer je udeležba teh organov večja in potrebe bolj nujne.

Za financiranje graditve komunalnih naprav po ureditvenem načrtu kraja, naselja ali dela mesta, prispevajo sredstva tudi investitorji gradenj na teh območjih. Ta sredstva se lahko uporabljajo samo za namen, za katerega so bila po pogodbi dana.

38. člen

Letne in večletne načrte komunalne dejavnosti v občini sestavljajo organi občinske skupščine na osnovi predlogov organov krajevnih skupnosti in občanov na zborih volivcev v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Prioritetni red gradnje komunalnih naprav in objektov na območju posamezne krajevne skupnosti, določajo občani na zborih volivcev, na predlog organov krajevne skupnosti.

39. člen

Ker je območje mesta v urbanističnem in komunalnem pogledu nedeljiva celota, je na področju komunalnih dejavnosti skrb za izgradnjo primarnih komunalnih naprav, predvsem stvar Mestnega sveta.

Prav tako se zaradi smotrnosti in boljšega delovanja odnosno opravljanja komunalnih uslug, ustanovijo za območje mesta, skupne mestne komunalne organizacije.

Splošne predpise in določanje komunalnega in javnega reda na območju mesta Ljubljane, sprejema in izdaja Mestni svet, kadar tako določa zakon, statut mesta ali kadar ga za to pooblastijo občine.

B. STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN IZKORIŠČANJE ZEMLJIŠČ

40. člen

Gradnjo stanovanjskih, industrijskih, poslovnih in družbenih objektov usmerja občina z letnimi in večletnimi načrti gradenj, v okviru urbanističnega in zazidalnega načrta občine.

Zemljišča v splošni rabi na območju občine se lahko izkoriščajo samo za namene, za katere je tako določeno v urbanističnem in zazidalnem načrtu občine.

Občina s posebnim predpisom določi pogoje izkoriščanja zemljišč za gradnje v skladu s splošnimi predpisi o izkoriščanju mestnega zemljišča. Pri tem zasleduje smoter, da se zemljišča smotrno in racionalno izkoristijo za namene, za katere se po urbanističnem načrtu določena.

Občina s posebnim predpisom tudi določi pogoje za način in vrsto gradenj na posameznih območjih in obveznosti investitorjev za financiranje pripadajočih objektov, ki služijo stanovalcem.

Investitorji stanovanjske gradnje na območju občine so dolžni zagotoviti skupno z občinsko skupščino, da se istočasno z izgradnjo stanovanjskih hiš, zgradijo tudi potrebne komunalne naprave, poslovni lokali, družbeni prostori in prostori za vzgojo in varstvo otrok.

Občinska skupščina in njeni organi so dolžni omogočiti vsakemu občanu, delovni ali drugi organizaciji, uporabo družbenega zemljišča na območju občine za gradnjo, če izvršuje predpisane pogoje in če je to v skladu z urbanističnim in zazidalnim načrtom občine.

41. člen

Stanovanja gradijo predvsem občani in delovne organizacije sami s svojimi lastnimi sredstvi. Pri tem jim občina pomaga s svojimi raz-

položljivimi sredstvi in sredstvi stanovanjskega sklada tako, da jim omogoča kredite.

Pogoje o izkoriščanju sredstev stanovanjskega sklada določa občinska skupščina in organ družbenega upravljanja sklada. Pri tem posebej varčujevanje za gradnjo stanovanj.

Občinska skupščina lahko določi, da občani, ki nimajo realnih možnosti za gradnjo stanovanj pod običajnimi pogoji, uživajo ugodnejše pogoje pri izkoriščanju sredstev stanovanjskega sklada.

V mejah razpoložljivih lastnih sredstev omogoča občinska skupščina stanovanja prvenstveno borcem NOB, vojaškim in delovnim invalidom, ter pomaga s sredstvi prosvetnim in zdravstvenim delavcem in občanom, ki uživajo stalno občinsko podporo.

Delovne organizacije so dolžne zagotoviti primerna stanovanja prvenstveno vojaškim in delovnim invalidom ter borcem NOB, ki so zaposleni v delovni organizaciji.

42. člen

Občani po svojih samoupravnih organih — zborih stanovalcev in hišnih svetih — upravljajo stanovanjske hiše, ki niso v zasebni lastnini in tiste objekte in naprave v njihovi neposredni okolici, ki pretežno služijo njihovim stanovalcem.

Občani sami in po svojih hišnih svetih skrbijo za vzdrževanje in ureditev stanovanjskih hiš in njihove okolice po načelih smotrnega gospodarjenja in v skladu s splošnimi predpisi ter z udeležbo lastnih sredstev in sredstev hišnih svetov skrbijo za dvig stanovanjsko komunalnega standarda v stanovanjskih hišah.

Za uspešno gospodarjenje z družbenim fondom stanovanj se lahko organi samoupravljanja stanovanjskih hiš združujejo v višje oblike upravljanja ter v zvezi s tem združujejo svoja sredstva, organizirajo skupne službe in servise. Medsebojne odnose urejajo s posebno pogodbo.

C. DELO IN ZAPOSLOVANJE

43. člen

Občina skrbi za ustvarjanje pogojev, da občani lahko uveljavijo pravico do dela. To skrb izvaja zlasti z razvijanjem produkcijskih sredstev (sil) in materialne osnove za druge družbene dejavnosti.

Službo zaposlovanja delavcev v občini izvaja neposredno občinski ali medobčinski zavod za zaposlovanje delavcev. Občina ima do zavoda pravice in dolžnosti, ki so določene po splošnih predpisih.

IV. DEL: DRUŽBENE SLUŽBE IN DRUŠTVENA DEJAVNOST OBČANOV

A. SKUPNE DOLOČBE

44. člen

Zadovoljevanje skupnih potreb občanov na področju zdravstva, socialnega varstva, vzgoje in izobraževanja, kulture in prosvete, te-

lesne kulture in drugih javnih ter družbenih dejavnosti zagotavlja občina z družbenimi službami in društveno dejavnostjo občanov.

45. člen

Za delovanje družbenih služb zagotavlja občina potrebna materialna sredstva v svojem načrtu razvoja, proračunu in letnem družbenem načrtu.

Občina lahko zagotavlja potrebna sredstva tudi s pritegnitvijo sredstev delovnih organizacij na temelju prostovoljnega sodelovanja in s pritegnitvijo sredstev občanov v obliki krajevnega samoprispevka, oziroma prispevka neposrednih uporabnikov.

46. člen

Zavode in delovne organizacije, ki opravljajo družbene in javne službe, vodijo in upravljajo organi družbenega samoupravljanja.

Organe družbenega samoupravljanja sestavljajo člani, ki jih imenuje občinska skupščina, člani, ki jih izvolijo zbori volivcev, krajevne skupnosti, zastopniki družbeno-političnih organizacij ter člani, ki jih izvolijo delovni kolektivi teh služb.

Podrobnejše predpise o sestavu in delu organov družbenega samoupravljanja določajo akti, s katerimi so bili ustanovljeni zavodi in delovne organizacije in njihovi statuti.

47. člen

Razvoj posameznih družbenih in javnih služb zagotavlja občina po načrtih, ki jih sprejemajo občinska skupščina in njeni organi, ob sodelovanju zborov volivcev, krajevnih skupnosti, delovnih in družbeno-političnih organizacij in neposrednih koristnikov.

Kadar zahtevajo gospodarski razlogi ali razlogi večje strokovnosti, zlasti pa širša družbena korist, lahko ustanovi občina, skupaj z drugimi občinami ali širšimi družbeno-političnimi skupnostmi, za določena področja družbenih služb skupne medobčinske zavode.

Za take skupne zavode sklene občina z drugimi občinami ali širšimi družbeno-političnimi skupnostmi pogodbe, ki določajo način delovanja, upravljanja in financiranja.

48. člen

Da bi se zagotovila javnost in družbeni nadzor, morajo zavodi in delovne organizacije, ki opravljajo družbene in javne službe, predložiti občinski skupščini svoje delovne in finančne programe, zaključne račune in občasna poročila o delovnih problemih, občane pa na zborih volivcev seznanjati s svojimi programi dela, problemi in doseženimi uspehi.

B. ŠOLSTVO IN IZOBRAŽEVANJE

49. člen

Občani imajo ob enakih, z zakonom in tem statutom določenih pogojih, pravico pridobivati si potrebna znanja in izobrazbo na šolah in drugih izobraževalnih zavodih.

Obvezno je osemletno šolanje.

Občina zagotavlja obvezno šolanje otrok tako, da ustanavlja vzgojno-izobraževalne zavode, da gradi šolske prostore in naprave ter zagotavlja opremo in učno osebje. Občina zagotavlja mrežo vzgojno-izobraževalnih zavodov tako, da omogoči šolanje vsem šoloobveznim otrokom.

50. člen

Občina v skladu s svojimi nalogami, potrebami in materialnimi možnostmi, razvija vse oblike splošnega, strokovnega in družbenega izobraževanja ter vzgojo mladine in odraslih.

Občina pomaga tudi, da se izobrazijo tisti odrasli, ki se niso mogli redno šolati. Občina in delovne organizacije posebej skrbijo za to, da se delavci v proizvodnji in družbenih službah nenehno strokovno izpopolnjujejo in pridobivajo nova tehnična znanja.

Vzgojno in izobraževalno delo za odrasle opravljajo, razen oddelkov rednih šol, še izobraževalni centri delovnih organizacij in Delavska univerza.

51. člen

Za vsestransko in dopolnilno izobraževanje občanov deluje v občini Delavska univerza kot samostojen zavod. Ta skrbi predvsem za družbeno ekonomsko in politično izobraževanje občanov ter dopolnjuje njihovo splošno, kulturno, tehnično in strokovno izobraževanje in jih usposablja za opravljanje družbeno-političnih funkcij.

Za opravljanje tega dela zagotavlja občina Delavski univerzi sredstva iz proračuna oziroma šolskega sklada na osnovi njenega letnega programa.

52. člen

Za otroke z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter za otroke s hudimi osebnostnimi motnjami, ki se ne morejo vzgajati v rednih šolah ali rednih vzgojno izobraževalnih zavodih, ustanavlja občina, po potrebi, posebne šole ali vzgojno izobraževalne zavode oziroma jim zagotavlja šolanje v drugih šolah.

53. člen

Za razvijanje in napredovanje pedagoškega dela v šolah in vzgojno izobraževalnih zavodih, ima občina zavod za prosvetno pedagoško službo. Tak zavod ustanovi občina sama ali skupno z drugimi občinami. V primeru, da se ustanovi skupen zavod za prosvetno pedagoško službo za več občin, občina tak zavod sofinancira v sorazmerju z opravljenim delom na šolah in vzgojno-izobraževalnih zavodih v občini.

Način sofinanciranja se uredi pogodbeno z vsemi soustanovitelji.

54. člen

Sole in drugi izobraževalni ter vzgojni zavodi so samostojne delovne organizacije družbenih služb, ki jih upravljajo organi družbenega upravljanja. Vsak zavod ima svoj statut, s katerim določi svoje naloge, notranjo organizacijo dela in delitev dohodka. Poleg organov družbenega upravljanja v teh zavodih, se izvolijo in delujejo še organi

upravljanja, ki jih volijo samo člani kolektiva zavoda. V upravljanju in delovanju šol in drugih vzgojno-izobraževalnih zavodov sodelujejo neposredno tudi občani, kot člani solskih odborov, razrednih svetov staršev in v drugih oblikah.

55. člen

Sredstva za vzgojno izobraževalno delo šol in drugih zavodov, se zagotavljajo v skladu za šolstvo. Sredstva se zagotove skladu vsako leto z družbenim načrtom in proračunom občine.

Šolski sklad upravlja in vodi upravni odbor kot organ družbenega upravljanja. Šolski sklad ima svoja pravila, odnosno poslovnik.

56. člen

Občina, kakor tudi delovne organizacije in druge službe, skrbijo za šolanje in strokovno izpopolnjevanje svojih potrebnih kadrov. To skrb uresničujejo z dodeljevanjem štipendij ali posoji' za študij ali strokovno izpopolnjevanje.

Štipendije se podeljujejo le na podlagi javnega razpisa. Za štipendije se lahko poteguje vsak, ki izpolnjuje razpisane pogoje. Štipendije, odnosno posojila za študij in za strokovno izpopolnjevanje, se podeljujejo na osnovi programov potreb po strokovnih kadrih, ki jih izdelajo občinska skupščina in delovne organizacije.

C. VZGOJA IN VARSTVO OTROK

57. člen

Za vsestranski in uspešen razvoj in vzgojo otrok in kot pomoč za zaposlenim staršem, se organizira v občini vzgoja in varstvo otrok in mladine.

V ta namen ustanavljajo krajevne skupnosti in delovne organizacije vzgojno varstvene ustanove, ki so samostojne delovne organizacije družbenih služb in se vodijo po načelu družbenega upravljanja.

Varstvo šolskih otrok se organizira tudi v okviru šole.

Sredstva za delovanje vzgojno varstvenih ustanov in kritje stroškov varstva otrok, prispevajo starši in občina. Občinska skupščina z vsakoletnim družbenim planom določi, koliko in kako se plača del stroškov za varstvo otrok, predvsem tistih staršev, ki niso zmožni plačati celotnih stroškov varstva.

58. člen

Občina zagotavlja urejeno vzgojo in varstvo otrok z izgradnjo in razvijanjem omrežja vzgojno varstvenih ustanov tako, da omogoča čim večjemu številu otrok občasno ali stalno vzgojo in varstvo.

Občina razvija tudi izvenšolsko dejavnost in rekreacijo otrok in mladine s tem, da zagotavlja del sredstev za delovanje otroških in mladinskih centrov v krajevnih skupnostih (pionirskih domov, sob, igrišč) in za organizacijo dnevnih in počitniških letovanj.

D. ZDRAVSTVENO VARSTVO

59. člen

Da bi zagotovila zdravstveno varstvo vsakemu občanu, skrbi občina za napredek zdravstvenega varstva in za izboljšanje higienskih razmer

s tem, da ustanavlja ustrezne zdravstvene zavode in službe, izdaja in nadzoruje ukrepe za izboljšanje delovanja teh služb, podpira šolanje in strokovno izpopolnjevanje zdravstvenih delavcev, zagotavlja materialna sredstva za splošne preventivne ukrepe in za zdravljenje občanov, ki so pod posebnim varstvom občine. Posebno skrb posveča občina delovanju preventivne zdravstvene službe, zagotavljanju higienskih razmer za delo in življenje občanov in ugodnim zdravstvenim pogojem matere in otroka ter zdravemu razvoju otrok in mladine.

60. člen

Za izboljšanje splošnega zdravstvenega varstva občanov, preprečevanja in odkrivanja obolenj, razvija in izvaja občina preventivno zdravstveno varstvo zlasti s tem, da:

- izdaja in izvaja splošne higienske predpise in ukrepe v vseh javnih prostorih in na javnih krajih,
- izvaja higiensko nadzorstvo nad živili, pitno vodo, odpadnimi vodami in snovmi, skrbi za asanacijo zemljišč in ozračja,
- skrbi za odkrivanje nalezljivih in množičnih obolenj, z organizacijo splošnih pregledov občanov (fluorografiranje), izvaja in predpisuje ukrepe za zatiranje nalezljivih bolezni,
- skrbi in organizira razne oblike počitka in krepitve zdravja otrok, mladine in občanov, organizira in izvaja zdravstveno vzgojo in prosvetljevanje.

Posebno skrb posveča občina preventivnemu zdravstvenemu varstvu otrok in šolske mladine. Pri tem neposredno sodelujejo šole, vzgojnovarstveni zavodi, krajevne skupnosti in organizacije rdečega križa.

61. člen

Zdravstveno službo v občini opravljajo zdravstveni zavodi. Zdravstveni zavodi so samostojne delovne organizacije družbenih služb, ki jih vodijo organi družbenega upravljanja in samoupravljanja, v katerih, poleg članov kolektiva, sodelujejo tudi občani. V občini opravljajo zdravstveno službo zlasti zdravstveni domovi s svojimi ambulantami in postajami, dispanzerji in lekarne.

Za koordinacijo, strokovno usmerjanje in nadzor dela zdravstvenih zavodov, se v občini ali za več občin skupaj, ustanovi zdravstveni center, ki je poseben strokovni organ občine.

62. člen

V zdravstvenih zavodih, na območju občine, je občanom zagotovljeno naslednje zdravstveno varstvo:

- osnovna zdravstvena pomoč v ordinacijah splošne prakse v zdravstvenih domovih in obratnih ambulantah, obiski zdravnikov na domu in strokovna bolniška nega na domu,
- specialistično zdravljenje v zdravstvenih zavodih na območju občine ali drugih, ustreznih zdravstvenih zavodih,
- zobozdravstvena pomoč,
- zdravstveno varstvo in pomoč za žene-matere, otroke in šolsko mladino v dispanzerjih, posvetovalnicah in ambulantah.

63. člen

Zdravstveno varstvo in uresničevanje drugih pravic v primerih bolezni, zmanjšanja ali izgube delovne zmožnosti, se zagotavljajo s sred-

stvi socialnega zavarovanja občanov. S sredstvi in službo socialnega zavarovanja upravljajo in gospodarijo zavarovanci sami po komunalni skupnosti socialnega zavarovanja.

Komunalno skupnost socialnega zavarovanja ustanovi občinska skupščina za območje občine ali skupaj z drugimi občinami.

64. člen

Sredstva za socialno zavarovanje se zagotovijo s prispevki zavezancev socialnega zavarovanja. Stopnje prispevkov določa skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v soglasju z občinsko skupščino.

Razmerja med službo socialnega zavarovanja in zdravstvenimi zavodi se urejajo z medsebojnimi pogodbami.

Občinska skupščina opravlja družbeno nadzorstvo nad poslovanjem komunalnih skupnosti in zavodov za socialno zavarovanje. Leti so dolžni letno poročati občinski skupščini o svojem delu o tem, kako se priznavajo pravice zavarovanim osebam in o poslovanju svojih skladov.

E. SOCIALNO IN INVALIDSKO VARSTVO

65. člen

Služba socialnega in invalidskega varstva v občini obsega skrb za odstranjevanje vzrokov in pojavov, ki povzročajo posamezne socialne probleme, neposredno pomoč socialno ogroženim osebam, skrb za vojaške vojne in delovne invalide, žrtve fašističnega nasilja in borbe NOB ter njihove družine, skrb za stare in onemogle in defektne osebe.

To službo opravljajo organi občinske skupščine in občinske uprave, socialni zavodi in ustanove, delovne organizacije in krajevne skupnosti.

Socialno varstvo izvršujejo neposredno predvsem delovne organizacije in krajevne skupnosti tako, da obravnavajo in rešujejo socialne probleme in organizirajo socialne službe v svojih organizacijah in skupnostih.

66. člen

Zaradi uspešnejšega dela na področju socialne preventive in nudenja neposredne pomoči socialno ogroženim in prizadetim osebam imajo krajevne skupnosti posebne organe, ki dajejo zavodom in organom socialnega varstva predloge za reševanje socialnih problemov in soddločajo pri dajanju neposredne pomoči socialno ogroženim občanom.

Za izvrševanje neposredne pomoči socialno prizadetim občanom zagotovi občinska skupščina, z vsakoletnim proračunom, sredstva krajevnim skupnostim.

67. člen

Za strokovno opravljanje nalog preventivnega in kurativnega socialnega varstva, ima občina zavod za socialno delo. Za delovanje zavoda, zagotovi občinska skupščina potrebna sredstva na osnovi obsega dela in letnega programa zavoda.

68. člen

Posebno skrb posveča občina borcev NOB in žrtvam fašističnega nasilja in njihovim družinam, predvsem otrokom, kakor tudi otrokom po vojni umrlih borcev in vojaških vojni invalidov, ki brez lastne krivde ne dosegajo povprečnega standarda v občini. Otrokom se zagotavlja prednost pri dodeljevanju štipendije in pri vključevanju v srednje in višje šole.

Delovne organizacije so dolžne omogočiti svojim članom, borcev NOB, vojaških vojni invalidov in žrtvam fašističnega nasilja, da uspešno rešujejo svoje osnovne življenjske pogoje, kakor tudi vojaškim in delovnim invalidom primerno zaposlitev.

69. člen

Občanom, ki niso sposobni za delo in nimajo za preživljanje potrebnih sredstev, zagotavlja občina posebno pomoč.

Posebno varstvo zagotavlja občina tudi mladoletnikom, za katere ne skrbijo starši in drugim občanom, ki niso zmožni, da bi sami skrbeli zase, za svoje pravice in za varstvo svojih koristi.

Pogoje za dajanje take pomoči in varstva, določi občinska skupščina s posebnim predpisom.

F. PROSVETNO KULTURNA DEJAVNOST

70. člen

Občina ustvarja pogoje za delovanje in razvijanje prosvetnih in kulturnih dejavnosti ter za zadovoljevanje kulturnih in umetniških potreb občanov.

Prosvetno kulturna dejavnost se razvija in uveljavlja v kulturno-prosvetnih društvih, Svobodah, sekcijah in krajevnih družbenih centrih. Zato občina podpira in pomaga kulturno prosvetnim društvom in organizacijam pri izvrševanju njihovih nalog z zagotavljanjem potrebnih sredstev.

Poleg tega občina skrbi za ustanavljanje in delovanje kulturno-prosvetnih ustanov kot so knjižnice, čitalnice, gledališča, muzeji, kinematografi itd.

71. člen

Vsa sredstva, potrebna za delovanje in razvijanje kulturno-prosvetne dejavnosti, določa občinska skupščina v svojih letnih in večletnih družbenih načrtih in proračunih.

Sredstva se dajejo predvsem tistim organizacijam in društvom, ki prevzemajo izvajanje določenega programa.

Prosvetno kulturno dejavnost v občini povezuje in strokovno usmerja občinski kulturno-prosvetni svet. Ta izdeluje programe dela in razvoja kulturno-prosvetne dejavnosti v občini, pomaga društvom, delovnim organizacijam in ustanovam pri izvrševanju njihovih nalog in skrbi za prirejanje raznih kulturno-prosvetnih manifestacij, proslav, razstav, prireditev in drugih oblik kulturno-prosvetne dejavnosti.

72. člen

Vsi objekti in naprave za kulturno-prosvetno dejavnost so družbena lastnina in se vzdržujejo iz družbenih sredstev.

Z objekti in napravami za kulturno-prosvetno dejavnost upravlja jo krajevne skupnosti v sodelovanju kulturno-prosvetnih društev in organizacij. V ta namen jim občinska skupščina zagotavlja potrebna sredstva.

Občina v okviru svojih materialnih možnosti sama ali v sodelovanju z občani, delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi, gradi nove objekte za kulturno-prosvetno dejavnost.

Posebej podpira občina gradnjo in urejevanje domov krajevnih skupnosti in krajevnih družbenih centrov v krajevnih skupnostih.

73. člen

Občina skrbi za varstvo kulturno godovinskih, etnografskih, arheoloških in drugih dokumentov in spomenikov, posebno pa za dokumente in spomenike iz NOB na svojem območju.

Zato zagotavlja potrebna sredstva, da se ti spomeniki ohranijo in da se z njimi spozna čim širši krog občanov, zlasti mladine.

74. člen

Občinska skupščina materialno vsestransko podpira glasbeno vzgojo. V ta namen obstoja glasbena šola kot samostojni vzgojno-izobraževalni zavod, ki ga vodi in upravlja organ družbenega upravljanja. Občina zagotavlja glasbeni šoli sredstva za njeno osnovno dejavnost.

Ljudska knjižnica Bežigrad je matična knjižnica v občini. Njena naloga je razvijati področne knjižnice v krajevnih družbenih centrih, šolah, delovnih organizacijah itd. V ta namen ji občina zagotavlja sredstva za njeno osnovno dejavnost.

G. TELESNA IN TEHNIČNA VZGOJA TER REKREACIJA

75. člen

Občani, zlasti mladina, razvijajo in uveljavljajo telesno in tehnično vzgojno dejavnost, razvedrilo in rekreacijo v telesno vzgojnih društvih in klubih, šolah in ostalih mladinskih in drugih organizacijah (taborniki, počitniška zveza itd.).

Zato občina, skrbi za zdrav razvoj telesnih in umskih sposobnosti občanov ter za njihovo razvedrilo, podpira in pomaga društvom in organizacijam pri izvrševanju njihovih nalog tako, da zagotavlja v okviru materialnih možnosti, sredstva za njihovo delovanje.

Sredstva se dajejo predvsem tistim organizacijam in društvom, ki prevzemajo izvajanje določenega programa.

76. člen

Telesno-vzgojno dejavnost v občini povezuje in strokovno usmerja občinska zveza za telesno vzgojo. Ta izdeluje programe dela in razvoja telesno-vzgojne dejavnosti v občini, strokovno pomaga društvom, delovnim organizacijam in ustanovam pri razvijanju telesne vzgoje njihovih delavcev in skrbi za prirejenje raznih telesno-vzgojnih manifestacij in prireditiv.

77. člen

Občina sama ali skupaj z drugimi občinami na območju mesta Ljubljana in mestnim svetom ter delovnimi organizacijami, gradi in

vzdržuje objekte za telesno vzgojo in rekreacijo občanov. Ti objekti se grade po programu glede na potrebe v občini in mestu Ljubljani tako, da služijo čim večjemu številu občanov.

V. DEL: SAMOUPRAVLJANJE V OBČINI

78. člen

Občani uresničujejo pravico samoupravljanja v občini neposredno in posredno po za to izvoljenih organih.

Neposredno uresničujejo občani pravico samoupravljanja na zborih volivcev, v krajevnih skupnostih, z referendumom in z drugimi oblikami neposrednega odločanja v zadevah občine.

Posredno uresničujejo občani pravico samoupravljanja po organih samoupravljanja v delovnih in drugih organizacijah in po občinski skupščini in njenih organih.

I. POGlavJE: NEPOSREDNO SAMOUPRAVLJANJE OBČANOV

A. ZBORI VOLIVCEV

79. člen

Na zborih volivcev obravnavajo občani in člani delovnih organizacij o vprašanih, ki imajo splošen pomen za njihovo življenje in delo in sodelujejo pri reševanju zadev, ki so neposrednega pomena za občino in tudi s širšo družbeno-politično skupnost.

Poleg tega občani in člani delovnih organizacij na zborih volivcev opravljajo volivne funkcije, ki so določene z ustavo ali z zakonom ter neposredno odločajo o vprašanih, ki so določena z zakonom ali s tem statutom.

80. člen

Zbore volivcev sestavljajo občani določenega območja občine oziroma člani določenih delovnih organizacij.

Območja posameznih zborov volivcev določi občinska skupščina.

81. člen

Občinska skupščina mora dati zborom volivcev obvezno v obravnavo:

- statut občine,
- programe razvoja posameznih področij družbenih dejavnosti,
- urbanistični načrt občine,
- poročila o delu občinske skupščine in njenih organov,

— uvedbo obveznih prispevkov iz osebnega dohodka občanov.

Občinska skupščina lahko predloži v razpravo in sklepanje zborom volivcev tudi druge zadeve.

82. člen

Zbori volivcev se sklicujejo praviloma za območja volivnih enot, odnosno delovnih organizacij, sklicatelj pa lahko odloči, da je zbor volivcev za več volivnih enot, odnosno več delovnih organizacij skupaj.

Zbor volivcev lahko skliče občinska skupščina ali njen predsednik, svet krajevne skupnosti in občinska ali krajevna organizacija SZDL. Zbor volivcev se mora tudi sklicati na zahtevo 5 odstotkov volivcev volivne enote.

Zbor volivcev, članov delovnih organizacij, lahko skliče tudi sindikalna organizacija ter organi samoupravljanja delovne organizacije.

83. člen

Zbor volivcev vodi stalno delovno predsedstvo, ki ga sestavljajo predsednik in dva člana. Mandatna doba delovnega predsedstva je 2 leti.

84. člen

Zbori volivcev sklepajo veljavno, če je navzočih najmanj 10 odstotkov volivcev z območja, za katerega je bil zbor sklican.

Glasovanje na zborih je javno.

Na zborih volivcev se sprejemajo priporočila, predlogi in sklepi, in sicer z večino glasov navzočih volivcev.

Delo zbora volivcev in način glasovanja, ureja poslovnik zborov volivcev, ki ga sprejme občinska skupščina.

85. člen

Sklepe in predloge zborov volivcev morajo obravnavati občinska skupščina ali njeni sveti. O sprejetih stališčih in odločitvah morajo volivce obvestiti.

Če se večina zborov volivcev veljavno izreče za določeno rešitev neke zadeve, občinska skupščina zadeve ne sme rešiti v nasprotju z izrečenim mnenjem zborov volivcev, če zadeve prej ne predloži zborom volivcev s temeljito obrazložitvijo.

Prav tako ne more občinska skupščina sprejeti akta ali izvršiti ukrepa, pomembnega za območje cele občine, če se je zoper njega izreklo več kot polovica zborov volivcev.

86. člen

Odborniki občinske skupščine, izvoljeni na območju zbora volivcev, morajo zboru redno poročati o svojem delu in o delu občinske skupščine in njenih organov.

Prav tako morajo odborniki odgovoriti ali posredovati odgovore na vprašanja, ki jih občani postavljajo na zborih volivcev.

87. člen

Organi družbenega upravljanja na območju občine morajo zborom poročati o svojem delu in dati potrebna pojasnila, če to zbori volivcev zahtevajo. Prav tako se morajo predstavniki organov družbene samoupravljanja ali organizacije, ki opravljajo zadeve javnega pomena na območju občine, udeležiti zborov volivcev, kadar se obravnavajo na zborih vprašanja njihovega področja in dati volivcem po trebna pojasnila, če volivci to zahtevajo.

B. REFERENDUM

88. člen

Na referendumu občani neposredno odločajo o skupnih vprašanjih, ki imajo pomen za posamezno območje občine ali za občino kot celoto.

Referendum se lahko opravi zato, da se občani izjasnijo o predlogu odloka ali sklepa vnaprej, še preden ga je občinska skupščina sprejela ali pa zato, da potrdijo ali razveljavijo odlok ali sklep, ki ga je občinska skupščina že sprejela.

89. člen

Referendum se mora razpisati, če tako določi zakon, če tako sklene občinska skupščina, če to zahteva večina zborov volivcev z območja, za katerega naj se referendum opravi ali če to predlaga občinska organizacija SZDL.

Referendum razpiše občinska skupščina.

90. člen

Na referendumu se izrečejo občani o postavljenih vprašanjih neposredno s tajnim glasovanjem. Glasuje se z glasovnicami. Na glasovnici mora biti vprašanje, o katerem se glasuje postavljeno tako, da volivci lahko odgovarjajo z »za« ali »proti«.

Na referendumu glasujejo občani, ki imajo splošno volivno pravico.

91. člen

Referendum vodi 5-članska komisija, ki jo imenuje občinska skupščina.

Referendum se izvede po določilih zakona o volitvah odbornikov občinske skupščine.

C. KRAJEVNE SKUPNOSTI

92. člen

V krajevni skupnosti, kot samoupravni skupnosti občanov, uresničujejo občani samoupravljanje na področju dejavnosti, s katerimi se

neposredno zadovoljujejo vsakodnevne potrebe delovnih ljudi in njihovih družin ter omogoča vsestranski razvoj območja skupnosti.

93. člen

Krajevno skupnost ustanavljajo občani na zborih volivcev za območje dela mesta, naselja, za več naselij ali vasi skupaj, ki predstavljajo urbanistično in komunalno celoto in omogočajo uresničevanje njihovih skupnih interesov.

Za ustanovitev krajevne skupnosti in določitev njenega območja, dá soglasje občinska skupščina.

Krajevna skupnost je pravna oseba.

94. člen

Krajevno skupnost upravljajo občani, ki prebivajo na območju krajevne skupnosti, in sicer neposredno na zborih volivcev in po svojih izvoljenih organih.

Občani na zborih volivcev izvolijo kot organ, svet krajevne skupnosti. Število članov sveta in njihovo mandatno dobo določa statut krajevne skupnosti.

95. člen

Krajevna skupnost ima svoj statut. Statut sprejme svet krajevne skupnosti potem, ko so ga obravnavali zbori volivcev, potrdi pa ga občinska skupščina.

Statut krajevne skupnosti, določa območje krajevne skupnosti njeno organizacijo, organe in njihove pravice ter dolžnosti, način ustanavljanja servisov, delovnih organizacij in ustanov ter medsebojna razmerja, organizacijo in delo poravnalnih svetov, razmerja krajevne skupnosti do bivših svetov na svojem območju in druga vprašanja v zvezi z delom krajevne skupnosti.

S svojim statutom mora krajevna skupnost zagotoviti delavcem, ki so zaposleni v njeni upravi, servisih, delavnicah in ustanovah, izvrševanje samoupravnih pravic v zadevah njihove notranje organizacije, delovnih razmerij in delitve osebnega dohodka.

96. člen

Krajevna skupnost izvaja poleg nalog, ki so določene v njenem statutu tudi naloge, ki jih ji je prepustila v reševanje občinska skupščina s posebnim predpisom.

Prenos takih nalog pa lahko opravi občinska skupščina samo v soglasju s svetom krajevne skupnosti in če krajevni skupnosti zagotovi sredstva za opravljanje teh nalog.

97. člen

Občani imajo v okviru pravic in dolžnosti svoje krajevne skupnosti zlasti še:

- pravico uvesti krajevni samoprисpevek v delu ali denarju, kadar se za to izjasni večina občanov z referendumom ali pisмено izjavo,

- imenovati predstavnike v organe družbenega upravljanja na področju krajevne skupnosti in občine,
- upravljati z družbenim premoženjem na območju krajevne skupnosti, ki ga jim je prepustila v upravljanje občinska skupščina.

98. člen

Krajevna skupnost opravlja svoje naloge s sredstvi, ki jih dobi:

- iz proračuna in skladov občine,
- iz lastne dejavnosti,
- od delovnih organizacij,
- kot posojila,
- s samoprispevkom občanov,
- iz drugih dohodkov.

99. člen

Občinska skupščina daje krajevnim skupnostim sredstva iz svojega proračuna za opravljanje rednega poslovanja organov krajevnih skupnosti, na osnovi njihovih stvarnih potreb, določenih v soglasju z občinsko skupščino.

Poleg tega daje občinska skupščina sredstva iz svojega proračuna ali družbenih skladov krajevnim skupnostim namensko, za polno ali delno financiranje določenega programa krajevne skupnosti ali za pospeševanje komunalnega in gospodarskega razvoja na področju krajevne skupnosti. Ta sredstva daje občinska skupščina v skladu s svojimi materialnimi možnostmi in ob upoštevanju programa razvoja celotne občine.

Vsa sredstva, ki jih občina daje krajevnim skupnostim, se določijo v vsakoletnem družbenem načrtu in proračunu na osnovi stvarnih potreb in letnih programov krajevnih skupnosti.

Občinska skupščina tudi omogoča krajevnim skupnostim uporabo sredstev družbenih skladov za posojila in kredite, ki služijo nadaljnjemu razvoju in rednemu delovanju njihovih servisov ter delovnih organizacij

100. člen

Krajevna skupnost razpolaga s svojimi sredstvi samostojno in jih z letnim finančnim načrtom razporeja glede na potrebe skupnosti. Finančni načrt krajevne skupnosti sprejme svet krajevne skupnosti potem, ko so ga obravnavali občani na zborih volivcev.

101. člen

Krajevne skupnosti imajo koordinacijski odbor posvetovalnega značaja. Sestavljajo ga predsedniki in tajniki vseh krajevnih skupnosti na področju občine. Ta odbor ima predsednika in tajnika, ki se volita izmed članov odbora za dobo 2 let.

102. člen

Naloga koordinacijskega odbora je izmenjavati delovne in organizacijske izkušnje krajevnih skupnosti, izvajanje večjih skupnih akcij v korist krajevnih skupnosti, sporazumevanje o ustanavljanju skupnih služb in skupnih uslužnostnih obratov. Poleg tega priporoča tudi razdelitev namenskih sredstev, ki jih daje občinska skupščina. Njihova posebna naloga je tudi sporazumevanje o predlogih za člane svetov občinske skupščine.

103. člen

Sklepi koordinacijskega odbora so samo priporočila krajevnim skupnostim, ki pa stopijo v veljavo, ko jih krajevne skupnosti sprejmejo. Koordinacijski odbor krajevnih skupnosti zastopa pred upravnimi in drugimi organi krajevne skupnosti, po njihovih pooblastih.

D. ZBORI STANOVALCEV IN HIŠNI SVETI

104. člen

Zbor stanovalcev sestavljajo vsi polnoletni stanovalci stanovanjske hiše.

Zbor stanovalcev opravlja zlasti te-le zadeve:

- voli hišni svet,
- odpokliče člana hišnega sveta, ki ne opravlja ali ne opravlja v redu te dolžnosti,
- predpiše natančnejša pravila o izvrševanju hišnega reda.
- sklepa o rednem predračunu dohodkov in izdatkov stanovanjske hiše ter o najemanju posojil,
- obravnava splošno poročilo o poslovanju hišnega sveta in sklepa o njem.
- sprejema sklepe in daje mnenja o vprašanih v zvezi s stanovanjsko hišo, ki mu jih predloži hišni svet.

105. člen

Hišni sveti so organi družbenega samoupravljanja stanovanjskih hiš, ki niso zasebna lastnina. Izvolijo jih stanovalci hiše na zborih stanovalcev za dobo dveh let. Za svoje delo so odgovorni zboru stanovalcev, kateremu so dolžni dati poročila o svojem delu in uporabi sredstev.

106. člen

Hišni sveti opravljaajo zlasti te-le zadeve:

- skrbijo za tekoče vzdrževanje hiš, skupnih prostorov ter za to, da se vzdržujejo posamezna stanovanja v dobrem stanju,
- odločajo v mejah lastnega načrta o popravilih in prezidavah,

- odločajo o uporabi skladov hiše,
- skrbijo za redno pobiranje in delitev stanarine v skladu z obstoječimi predpisi,
- sklepajo stanovanjske pogodbe in pogodbe o najemu poslovnih prostorov,
- sklepajo s servisi pogodbe o opravljanju posameznih del,
- sklepajo in odpovedujejo delovne pogodbe s hišniki in hišniki upravitelji ter nadzorujejo njihovo delo,
- opravljajo druge zadeve, ki jim jih nalagajo predpisi v zvezi z upravljanjem in vzdrževanjem hiše.

II. POGlavJE: ORGANIZACIJA IN DELO OBČINSKE SKUPŠČINE IN NJENIH ORGANOV

A. ORGANIZACIJA IN DELO OBČINSKE SKUPŠČINE

107. člen

Občinska skupščina je najvišji organ oblasti in družbenega samoupravljanja v mejah pravic in dolžnosti občine.

Občinsko skupščino sestavljata občinski zbor in zbor delovnih skupnosti.

Občinski zbor in zbor delovnih skupnosti imata vsak po 35 odbornikov.

108. člen

Odbornike občinskega zbora volijo neposredno občani, odbornike zbora delovnih skupnosti pa delovni ljudje, ki so na območju občine zaposleni v delovnih organizacijah, kmetje, ki so člani zadruga ali kakšne druge delovne organizacije, delovni ljudje, zaposleni v državnih organih, društvih in družbeno-političnih organizacijah ter drugi občani, ki delajo v občini in je zanje tako določeno z zakonom.

Za odbornika občinskega zbora je lahko izvoljen vsak občan, ki ima volivno pravico, za odbornika zbora delovnih skupnosti pa vsak delovni človek, ki ima pravico voliti odbornike tega zbora, kakor tudi član organa upravljanja delovne organizacije, oziroma delovne skupnosti, član organov upravljanja združenja delovnih organizacij ter funkcionar sindikata ali družbeno-političnih organizacij v občini.

109. člen

Mandat odbornikov občinske skupščine traja 4 leta.

Vsako drugo leto se na novo izvoli polovica odbornikov občinske skupščine.

110. člen

Občinska skupščina odloča o temeljnih vprašanjih, ki imajo pomen za politično, gospodarsko in kulturno življenje ter za družbeni razvoj, sprejema predpise, družbene plane, proračune in druge splošne akte, voli funkcionarje in obravnava stanje in splošno problematiko na vseh področjih, za urejanje katerih je pristojna občina.

Te naloge občinska skupščina izvršuje na svojih zasedanjih, po svojih svetih, komisijah ter po organih občinske uprave.

Na sejah voli občinska skupščina svoje organe, sprejema statut občine, načrt razvoja občine in letni družbeni plan, občinski proračun, urbanistični načrt, program razvoja posameznih dejavnosti, ustanavlja delovne organizacije in odloča o njihovem prenehanju, sprejema odloke in druge svoje predpise ter opravlja zadeve splošnega pomena za občino, za katere tako določa zakon ali ta statut.

111. člen

Zasedanja občinske skupščine so javna.

Občinska skupščina lahko povabi na svoje seje, zaradi sodelovanja v razpravi, posamezne občane in zastopnike delovnih organizacij, krajevnih skupnosti ter družbeno-političnih organizacij, če sodi, da bi njihovo sodelovanje utegnilo koristiti pri razpravljanju in odločanju v posameznih zadevah.

Občinska skupščina mora poklicati na sejo predstavnike delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij, kadar obravnava delo oziroma posamezno vprašanje z njihovega področja, če gre za njihove samoupravne pravice.

Občinska skupščina lahko zaradi obravnavanja vprašanj iz posameznih področij sklicuje tudi posvetovanja, na katera vabi zastopnike zainteresiranih organov družbenega in delavskega samoupravljanja, družbeno-političnih organizacij in občane.

112. člen

Oba zbor občinske skupščine delata in odločata praviloma skupno.

Vsak zbor občinske skupščine lahko sklene, da bo ločeno deloval in odločal o posameznih vprašanjih iz delovnega področja skupščine.

Vsak zbor občinske skupščine obravnava in odloča ločeno tudi o vprašanjih, glede katerih tako določa zakon ali če to zahteva najmanj 1/3 odbornikov posameznih zborov.

113. člen

Občinska skupščina v mejah svojih pristojnosti samostojno odloča o vseh vprašanjih splošnega pomena za občino, zlasti pa:

- sprejme statut občine in njegove spremembe,
- sprejema odloke in druge splošne predpise,
- sprejema program družbenega razvoja občine, občinski proračun in zaključni račun, opravlja družbeni nadzor, nadzor nad zakonitostjo dela delovnih organizacij, zavodov in organizacij s področja javnih in družbenih služb ter drugih organizacijami in nad izkoriščanjem družbenih sredstev ter razdeljevanju dohodkov,
- sprejema resolucije in daje priporočila za delo organov družbenega samoupravljanja na območju občine, za delo delovnih organizacij in za delo zavodov in organizacij na področju družbenih in javnih služb,
- voli in razrešuje predsednika občinske skupščine, podpredsednika, imenuje člane svetov, komisij in drugih organov skupščine,
- sprejema urbanistični načrt občine in njenih naselij,
- sklepa o najetju občinskih posojil in o prevzemu poroštva za posojila delovnim in drugim organizacijam,
- sklepa o razpolaganju z družbenim premoženjem, ki ga upravlja občina,
- odloča o ustanovitvi, združevanju in prenehanju delovnih organizacij in družbenih skladov,

— daje soglasje k ustanovitvi krajevnih skupnosti in potrjuje njihove statute,

— sklepa o razpisu občinskega referendumata,

— sklepa o višini nagrad za predsednika in podpredsednika občinske skupščine, članom svetov, komisij in drugih organov občinske skupščine,

— voli sodnike občinskih sodišč, sodnike za prekrške, imenuje tajnika občinske skupščine, načelnike temeljnih upravnih organov, daje soglasje k imenovanju direktorjev delovnih organizacij in imenuje direktorje zavodov ter opravlja še druga imenovanja na podlagi obstoječih predpisov,

— opravlja še druge naloge iz svoje pristojnosti in na podlagi tega statuta.

114. člen

Občinska skupščina lahko posamezna opravila iz svoje pristojnosti prenese na svoje svete in komisije ter druge organe, ne more pa prenesti tistih svojih opravil, glede katerih je izrecno v zakonu ali s tem statutom določeno, da o njih odloča le skupščina.

115. člen

Poslovanje občinske skupščine, način sprejemanja njenih aktov ter delo organov, ki jih ima občinska skupščina, se uredijo s poslovniki, ki jih sprejema občinska skupščina.

116. člen

Dolžnost odbornika občinske skupščine je častna dolžnost.

Odborniki občinske skupščine imajo pravice in dolžnost, ki jih določajo ustave, zakoni in ta statut ter poslovnik skupščine.

Odborniki občinske skupščine so za svoje delo odgovorni svojim volivcem in občinski skupščini.

117. člen

Volivci lahko odpokličejo odbornika občinske skupščine pred pretekom mandatne dobe, za katero je izvoljen, zaradi njegove nedelavnosti ali zaradi izgube moralno-političnih kvalitiet za delo odbornika.

118. člen

Odborniki občinske skupščine so dolžni sodelovati z občani in krajevno skupnostjo, delovnimi organizacijami svojega volivnega območja ter jih seznanjati s svojim delom v skupščini ter o delovanju skupščine in njenih odločitvah, skupščini pa sporočati mnenja in predloge občanov, krajevnih skupnosti, odnosno članov delovnih organizacij ter zastopati njihove interese.

To sodelovanje z občani, odnosno člani delovnih organizacij, dosega odborniki občinske skupščine z neposredno udeležbo in sodelovanjem na zborih volivcev, z rednim sodelovanjem z organi krajevnih skupnosti in delavskega samoupravljanja v delovnih organizacijah ter družbeno-političnimi organizacijami.

119. člen

Odborniki imajo pravico postaviti občinski skupščini, odnosno njenemu predsedniku vprašanja ter zahtevati pojasnila o zadevah iz pri-

stojnosti skupščine in njenih organov. Na postavljena vprašanja morajo odborniki skupščine dobiti odgovor takoj, najkasneje pa na prihodnji seji občinske skupščine.

120. člen

Odbornik občinske skupščine ne sme biti klican na odgovornost, ne sme se mu odvzeti prostosti in tudi ne sme biti kaznovan zaradi glasovanja ali za izraženo mnenje, ko opravlja dolžnosti odbornika občinske skupščine.

Za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, ni dovoljeno odborniku občinske skupščine, brez privolitve njegovega zbora, odvzeti prostost in začeti kazenski postopek. Če zbor ni zbran, dá privolitev zanj mandatno imunitetna komisija zbora. V tem primeru tako privolitev pozneje potrdi zbor skupščine, kateremu odbornik pripada. Privolitev pa ni potrebna, če gre za kaznivo dejanje, za katero je preiskovalni zapor obvezen, če je bil odbornik občinske skupščine založen pri kaznivem dejanju, za katerega je predpisana kazen strogega zapora, daljša od enega leta ali hujša kazen.

B. PREDSEDNIK OBČINSKE SKUPŠČINE

121. člen

Občinska skupščina izvoli izmed sebe predsednika na podlagi posamičnih kandidatur, ki jih vloži najmanj 10 odbornikov skupščine.

Volitve predsednika skupščine so tajne.

Izvoljen je tisti kandidat, za katerega je glasovalo več kot polovica vseh odbornikov skupščine.

122. člen

Predsednik občinske skupščine predstavlja občinsko skupščino ter zastopa občino kot pravno osebo.

Predsednik je za svoje delo odgovoren občinski skupščini.

123. člen

Predsednik sklicuje in vodi seje občinske skupščine, skrbi za izvrševanje sklepov občinske skupščine ter vsklajuje delo njihovih organov ter delo teh organov z delom drugih organov v občini in opravlja druge zadeve, ki so mu dane v pristojnost s statutom ali mu jih določi občinska skupščina ali so mu določene po kakšnem drugem predpisu.

124. člen

Predsednik občinske skupščine je dolžan sklicevati delovne sestanke predsednikov vseh ali nekaterih svetov občinske skupščine, kadar se obravnava program razvoja občine ali zadeve, ki so skupne več svetom, da se doseže skladnost njihovih gledišč in predlogov. Na teh sestankih sodelujejo tudi tajnik občinske skupščine, po potrebi pa so nanje vabljeni tudi predstavniki drugih organov ali organizacij v občini.

125. člen

Predsednik lahko zahteva od komisije ali sveta občinske skupščine, naj postavi na dnevni red svoje seje posamezne zadeve iz svojega področja. Komisija oziroma svet mora takšna vprašanja obravnavati in o njih sklepati.

Predsednik ima pravico v nujnih primerih sklicati sejo sveta, če je predsednik sveta odsoten ali če se je na njegovo zahtevo predsednik sveta ne skliče.

Predlog za dnevni red dá v takšnem primeru predsednik občinske skupščine.

126. člen

Če misli predsednik, da kakšen predpis ali drugi sklep sveta, ki je bil sprejet izven upravnega postopka nasprotuje zakonu, sporoči to predsedniku sveta z zahtevo, da naj svet predpis oziroma sklep, ponovno obravnava. Če vztraja svet pri svojem stališču, predsednik zadrži izvršitev predpisa oziroma sklepa in predloži splošno zadevo občinski skupščini, da o njej odloči na prvi prihodnji seji.

127. člen

Predsednik lahko zahteva od tajnika občinske skupščine da mu poroča o administrativnem poslovanju upravnih organov in pripravi o posameznih zadevah iz svojega področja poročilo za sejo občinske skupščine.

Predsednik lahko zadrži izvršitev akta, ki ga izda tajnik ali upravni organ občinske skupščine izven upravnega postopka in predlaga občinski skupščini, da o njem odloči.

128. člen

Predsednik lahko zahteva od načelnikov in drugih starešin upravnih organov občinske skupščine, bodisi po tajniku ali neposredno od njih samih, potrebne podatke ali poročila o posameznem vprašanju iz njihovega delovnega področja ali jim naroči, da o posameznem vprašanju pripravijo poročila za sejo občinske skupščine oziroma sveta.

129. člen

Če je predsednik občinske skupščine zadržan ali odsoten, ga nadomešča podpredsednik skupščine, ki opravlja sicer tudi tiste naloge, ki mu jih predsednik poveri iz svojega delovnega področja.

C. SVETI OBČINSKE SKUPŠČINE

130. člen

Sveti so politično izvršilni organi občinske skupščine in organi družbenega samoupravljanja na področju, za katero so ustanovljeni.

Za svoje delo so sveti odgovorni občinski skupščini.

131. člen

Sveti občinske skupščine skrbijo za izvrševanje zakonov in drugih predpisov, obravnavajo vprašanja, ki imajo pomen za delovne in druge organizacije, krajevne skupnosti in občane, usmerjajo delo uprav-

nih organov, nadzorujejo njihovo delo ter obravnavajo in pripravljajo predloge predpisov in drugih aktov, ki jih nato sprejema občinska skupščina.

Naloga svetov je tudi usmerjati in povezovati delo drugih organov samoupravljanja na področju, za katerega je svet ustanovljen.

132. člen

Občinska skupščina ima naslednje svete:

- svet za splošne in notranje zadeve,
- svet za družbeni plan in finance,
- svet za industrijo in gradbeništvo,
- svet za trgovino,
- svet za gostinstvo in turizem,
- svet za delo in delovna razmerja,
- svet za obrt,
- svet za kmetijstvo,
- svet za komunalne, gradbene in stanovanjske zadeve,
- svet za urbanizem,
- svet za šolstvo in izobraževanje,
- svet za prosveto in kulturo,
- svet za telesno vzgojo,
- svet za zdravstvo,
- svet za varstvo družine,
- svet za socialno varstvo.

Sveti se ustanovljajo, združujejo in razdružujejo s posebnim odlokom občinske skupščine.

Z odlokom določi občinska skupščina tudi področje dela, naloge posameznih svetov in število članov.

133. člen

Svete občinske skupščine sestavljajo člani iz vrst delovnih in drugih organizacij ter člani, ki jih izvoli občinska skupščina izmed svojih odbornikov in izmed drugih občanov.

134. člen

Sveti odločajo v upravnem postopku samo takrat, kadar so za to pooblaščen z zakonom ali predpisom, izdanim na podlagi zakonskega pooblastila ali z odlokom okrajne ali občinske skupščine.

Z odlokom občinske skupščine se lahko določi, da odloča svet v upravnem postopku le v takšnih upravnih zadevah, v katerih se odloča po prostem preudarku.

135. člen

Pri opravljanju zadev s svojega področja, morajo sveti sodelovati s krajevnimi skupnostmi ter delovnimi in drugimi organizacijami, ki delujejo na zadevnem področju.

Kadar svet obravnava zadeve, ki se tičejo krajevnih skupnosti, delovne ali druge organizacije in njihovih delovnih področij, mora na svojo sejo povabiti tudi predstavnika samoupravnega organa krajevnih skupnosti oziroma prizadete organizacije.

136. člen

Krajevne skupnosti, delovne in druge organizacije, imajo pravico dajati svetom predloge in pripombe o posameznih vprašanjih z njihovega področja. Svet je dolžan dane predloge in pripombe obravnavati. Organizacija oziroma krajevna skupnost mora biti o zavzetem stališču obveščena.

D. KOMISIJE OBČINSKE SKUPŠČINE

137. člen

Za proučevanje posameznih zadev, za pripravo predlogov in za opravljanje drugih zadev iz svojega delovnega področja, ima občinska skupščina stalne in začasne komisije.

138. člen

Občinska skupščina ima zlasti naslednje stalne komisije:

- a) mandatno-imunitetno komisijo vsakega zbora skupščine,
- b) komisijo za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja,
- c) komisijo za predloge, vloge in pritožbe.

Komisije imajo najmanj po 5 članov.

139. člen

Stalne komisije občinske skupščine sestavljajo odborniki skupščine, v njej pa so lahko tudi predstavniki družbeno-političnih in delovnih organizacij ter občani.

140. člen

Komisija za vloge, predloge in pritožbe ima 8 članov, od katerih morajo biti vsaj 4 odborniki občinske skupščine, 2 člana delegirata občinski odbor SZDL in občinski sindikalni svet.

Strokovni organ komisije je služba za vloge in pritožbe in to kot posebni organ občinske skupščine. Organizacijo in delokrog službe določa pravilnik.

Vodja službe za vloge in pritožbe je član in tajnik komisije po položaju.

141. člen

Komisija za vloge, predloge in pritožbe obravnava vloge in pritožbe občanov in organizacij, ki zadevajo delo organov občinske skupščine ter družbenih in delovnih samoupravnih organizacij v občini.

V zvezi z vlogami in pritožbami komisija lahko zahteva od prizadetih fizičnih in pravnih oseb potrebne podatke in pojasnila.

Komisija daje nasvete in priporočila ter predlaga ustrezne ukrepe občinskemu organom in organizacijam. Le-ti so dolžni predloge komisije obravnavati in jo obveščati o stališčih, sklepih in rešitvah.

142. člen

Na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti ali nepravilnosti, nezakonnosti in samovolje in zaradi preprečevanja njihovih vzrokov, komi-

sija proučuje in sodeluje pri obravnavanju problematike, ki izhaja iz prošelj in pritožb dela prizadetih občinskih organov ali drugih organizacij, zavodov in ustanov ter predlaga občinski skupščini potrebne ukrepe, nove predpise, spremembe ali dopolnitve le-teh.

Komisija poroča občinski skupščini občasno o problematiki, najmanj pa enkrat letno o svojem delu in o delu službe za vloge, predloge in pritožbe.

143. člen

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja, proučuje kadrovsko problematiko občinske skupščine in njenih organov ter vodilnih in strokovnih uslužbencev delovnih in drugih organizacij v občini, proučuje in daje predloge za volitve in razrešitve članov organov skupščine, predlaga občinski skupščini postavitev uslužbencev, ki jih skupščina imenuje ter opravlja druge zadeve, za katere je pristojna po veljavnih predpisih.

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja obravnava in proučuje tudi splošna vprašanja kadrovske politike v občini, predvsem pa vodi skrb za načrtovanje potrebnih strokovnih kadrov v delovnih organizacijah in družbenih službah.

144. člen

Mandatno-imunitetna komisija vsakega zbora občinske skupščine obravnava vprašanja v zvezi z mandatnimi in imunitetnimi pravicami odbornikov obeh zborov, vprašanja v zvezi s prenehanjem mandata, razpisom volitev na izpraznjena mesta odbornikov obeh zborov in z verifikacijo mandatov novo izvoljenih odbornikov.

Komisija o tem tudi poroča obema zboroma.

E. OBČINSKA UPRAVA

145. člen

Za neposredno izvrševanje zakonov in drugih predpisov, za strokovno obdelavo in pripravo aktov občinske skupščine in njenih organov, za izvrševanje njenih sklepov, za opravljanje drugih upravnih ter administrativno-tehničnih zadev iz svoje pristojnosti, ima občinska skupščina upravne organe.

Upravni organi občinske skupščine opravljajo vse upravne zadeve iz pristojnosti občinske skupščine, razen tistih zadev, ki so z zakonom ali drugimi predpisi višjih organov, statutom ali odlokom občinske skupščine dane v pristojnost drugim organom.

146. člen

Zadeve s svojega področja opravljajo upravni organi samostojno v mejah zakonov in drugih predpisov ter po smernicah občinske skupščine in njenih svetov ter komisij.

Za svoje delo so odgovorni občinski skupščini, njenim svetom in komisijam.

Občinska skupščina in pristojni svet občinske skupščine, lahko razveljavi ali odpravi vsako odločbo upravnega organa razen, če je bila izdana v upravnem postopku.

147. člen

Občinska skupščina lahko skupaj z občinskimi skupščinami drugih občin določi, da se določene upravne in strokovne službe opravljajo za območje ene ali več občin, če je to smotrno, cenejše in uspešnejše.

148. člen

I. VARIANTA

Temeljne upravne organe, njihovo delovno področje in naloge, določi občinska skupščina s posebnim odlokom.

Notranjo organizacijo upravnih organov in sistemizacijo delovnih mest sprejmeta tajnik in svet delovnega kolektiva občinske skupščine s pravilnikom, ki ga potrdi občinska skupščina.

II. VARIANTA

Občinska uprava ima temeljne in posebne upravne organe.

Temeljni upravni organi so:

1. oddelek za splošne in notranje zadeve ter družbene službe,
2. oddelek za gospodarstvo,
3. oddelek za finance,
4. oddelek za gradbene in komunalne zadeve,
5. oddelek za narodno obrambo.

Posebni upravni organi so:

1. občinski pravobranilec,
2. občinski sodnik za prekrške.

Občinska skupščina lahko s posebnim odlokom po potrebi spremeni organizacijo temeljnih, posebnih in drugih upravnih organov.

V okviru temeljnih upravnih organov ustanavlja, odpravlja in združuje občinska skupščina posamezne organizacijske enote na predlog sveta delovnega kolektiva in v soglasju s tajnikom občinske skupščine.

149. člen

Sredstva za poslovanje občinske uprave zagotovi občinska skupščina vsako leto s proračunom, odvisno od gospodarskega napredka občine, nalog in delovnega programa občinske uprave.

S sredstvi, določenimi za poslovanje občinske uprave, upravljata tajnik občinske skupščine in svet delovnega kolektiva.

Določbe o sredstvih za poslovanje občinske uprave, delitvi dohodka in osebnega dohodka uslužbencem predpiše občinska skupščina s posebnim predpisom.

150. člen

Upravi občinske skupščine načeluje tajnik občinske skupščine. Tajnik je za svoje delo odgovoren občinski skupščini in njenemu predsedniku. Najmanj enkrat letno poroča tajnik občinski skupščini o stanju organizacije in o delu občinske uprave.

151. člen

Tajnik občinske skupščine:

— skrbi, da upravni organi občinske skupščine v redu opravljajo svoje delo in da se pri tem ravna po zakonih, predpisih, sklepih in smernicah občinske skupščine in njenih organov,

— pomaga predsedniku občinske skupščine pri pripravljanju sej občinske skupščine in njenih zborov ter pri vsklajevanju dela posameznih svetov in komisij občinske skupščine,

— daje strokovna mnenja občinski skupščini in njenim organom,

— organizira in vsklaja delo občinske uprave,

— je starešina vseh uslužbencev občinske uprave,

— upravlja vse druge zadeve, ki so mu dane v pristojnost na podlagi zakonov tega statuta in drugih predpisov.

152. člen

Tajnik je dolžan opozoriti občinsko skupščino, njen zbor, komisijo ali svet, če posamezne določbe ali ves osnutek predpisa ni v skladu z zakonom ali drugim predpisom.

153. člen

Delovni kolektiv uprave občinske skupščine je dolžan načrtno, strokovno in ekspeditivno opravljati svoje naloge ter skupno s tajnikom sodelovati pri organizaciji dela, urejanju delovnih odnosov, strokovnem usposabljanju kadrov, zlasti pa sodelovati pri pravilni delitvi osebnega dohodka uslužbencev.

Za opravljanje teh nalog delovni kolektiv izvoli izmed sebe svet delovnega kolektiva kot svoj izvršilni organ.

154. člen

Natančnejše določbe o pristojnosti sveta delovnega kolektiva, delovnih razmerij uslužbencev občinske uprave, njihovih pravic in dolžnosti, predpiše občinska skupščina s posebnim odlokom, kolikor niso te zadeve urejene že z zakonom ali drugimi predpisi.

155. člen

Kadar v zadevah iz skupne pristojnosti ne pride do soglasja med tajnikom in svetom delovnega kolektiva, odloči arbitražni svet. Arbitražni svet ima tri člane in tri namestnike, ki jih imenuje občinska skupščina.

156. člen

Občinska skupščina lahko ustanovi za posamezna območja, ki so oddaljena od sedeža občine, posebne upravne organe — krajevne urade. Krajevni urad ustanovi in določi njegovo delovno področje občinska skupščina s posebnim odlokom.

VI. DEL: MEDOBČINSKO SODELOVANJE IN MESTNI SVET

157. člen

Za reševanje svojih in skupnih nalog, sodeluje občina z drugimi občinami in širšimi družbeno-političnimi skupnostmi. To sodelovanje se izraža v izmenjavi izkušenj, v reševanju vprašanj skupnega pomena s skupnimi močmi, ustanavljanju skupnih, medobčinskih zavodov, gospodarskih organizacij, v skupnem financiranju komunalnih in dru-

gih objektov in naprav, na področju družbenih služb, v združevanju sredstev za osnovne naložbe itd.

Tako sodelovanje uresničuje občina zlasti med občinami na območju mesta Ljubljane.

158. člen

Medobčinsko sodelovanje se izvaja na principu medsebojnih dogovorov med zainteresiranimi organi, zasledujoč pri tem interese posameznih služb in občanov ter princip uspešnosti, ekonomičnosti in racionalnosti posameznih oblik sodelovanja.

O ustanovitvi skupnih, medobčinskih služb ali zavodov, se sklenejo pogodbe, ki določajo delokrog, način upravljanja in obveznosti ustanoviteljev za njihovo delovanje. Občina je dolžna, da sprejete dogovore, pogodbe in obveznosti, solidarno izvršuje.

159. člen

Mestni svet Ljubljane opravlja in rešuje tiste zadeve skupnega pomena, za katere tako določajo zakon, statut Mestnega sveta ali zadeve, ki so jih mestne občine prenesle nanj.

Občani, ki prebivajo na območju mesta Ljubljane, sodelujejo pri reševanju zadev skupnega mestnega pomena posredno, po svojih zastopnikih v Mestnem svetu, ki jih izvoli občinska skupščina iz vrst svojih odbornikov.

Za kritje skupnih potreb mesta ter funkcionalnih izdatkov Mestnega sveta, prispeva občina del svojih dohodkov, ki so določeni z zakonom.

V vseh zadevah, ki bi pomenile pravne in materialne obveznosti za občino, niso pa predvidene v zakonu ali statutu Mestnega sveta, mora pred sejo Mestnega sveta sklepati občinska skupščina.

VII. DEL: PREDPISI OBČINE, PRAVNA POMOČ IN JAVNOST DELA

160. člen

Občinska skupščina samostojno ureja s svojimi predpisi zadeve, ki imajo splošen pomen za gospodarski, komunalni, kulturni in socialni razvoj občine, druge zadeve pa urejajo občinska skupščina oziroma njeni organi s predpisi širših družbeno-političnih skupnosti, kolikor so za to pooblašteni z zakonom.

V mejah svojih pristojnosti izdajajo:

- občinska skupščina: odloke, odredbe, navodila, odločbe, sklepe, smernice, priporočila in resolucije,
- sveti občinske skupščine: odredbe, navodila, odločbe, sklepe, smernice in priporočila,
- upravni organi: odločbe, upravna navodila ter odredbe in strokovna navodila, kadar so za to pooblašteni po posebnih predpisih.

161. člen

O vseh predpisih in drugih splošnih aktih, ki jih izdajajo občinska skupščina ali njeni sveti, morajo obravnavati in dati soglasje predhodno sveti ali drugi samoupravni organi, pristojni za posamezne zadeve.

Če gre za predpise in druge akte, ki urejajo zadeve, ki neposredno zadevajo občane, delovne organizacije in krajevne skupnosti, se mora dobiti njihovo mnenje, preden je predlog predložen svetu ali občinski skupščini.

162. člen

Delo občinske skupščine in njenih organov ter vseh organov družbenega samoupravljanja v občini je javno. Zato so dolžni vsi organi o svojem delu redno obveščati občane. To dosegaajo z občasnimi poročili zborom volivcev in drugim organom samoupravljanja občanov, z izdajanjem publikacij in občinskega glasila ter organiziranjem medsebojne informativne službe.

Občani imajo pravico vpogleda v vse dokumente in akte občinske skupščine, za katere to dovoljuje zakon in to potom predsedstev zborov volivcev in drugih organiziranih oblik samoupravljanja, družbeno-političnih organizacij, organov krajevnih skupnosti in organov delavskega samoupravljanja.

Občinska skupščina in njeni organi ter vsi organi samoupravljanja v občini so dolžni občanom na njihovo zahtevo, dajati potrebna pojasnila in podrobnejša poročila ter odgovore na njihova vprašanja.

PRAVNA POMOČ

163. člen

Da bi občani, hišni sveti, krajevne skupnosti ter delovne in druge organizacije, čim laže in čim hitreje uresničevali svoje zakonite koristi in pravice ter da bi jim bila pri tem zagotovljena strokovna pravna pomoč, ustanovi občina sama ali skupno z drugimi občinami, zavod za pravno pomoč.

Naloga zavoda je predvsem, da daje pravno pomoč občanom, hišnim svetom, krajevnim skupnostim in delovnim ter drugim organizacijam pri uveljavljanju in varstvu njihovih pravic in koristi in da pospešuje razvoj družbene oblike pravne pomoči in odvetništva.

164. člen

Občinska skupščina lahko z odlokom predpiše, da se daje pravna pomoč deloma ali v celoti brezplačno določenim skupinam občanov, krajevnim skupnostim in družbeno-političnim organizacijam, ob določenih pogojih.

VIII. DEL: KONČNE DOLOČBE

165. člen

Pravni akti, ki jih morajo po določbah tega statuta izdati občinska skupščina ali njeni organi, morajo biti izdani najkasneje v 6 mesecih po uveljavitvi statuta.

V roku 6 mesecev, ko se uveljavi ta statut, morajo biti dosedanja predpisi, ki jih je sprejel bivši občinski ljudski odbor, oziroma sedanja občinska skupščina, vsklajeni z določbami tega statuta.

176. člen

Ta statut začne veljati 30 dni po sprejemu, istega dne pa preneha veljati statut občine Ljubljana-Bežigrad, ki sta ga sprejela občinski zbor in zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Bežigrad na seji 13. III. 1962.